

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

P E R

D E

L E R

—
AYŞEN
BAYAZIT
MELİK
—

© 2018, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Mayıs 2018, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Editör: Faruk Duman

Düzeltili: Ebru Aydın

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Saner Basım Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Litros Yolu 2. Matbaacılar Sit. No: 2/4 2BC 3/4

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 35382

İç baskı ve cilt: Arı Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 31900

ISBN 978-975-07-3739-8

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

AYŞEN BAYAZIT MELİK

PERDELER

ROMAN

AYŞEN BAYAZIT MELİK, 1966'da Kahramanmaraş'ta doğdu, çocukluğu, babasının görevi nedeniyle bulundukları Urfa ve Antep'te geçti. Gaziantep Anadolu Lisesi'nden sonra, İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi'nden mezun oldu. Çeşitli özel şirketlerde mimar olarak çalıştı. *Sözcükler* ve *Notos* dergilerinde öyküleri yayımlandı. İlk romanı *Hepsi Bu* 2017'de Ayrıntı Yayınları tarafından yayımlandı. Evli ve bir oğlu var. Edebiyatın, insanların birbirini anlayıp sevebilmelerinin en iyi yolu olduğuna inanıyor.

Dostum, güneşin, kertenkelelerin, beyaz bulutların; briket duvarın, kurumuş derenin üstündeki küçük taş köprünün ve Aylin'in bizim olduğuna inanmaları için bir kanıtımız olmalıymış. Bir roman, bir şiir, bir şarkı yazmalı; bir resim yapmalıymışız. Kanıtı olmayana Aylin'i vermiyorlarmış.

Yattığım yerde hayatımı en başa sarıp kafamın içinde kimselerin göremediği bir filmi oynatmaya başladım. Kendimi birdenbire film makarasının o şahane sesi ve tozlu ışığının başında bir makinist olarak buldum. Oynattığım filmin tek seyircisi bendim. Eleştirmeni, gişede bilet satan memuru, elinde feneriyle yer gösteren komisi de bir tek bendim. Bazı istisnai zamanlarda başlarını uzatıp filmime bakmalarına müsaade ettiğim kişiler de vardı elbette. Bunlar, haftada bir gün beni görmeye gelen kızım Yeşim, gittiği uzak ülkeden senede iki kere gelen çocukluk arkadaşım Kadri, diğeri haftanın altı günü benimle olup yedinci gün izne çıkan bakıcım Anna idi. Durumum fena sayılmazdı, insan kalabalığını çok da sevmeyen benim gibi biri için bu sayı fazlasıyla yeterliydi. İnsanları sevip sevmediğim konusunda ilk kararsızlığım ne zaman başladı hatırlamıyorum. Bazı kuramcılara

göre, kendimi sevmemeye başladığım zamanmış. Olabilir, haklı olabilirler ama bu bilginin kime ne faydası var ki, insanın kendinden kurtulması kolaymış gibi. Biz aslında eskiden kalabalıktık, çok insanımız vardı. En başta, yani Kadri ve ben iki kişi olmadan önce üç kişiydik. Yakup, Kadri, Osman'dık. Evet, ismimiz bir yazarın ismini çağırıyordu. Belki de bu yüzden dost olmuştuk, kim bilir. Yakup biz yirmi iki yaşındayken öldü. İşte ilk o zaman anladık biz, yirmi iki yaşında ölünebildiğini, yani işin aslı, her an ölünebileceğini. Belki o yüzden Kadri ile birbirimize daha bir sıkı sarıldık da ölüme karşı saflarımızı sıklaştırdık ne. Böylece sıkboğaz da ettik birbirimizi. Böylece hiçbir şeyin insanı bunaltacak ya da gönendirecek kadar ebedi olmadığını daha o yaşta kavradık. Her an birbirimizsiz kalabilirdik. Bir parçamız bizden alınmıştı. Bu bize belki bir uyarı, belki bir cezaydı, daha kötüsü belki de sadece bir piyangoydu. Yakup'umuz ölmüştü. İlk omuzladığımız tabut onunki idi. Ondan sonra her nerede isem önüme çıkan tüm tabutları omuzladım ben. Her cenazeye gittim, her namazı kıldım, her mezarı birer kürek toprak attım. Filmimin senarist ve yönetmeninin ben olmadığıma memnundum. Çünkü başıma gelenlerin senaryosunu kendim yazmış olmak beni tartışmasız bir budala durumuna düşürürdü. Gerçi yaşadığım hayat trajedilerden ibaretti diyemem, ama insan senaryosunu kendi yazsa filmine bir gramcık bile dram koymazdı diye düşündüğümünden öyle dedim. Senaryoyu başkasının yazmış olması durumunda ise o başkası ile ilgili yorum yapmak bir makinist olarak bana düşmez. İleriki günlerden birinde, bir rakı masasında belki, fikirlerimi değilse bile duygularımı paylaştım ama sanırım bu yataktan kalkabilirsem artık beni rakı içmeye değil, başka bir yere götüreceklerdir. Yatağımı anlattığımda siz de bana hak vereceksiniz. O öyle sıradan bir yatak değil.

İki yanında iki koca tutamağı, altında tekerlekleri ve en önemlisi baş ve ayak uçlarının tam beş kademeli açıyla eğilebilme özelliği var. Üstelik tüm bu işlevlerin her biri için ayrı ayrı düğmeleri ve bu düğmelerin üzerinde bulunduğu bir kumandası var, rengi de kırık beyaz.

“Yat yatak, kalk yatak, böyle iyi mi Osman Bey?”

“İyi.”

İşte bu üstün yatak yeni satın alınıp, başucu duvara dayalı, sağ yanı da bir pencereyi görecektir şekilde salona yerleştirildi. Şimdilerde, tam altıma konan yahut benim üstüne konduğum da diyebileceğim bu yatağı, bu yeni yuvayı, bu altlığı, bu kaideyi, onunla benim ikimizin son halini bir tül perdenin ardından görür gibiyim, ama kafamdaki beyazperdede oynattığım filmim ise berrak, pırıl pırıl, çok net. Tıpkı yatağım gibi, “İleri al, geri al, durdur, oynat Osman Bey.” Gördüğümle ilgili konuşacak, fikir yürütecek zamanları çoktan geçmişim. Benim durumuma gelmiş bir insan çok konuşmak istese bile buna takati olmuyor. Bir doktor olarak size durumumla ilgili tüm tıbbi detayları anlatabilirim ama bunu yapmayacağım; hangi sinir üstüne düşen görevi yapmıyor, hangi kas doğal seleksiyonun altın kuralını yerine getirerek zayıflıyor, hangi ilaç hangi organımı çürütüyor, bunlarla sizi yormayacağım. Ama o inmenin ne zaman ve nasıl indiğini zamanı gelince filmimde göstereceğim. Bir de o dayanılmaz ağrılarım varken değil, onları dindirebildiğimde ne hissettiğimi; dışkılayınca değil, temizlenince ne hissettiğimi anlatıp mahremimin kalanını kendime saklayacağım. Bu yatağa yatırıldığım gün Yeşim’in yüzünde öylesine korku dolu bir hüznü gördüm ki belki de onunkinden daha korkunç bir yük hissettim. Kalan ömrüm boyunca onu böyle görmeye dayanamayacaktım. Karşımda, bu genç yaşında bütünlüğünü emekle elde etmiş güzel bir insandan çok, karmakarışık bir yüz olarak du-

ruyordu artık. Hayat beni onun, onu da benim payıma düşürmüştü. Onun payına baba olarak düşen ben, sarhoş Doktor Osman, kimi zaman cenneti kimi zaman cehennemi yaşatmıştı ona. Bu, insanın başına gelebilecek en kötü şeydi.

"Elinde değil ki" demeyi daha küçük yaşta öğrenmek zorunda kalmak, tutsaklığın en acıklı haliydi. Zavallının kısıkcı buydu; benim gibi yarısı iyi olan bir insana göbeğinden bağlı olmak. Yeşim'i yarısı çok güçlü, yarısı çok zavallı ve pespaye babası esir almıştı. Hangisi gerçektir ki? Yeşim bunu hiçbir zaman bilemedi. Şimdi ise bu iki yarı, bir bütün olarak yatalak olmuş, kaidesiyle gözünün önünde duruyordu. İkimizi de bu durumdan kurtarmalıydım. Hiç değilse hayatının geri kalanında rahat bir nefes almasını sağlayacak bir şeyler yapmalı, babasının iyi ve güçlü tarafını ona hediye etmeliydim. Şimdi sıra bendeydi, bir kez de ben ona, "Sorun yok, her şey yolunda, korkacak hiçbir şey yok," diyebilmeli ve dediğimden bir daha caymamalıydim. Atacağım bu büyük adımı, insanlık için en önemli, belki de en gerçek şeyle, yemek yeme eylemiyle süsleyerek bildirecektim ona. İki hafta sonra, bir akşam yemeğini benimle yemesini istedim. Ona anlatacaklarım olduğunu, ama yemek bittikten sonra bu anlatacaklarımdan bir daha asla bahis açmayacağımızı söyledim. Bunun için o akşam ikimizin de sevdiği bir yemeği yaptıracağımı, sadece gelirken güzel bir şarap getirmesini istedim. Kendi şaraplarıma dokunmayacaktım, ayrıca çocuklara da biraz sorumluluk verilmeliydi. Evet Yeşim otuz beşine gelmişti, kendine ait bir evi vardı ama tüm evlatlar gibi o da hâlâ benim çocuğumdu.

Sesindeki merak ve heyecanı gizleyemeden, "Anlaştık," dedi. O her şartta kendini tutabilen şahane insanlardandı. "Konu ne ki?" diye bile sormadı bana. Aslan kızımdı...

O gün, yatağında yemek daveti verebileceğim düzeneği planlamaya başladım. Küçük detayları düşünüp oyalanmayı seviyordum.

Yemeklerimi yalnız yediğimde, ki genellikle öyle oluyor, hastanelerde hastanın kucağına kadar giren tekerlekli masalara benzer bir masada yiyorum, karşımda kimse olmuyor. Bazı nadir akşamlarda, Anna'nın da bana katılmasını istediğimde bile karşılıklı oturmuyoruz; o salonun bir ucundaki dört kişilik yemek masasının bir kenarında yiyor, ben tekerlekli masamda. Ama yemeğe mutlaka aynı anda başlıyoruz ve arada birbirimize yediğimiz yemek ve şarapla ilgili bir laf atıyoruz. Anna için de, benim için de kolay ve eğlenceli bir yol bu. En sevdiğim şekilde, karşılıklı bakışmadan, bakışın sorumluluğundan azade, özgürce birlikte oluyoruz. Ama özel bir yemek davetinde bu yerleşim uygun olmazdı ve Yeşim'le yiyeceğimiz yemek kesinlikle çok özel bir yemektir. Bu nedenle Yeşim'in tam karşımda oturabilmesi gerekti, ayrıca konuşurken birbirimizin yüzüne bakmalıydık, çünkü ona anlatacaklarımı gözlerinin içine bakarak anlatmalıydım. Bunun için "özgürce birlikte olma" konforumu feda etmeye razıyım. Günahlarımın bedelini tek başıma ödemeli, çocukluğu ve gençliği boyunca sanrılarım, korkularım, sarhoşluklarım ve hastalıklarımın payına düşene benimle birlikte katlanmak zorunda kalan küçük kızımı hiç değilse ömrümün sonunda kendimden korumalıydım.

Sonunda oturma düzenimizi çözmüştüm. Yatağım yeni yurdum olduğuna göre onu terk edecek değildim. O gün geldiğinde Anna ile işe koyulduk. İlk iş olarak yatağımı o meşhur düğmelerinden birine basarak normal bir yemek masasına uygun bir sandalye seviyesine indirdik. Evet, düğmelerle mümkün olabiliyor bu. Sonra Anna ayakucundaki, o güne kadar hiçbir işime yaramamış korkuluğu söküp yatağın altına ittirdi. Eğilirken dolgun yu-

varlak kalçası siyah dar eteğini biraz gerdi, bu görüntü hoşuma gitti. Böylece Yeşim'in sandalyesinin yeri hazırды. Son olarak sıra tasarımın en can alıcı noktasını uygulamaya geldi. Salonun bir ucundaki altı kişilik dikdörtgen masa, yatağın ayakucuna kadar getirilip yurdun içlerine doğru sürülmeliydi. Bana kalırsa sığardı, zira ben çocukken Kemal ve matematik öğretmeni o boşluktaki sandalyelerinde yan yana oturabiliyorlardı. Yine de taşımadan önce emin olmalıydık. Anna'ya masanın iki ayağı arasındaki mesafeyi ölçmesini söyledim. Evin tüm düzenini öğrenmiş olmasına rağmen bazı detaylar eksik kalmıştı

"Metre?" dedi, kendine de sorar gibi.

"Çalışma odamdaki dolapta teneke kutular var, onlardan birinde olmalı," dedim.

Anna'nın metreyi bulup gelmesi biraz uzun sürdü.

"Çok kutu vardı," dedi.

"Evet çok olmalı, baktın mı hepsine?"

"Evet," dedi ve gözlerini kaçırdı. Bunu bekliyordum. Belki de kendi elimle onları bulması için yollamıştım onu. Detaysa detaydı, madem dışkıyı altımdan alıyordu, mahremimin kalanını da görmesinde sakınca yoktu, hatta belki de görmesi şarttı.

Anna, metrenin ucunu aslan ayaklardan birine dayadı, yerden diğer ayağa kadar uzattı ve ölçtüğü mesafeyi iki parmağıyla tutarak okudu.

"Yüz yirmi santim."

Sonra elinde metre yavaşça yatağıma yaklaştı, metrenin bir ucunu ayakucumdaki beyaz poplin boşluğa yatırarak diğer kenara kadar uzattı ve yeni ölçümü okudu.

"Yüz on santim."

"Rahatlıkla sığar," dedik ikimiz aynı anda.

Böylece işimiz yoluna girmişti. Şimdi sıra masayı taşıyacak yardımcıdaydı. Anna diyafonun düğmesine basıp kapıcı Tahir'i çağırdı. Tahir her zaman dört kat aşağıdan

çıkma süresinden çok daha uzun sürede gelirdi. Ona hiçbir zaman neden geç kaldın diye sormadım, zira cevabı biliyordum. Uzun bir süredir, işim bu gibi nedenleri düşünmek olmuştu ve bu alanda öylesine ilerledim ki onları davranışların sahiplerinden daha iyi anladığımı düşünmeye başladım. Belki de her şey o zaman karışmaya başladı; ben kimim, başkaları kim, bilemez hale geldim. Benliğimi öldürmediysem bile bir şemsiye misali kaybettim ve belki de birinin artık beni anlayıp beni bana geri vermesini bekler halde buldum kendimi. Ama sorun şu ki zaman zaman buna yeltenenleri ise hiç beğenmedim, başarısız buldum. “Yanlış,” dedim içimden, “beni anlayamadınız.” Oysa ben Tahir’i ne güzel anlamıştım. Kara kalın kaşlarının kendilerine ait dünyasını nasıl da çözmüştüm. Ona içtenlikle hak vermiştim, zira o her adımına talimatla başlamak zorunda olduğu bir işte çalışıyordu. Bu, dünyanın en ağır işiydi. Haklıydı Tahir kardeş, başkasının talimatıyla kaldırdığın bir tüy, kendi kararınla kaldırdığın bir kayadan çok daha ağırdır çünkü. Bu yüzden Tahir genellikle mutsuzdur. Mutsuz yüzünü sizden sakınır, kızgın gözlerini kaçıır. İşe başlamadan önce kaşları çatık, ince dudakları sıkıdır, o yüzle o işi yapabilme ihtimali yok gibidir, ama yapmak zorundadır. Başlamakta öylesine zorlanır ki yüzünde o acıyı görürüm, ancak başladığında hırsı ve kızgınlığı biraz diner ve yaptığı işte sizin için bir mucize yarattığına inanır, sizin de buna inanmanızı ve alkışlamanızı bekler. Alkışlamazsanız önce hayata sonra da size küser. Bu durumda masayı çekmeye yardım etmesi için Anna’nın ona para vermesi yeterli olmaz; para kimin umurundadır ki, ona minnet etmek gerekir. Şükür ki benim Anna’m da benim gibi bunu daha ilk günden çözmüştür. O nedenle, en şefkatli ve kibar sesiyle sormuştu: “Tahir Bey, sana zahmet şu masayı Osman Bey’in yatağına kadar çekebilir miyiz?”

Tahir her zamankinden farklıydı, kaşları yumuşaktı, artık bana acıyor olmalıydı, ama yine de sustu, anlamaz gözlerle baktı. Bu masa yatağa neden çekilecekti ki; ondan istenen gene saçma sapan, gereksiz bir işti. Talimatın sahibi olarak ikisinin de yardımına yetiştim: “Kızım yemeğe gelecek Tahir, özel bir yemek, herkes anlamaz ama sen anlarsın böyle ince şeyleri, ben masaya gidemediğime göre masa bana gelsin dedim, haksız mıyım?”

Bunu duyunca Tahir’in yüzünde gururumsu bir ifade belirdi, kaşları daha da yumuşadı. Beni on yıldır tanıyan kalın kaşlı Tahir’i ben de on yıldır tanıyordum. “Al bak sana akıllı adam rolü verdim, oyna şimdi” mesajı vermiştim ona. Belki de farkında bile olmaksızın, memnuniyetle kabul etti rolü. Bu sözümle onda nelerin değişeceğini çok iyi biliyordum. Bu yatağa yatmamla ilgili ne düşündüğünü ise henüz bilmiyordum, ama ne hissettiğini biliyordum. Evet ikisi farklı şeyler. O dindar biri, cumaları namaza gidiyor. Allah’a ona verdikleri için şükrediyor, daha çok şey vermesi için değil, elindekileri almaması için dua ediyor. Allah kimseyi elden ayaktan düşürmesin, diyor. Her olanda olduğu gibi, bana olanda da Allah’ın bir bildiği olduğuna inanıyor. Aslında biraz bana benziyor ama önemli bir farkımız var. Ben, gençliğimde yaptığım gibi, insanların benimle ilgili duygularının sahici olup olmadıklarının peşine düşmeyi çoktan bıraktım. O ise hâlâ onlarla ilgileniyor, kim olursa olsun biri tarafından sevilmek istiyor. Ben bıraktım, çünkü ne yazık ki artık her şeyi biliyorum; nasıl hissetmelerini istersem öyle hissettirebileceğimi biliyorum. Bu bilgi onları gerçek olmaktan öylesine uzak kılıyordu ki tüm sevinçleri de kederlerle birlikte aldı elimden ve beni şu koca dünyada yapayalnız bıraktı. İnsanlar, onlara verdiğim bir pamuk ipliğinin ucunu tutup o ipten bir halı dokudular ve karşıma geçip o halıya alkış tutmamı beklediler. Tahir gibiler o ipliği o anda gözümün

önünde dokurken daha eğitimliler evlerine götürüp yavaş yavaş dokudular, sonra o halıları ayaklarımın altına serdiler. Üstlerinde attığım her adımda, halının ipliğini benim verdiğimi hatırlayıp mutsuz oldum. Dünyada bir tek Aylin'e yapmadım bunu; eğer benim için bir halı dokuyacaksa kendi ipliğini kullanmasını istedim. Olmadı.

Anlayışına, aklına ve ona ne kadar güvendiğimi söylediğimde artık elimdeydi Tahir. Bana hak vermeye hazırdı, anlamasa da. Sonra nasıl olsa anlamakta beni geçer, eksiklerimi tamamlardı. Her zaman böyle oldu bu. Tahir ve onun gibilere ektiğim hisler tek tek filiz verip büyüdüler, sonra beni bir sarmaşık gibi sarıp nefessiz bıraktılar.

"Osman Bey, ben hep derim, yemek önemli, sofraya güzel olmalı diye, geçen gün bizim arkadaşlara dedim hatta, öyle bir masa olmalı ki dedim, Osman Bey yatağından kalkmadan misafir ağırlayabilmeli, dedim. Bir de bende bir huy var Osman Bey, ben yemeğe çok önem veririm. Yani yemek bu abi, bir şeye benzemez ki, temiz yiyeceksin, hatta ben güzel yemek de yaparım, geçende yaptım hatta..." Bu konuşma sonsuza uzar. Oysa Tahir yemeklerini ayaküstü, yerde, döke saça, tıka basa, açlık nasıl baş gösterirse öyle yer, bilirim.

Sonunda Tahir bir ucundan, Anna bir ucundan tuttular masayı, bir kenarını göğsüme ulaşacak kadar yaklaştırdılar. Sonrası beyaz keten örtü, porselenler, bir küçük vazoz sümbülteberdi ki bunlar Anna'nın uzmanlık alanı idi. Yeşim'in söylediğine göre o şiir gibi sofraya kurarmış. Yatağa yatırıldığım güne kadar dünyanın hangi köşesinde beklemişti ki Anna, bu akşam yemeğini hazırlamamda bana kısmet olmuştu... Neyse, bu belki ilk ve son akşam yemeğimiz olacaktı. Şiir gibi olmayı hak ediyordu.

Yeşim kapıyı çaldığında yemeklerimiz masaya konmuştu. Tam altı saatte pişmiş dana yanağı, ızgara kuşkonmaz, trüf mantarı, onun için yıllarca Avrupa'dan ta-

şıdığım, ikimizin de en sevdiği peynirlerden Camembert, Gouda ve Emmental. Yemeklerimiz ne benim ne Yeşim'in doğup büyüdüğü topraklardan izler taşıyordu. Ne mumbar ne içli köfte ne şiveydiz ne de yuvalama, hiçbirisi yoktu sofrada. Öte yandan sadece ekmek ve şarap da yoktu. Yeşim ve ben bu yemeği iki Batılı, modern ve varlıklı insan gibi yiyecektik, Batılılara has konular konuşacaktık, menümüz de içtenlikle benimsediğimiz ve sevdiğimiz şekilde alafranga olmalıydı. Öyle oldu. Tahlilli banka hesabımız bu üstün konuma müsaade etti.

Yeşim, yüzü ilk günküden daha da karışmış olarak karşımdaydı. Düğmeleri ibrişimden siyah kadife bir ceket giymişti, her zaman çok şıktı benim kızım. Annesiz büyümesine rağmen estetikten nasibini almıştı. Eğilip kafamdan hafifçe öptü, sonra benim de öpmem için alınını dudaklarıma uzattı. Çocukluğundan beri aramızdaki selamlaşma şekli buydu. Sarhoş zamanlarımda ise selamlaşmak istemez, bir koltuğa oturup uzaktan beni seyrederdi.

“Söylemiştim sana, haklıymışım değil mi? Anna tam sana layık bir sofraya kurmuş.”

“Evet evet, Anna şahane. Ne şarap getirdin bakalım, parana kıydın mı?”

“Karma Merlot.”

“Kıymamışsın.”

“Kıydım, bu şarap çok iyi çıkıyor bir kere. Ucuz diye kötü sanma lütfen. Ayrıca tasarruf yapıyorum, artık parayı tecrübelerle harcamak çok moda bilmiyor musun?” Gülüyor bunu söylerken. Moda ve tecrübe ile alay ediyor. Tıpkı babası gibi o da hiçbir şeye inanmıyor biliyorum.

“Şaraptan iyi tecrübe mi olur? Bunu en iyi sen bilirsin.” Planlamadığım sözler de dökülüyor ağızımdan.

“Olur, bal gibi olur, anlatırım sana, benim de çok özel planlarım var, sadece kendini plancı sanma lütfen.”

“Pekâlâ şu ucuz şarabı açın o zaman da başlayalım yemeğe.”

Uzun zamandır şaraptan korkmuyoruz, zira Osman Bey şarapla, rakıyla filmleri koparmayalı çok oldu. Hatta çevirdikleri filmleri yeniden seyretmeye bile başladı.

Şaraplarımız elimizde, karşılıklı oturuyoruz. Kadehimi kaldırıp, “Tecrübelere,” diyorum. Buna kıkırdıyor.

“Evet çılgın babam, şimdi seni dinliyorum,” diyor. Sarhoş babam, deli babam, kafadan sakat babam, demiyor, bu çılgın lafı hepsini içinde barındırıyor ve her şeye rağmen beni sevdiğini ima ediyor, biliyorum. Baygın bedenini kucağıma verdiklerinde o minicik kalbinden nasıl da içeri girdiğimi, ona nasıl can suyu verdiğimi, kulağına Tanrı’nın fısıldadığını düşünüyorum bazen. Yoksa bu deliyi neden sevmeye devam etsindi ki...

Anna servis tabaklarının kapaklarını alıp servisi bize bırakarak içeri gidiyor, kendini öylesine güzel yok ediyor ki ona bir kez daha hayran kalıyorum.

“Korktuğunu biliyorum,” diye başlıyorum sözüme.

“Neden korkuyormuşum ki?”

“Biliyorsun. Hayatın boyunca benden ve benim sana gösterdiğim şekliyle hayattan ne kadar korktuğunu çok iyi biliyorum... Ama artık bitti. Sana söz veriyorum benim güzel kızım, buna bir son vermenin zamanı çoktan geldi. Hayır hayır, korkma, kendimi öldürecek değilim. Neden biliyor musun? Çünkü hâlâ merak etmeye devam ediyorum, yani bu dünyada olacakları cidden merak ediyorum Yeşim. O nedenle diyorum ki acelesi yok Osman Efendi, kendiliğinden ölene kadar bekle bakalım daha neler olacak, gör diyorum.”

“Atladın.”

“Neyi atladım?”

“Bir şaka imkânını kaçırdın elinden.”

“Hangi şaka?”

“Kaçırdın işte.”

“Tamam, kabul kaçırdım. Söyle o halde neyi?”

“Kedi olmadığım için merak beni öldürmüyor, tersine yaşıyor demeyi.”

Gülüşüyoruz. Gülüşmekten hiç vazgeçmiyoruz.

“Tamam. İyiydi bu. Dinle şimdi. Şunu söylemek istiyorum ve görüyorsun ki şaraptan bir yudum içtim ve aklım gayet başımda. Şunu bil ki ben artık hiçbir şeyden korkmuyorum Yeşim, ne kendimden ne dünyada olanlardan ne senden ne de olacaklardan. Bundan böyle sen de korkmayacaksın, hem de hiçbir şeyden, hatta doğacak çocuklarından bile korkmayacaksın. Sana anlatacağım, ne kadar güçlü ve korkusuz olduğumu, bu halimden hiçbir şikâyetim olmadığını, tam aksine bu yatay halin beni ne kadar rahat ettirdiğini anlamanı istiyorum.”

“Bu yatay halini sevdin demek. Şaşırdım mı sence? Hayır şaşırmadım, biz her zaman olacaklardan, olanlardan daha fazla korktuk değil mi?”

“Her zaman çok zekisin, beni bir şifre çözücü gibi çözüyorsun, bunun için sana acıyorum, ama sana hiçbir faydası olmadı bunun, çocukluğunu babanın elinden kurtaramadın ki.”

“İşin orasını bana bıraksan bari. Çocukluğum da seninmiş gibi davranmamak elinde değil, değil mi?”

“Evet sorunumuz tam da buydu, elimde olmadığını çok çabuk kavraman, oysa bunu anlamamalıydın, bana kızmalıydın, hatta benden nefret etme tesellisini yitirmemeliydin, benim yerime de düşünmemeliydin. Seni mahveden buydu işte Yeşim. Evet, öte yandan haklısın, dünyayı ben döndürüyordum sanıyordum, oysa kendi dönüyormuş.”

Gülüşüyoruz.

“Peki çocukluğumu geçelim, yatay hayatına döne-

lim. Mutluluğunun sırrını anlat bana hadi, ki ben de seninle birlikte mutlu olayım o halde. Hadi.”

“Pekâlâ, bu hiciv dolu yaklaşımını hak ettiğimi biliyorum. Olsun, gene de söyleyeceklerimi söyleyeceğim, zira bu gecenin manası bu. Evet, söyleyeceğim önemli şey şu; ben bu halimden dehşete düşmüş değilim, neden biliyor musun?”

“Neden?”

“Bunun üzerinde çok düşündüm ve nedenini buldum. Nedeni şu, ben bana olanlara bir sis perdesinin arkasına saklanarak gözücüyla bakabiliyorum. Bu şahane bir imkân. Oysa sen ve aslında tüm insanlar bunu yapamazsınız. Ve size çok yazık olur, bunları duymak, görmek sizi çok üzer, midenizde, kafanızda, aslında içinizin her noktasında bulantı yaratır. Zira insan başkasının acılarını seyrederken hiçbir zaman bir sis perdesinden yardım alamaz, acının tümünü, tüm çıplaklığıyla görür, çünkü bir başkasına, o acıları kendisinden daha çok yakıştıracak kadar kıyabilir. Oysa onları çeken, tamamını çekemeyecek kadar kendini korur, işte bu gerçeği çoğu insan bilmez. Bu nedenle bu şahane bilgiyi, hem de bilimsel kanıtlara dayanarak seninle paylaşacağım ve örnekler vereceğim. Bu bilgiyle, vereceğim örneklerdeki insanların, o insanları bizden üstün kılan korkunç acılarını yadsımış, hafife almış, ellerinden almış kişi durumuna düşmeyi ise senin için göze alacağım.” Şarabımdan bir yudum daha alıp Yeşim’e bakıyorum.

“Nasılmış ucuz şarap?”

“Bu senin mucizen galiba, ucuz şarabı iyi şaraba çevirebiliyorsun.”

Buna kahkaha atıyor.

“Seninki ne?”

“Benim yok ama ben de bir nevi İsa Mesih gibi kendimi feda edeceğim ve eminim ki buna değecek, zira bu

bilgi öylesine şahane ki bir anlığına da olsa için rahatlayacak. Bir anlığına diyorum, çünkü zaten içimizin sonsuza kadar rahatlaması diye bir şey söz konusu bile değildir, hatta hayatlarımızın bu bir anlık rahatlamaları kovalamak için bize verilmiş olduğuna dair kuvvetli şüphelerim var benim, ama bu şüphelerimi doğrulayacak herhangi bir kanıtım olmadığı için bu konuda tutturup inat etmiyorum bak. Tutturduğum konuya dönecek olursak, mesela bir minibüsün çarptığı bir kadının sağ eli tekerleğin altında sıkışmış ve paramparça olmuş olsun ya da bir savaşta bir şarapnel parçası bir askerin sağ kolunu koparıp, ta on metre uzağa fırlatmış olsun ya da kötü kalpli bir deli, onu terk eden nişanlısının suratına kezzap atmış olsun... Tüm bu örnek verdiğim insanların başlarına gelen bu acılardan ölmemesini sağlayan bir hormon var biliyor musun? Bu kıymetli, aynı zamanda da düşmanımız olan, bizi o halde yaşamaya mahkûm eden hormonun adı..."

"... endorfin," diye dökülüyor ağzından. Küçük kız her şeyi de biliyor.

"Evet canım, endorfin ama gene de beni dinlemelisin, zira bu yemekte de endorfin elimizden tutacak. İşte bu endorfin denen canavar, duyuları ileten sinyalleri nötralize etmek suretiyle acıyı en aza indirir. Bu, içine hap-solduğumuz bedenin bize bir tesellisi, bir armağanı aslında, belki de rüşveti demeliyim. İnsanoğlu bu rüşvete öylesine gönülden bağlanır ki onunla geçinir, bağımlısı olur. Acıyı çekmekte olanı seyreden zavallı ise bu gerçeği bilmez. Sonuç olarak şunu söyleyebilirim ki bir kötürüm olduğum için bana çok acıma."

"Acıdığımı nereden çıkarıyorsun ki?"

"Bu kadarını müsaade et de bileyim, tam ayık halde olmasa da seni ben büyüttüm. Ya da, tamam, tam gerçeğin peşindeysen şöyle diyeyim, Hilal büyütürken seni çok iyi seyrettim."

“Bak bu doğru, beni, Hilal Ablamın elini maşa gibi kullanarak tuttun hep. Uzaktan, sevecenlikle, ama sevmeye kıyamayarak.”

Küçük kız her şeyi çok iyi biliyor.

“Neyse, görüyorum ki bu yemek gözümde büyüttüğüm kadar büyük bir eylem değilmiş aslında ama olsun, gene de tamamlamama izin ver, bir yemeklik daha döndüreyim dünyayı, ne olacak ki, değil mi?” Gene gülüşüyoruz.

“Pekâlâ sustum,” diyor gülerek.

“Yani size yaptığım bu iyiliği unutmayınız Yeşim Hanımcım. Diyeceğim, biliyorsun bu yatay halimde kötü-rümlüğüm de benim gibi ender bir vaka. Felçli bacaklarım var ama çok duyarlı bir omuriliğim de var. Şiddetli ağrılarım oluyor, evet, ama sonra ne oluyor biliyor musun? O şiddetli ağrılarım dinince yeniden doğuyorum; bedenimin, beynimin, ruhumun, aklımın, kendime dair bildiğim bütün hallerin, deli dalgalar içindeki çırpınışlarının yerini, durgun, huzur ve neşe dolu sakin bir göl alıyor. Evet, o sakinlikte, kendini gizleyemeyen, oradan buradan baş veren başıboş bir neşe oluyor. Ve bir sonraki ağrıya kadar öylesine mutlu oluyorum ki her defasında hayatı daha önce hiç görmediğim kadar güzel görüyorum. Al-tımdan dışkımanın nasıl alındığından, yatak yaralarına karşı nasıl korunmaya çalışıldığımdan ise söz etmeyeceğim. Zira bunlar bakan ve bakılan farkı gözetmeksizin acı verir ve insan o acıyı hiçbir perdeyle aralayamaz. Ne sis, ne kadife, ne ipek, ne tül... Özetle canım kızım, yatağım çok güzel, alet yapan insanoğluna hayran olmayı, hürmet etmeyi kaçınılmaz kılacak kadar teknolojik ve sağlam, benden daha uzun ömürlü olacağı kesin gibi duruyor. Ona bu gözle bakınca birlikteliğimizin geçiciliğine üzülüyorum biraz. Bizi birlikte alıp bir odaya koysalar diyorum, etlerim çürüyüp dökülünce, ikimizi halkın seyrine açsalar ve dönen bir platformda sergileseler diye geçiriyorum

aklımdan. Saklanası ve müzeye konası bir insan olduğumdan değil, mezarlıklarımız bu şekilde saklanmayı mümkün kılrsa keşke diye geçiriyorum aklımdan. O zaman hatırlıyorum, yeryüzünde bunu yapacak kadar bol yer olmadığını yeniden kavriyorum. Böylece, ben gittikten sonra yatağımın da, yatay halde üstüne konduğum kaidenin de peşini bırakmaya karar veriyorum.”

Yeşim kadehini kaldırıyor, “Yatağına ve mutluluğa,” diyor ve sonra ekliyor, “baba aslında şaşıracaksın ama senin de bilmediğin bir şey var.”

“Aa, var mı? Neymiş o?”

Gülüyor.

“Evet var. O da şu, bu dünyada kimse kimsenin hayatını mahvedemez, cennete de çeviremez. Olacak olanlar olur. Kendini bu kadar önemsememelisin. Bu dana yanağı da enfes olmuş bu arada.”

Ve perde kapanıyor...

Dana yanaklarımızı bitirene kadar karşılıklı sessizce oturuyoruz, gene dayanan o oluyor, gene son iyiliği o yapmış oluyor; sonra kalkıp beni kafamdan öpüyor ve Anna’ya yemek için teşekkür ediyor. Anna terliklerini sürükleyerek geçiriyor onu, kapının kapanma sesini duyuyorum. Dünyanın dönüşünü gene tersine çeviremedik işte Osman Efendi diyorum kendi kendime ve filmimin düşmesine basıyorum. Dünyayı döndüremesem de, filmimi döndürürüm diyorum ve endorfinimin eline teslim ediyorum kendimi.

* * *

Şanslıydım, o yatağı satın alabilecek param vardı, bir çocuk doktorunun ömrü boyunca biriktirebileceğinden fazla param olmuştu. Bana ve kardeşlerime, her ölen sülale büyüğünden beklenenden fazlası miras kalmıştı.

Hiç anlamadığım şekilde ölümlerin sırtından geçinir olmuştum. Ne kadar ölü o kadar paraydı. Bunun nedenini tam olarak çözebilmiş değilim, geciken adalet ve hak dağıtımı mı, zengin ve geniş sülalemizin bir şekilde benim neslimde yeterince çocuk üretememiş olması mıydı, bilmiyorum. Bu yatakta yatarken insan ırkının yazgısının tam bir temsili idim. Açıkça ve hiçbir sembole, mecaza yer bırakmayacak kadar iyi bir örnektim. Gaziantep Koleji'nin fen laboratuvarındaki iskelet, kavanozdaki cenin ve iç organ maketleri kadar iyi bir örnek.

Böylece bu yaşıma kadar hiç aklıma gelmemiş olan bir şey başıma gelmiş oldu. Bu yaşım, zamana meraklı olanlar için belirtelim ki, tam altmış üçtür. Şimdiden, tam şu anda eskimiş bir altmış üç oldu bile. Zira hâlâ canlıyım ve hâlâ zaman beni de önüne katıp götürüyor. Gün gelip bu sona erdiğinde, yattığım bu ayrıcalıklı yatakta, kızım ve birileri gelip beni teslim alacak, alıp toprağa, dünyanın içine gömecek ve başucuma zamanı sabitleyen beyaz bir mermer dikeceklerdir diyorum kendi kendime. O mermerin ağırlığı ne benim ne de zamanın hareketine asla müsaade etmeyecek. Böylece bir taşın ağırlığı altında kalan kâğıdın hafifliğine erişmiş olacağım. Arkamdan, kendisini sonsuz istirahatine uğurladık, diyenleri duyduğumu hayal ediyorum. O zaman o taşın altından cılız ve korkak sesim duyulur. Ya Shakespeare haklıysa?

Kim katlanırdı, bu yorgun yaşamın yükü altında,
Homurdanıp terlemeye,
Ölümden sonraki bir şeyin korkusu olmasaydı?

O sırada beyazperdemde, Rumi ile Shakespeare tavla oynuyor olacaklar ve içimden Rumi'nin kazanması için dua edeceğim. Zira Shakespeare'in haklı çıkmasından ölesiye korkuyorum ama onun mısralarına bir ilave yapmaktan geri duramıyorum.

Rumi'nin ne dediğinden burada söz etmeyeceğim. Uğuru kaçsın istemem. Büyükanmem, müjdeli haberleri hep yavaş ve temkinli karşılar, içinden bile tekrarlamaya ürkerdi. Bunu çocuk aklımda anlardım. Evet bu yattığım ayrıcalıklı yatakta, evet yattığım yerde, bu kaidede, evet kafamın içindeki beyazperdemde uzaklarda kalmış olan çocuk aklım görülebiliyor ve bizimle doğrudan konuşabiliyor.

Yatağımın sağ yanına düşen pencereden, karşıda iki ayrı pencere görünüyor. Tam karşımdaki pencere yeşillik ve küçük parka bakıyor. Küçük parkın az sayıda bankı var. Üç tahta bank. Biri mimoza ağacının altında. Diğer ikisinin benim hikâyemde yeri olmadığı için nerede durduklarından bahsetmeyeceğim ama onların da birilerinin hikâyelerinin bankları olduğundan içtenlikle eminim. Benim o parkla, o mimoza ağacı ve o bankla bir meselem var. O bank, o mimoza, o Aylin, o ben ve o an. Zira o an sayesinde neden dünyaya geldiğimi tüm benliğimle idrak etmiş ve hayatım boyunca da bu nedeni hiçbir zaman unutmamıştım. Şimdi beyazperdemde oynayan filmi film yapan şey belki de o andır. O anla ilgili çok düşündüğüm için size bilgiçlik taslamakta bir sakınca görmüyorum, zira ben o âna çok emek verdim, hayatım boyunca bilerek ya da bilmeyerek hep ona baktım, onu düşündüm, onu hissettim ve hatırladım. Sonunda anladım ki o anlar gönderildiğinde insanlar kendilerine olanları yanlarında kimler ve neler varsa onlardan biliyorlar; işte ben de onu hep Aylin'den bildim. Oysa ki asıl olan zamanın tam o ânı idi ve belki bir bank, bir Aylin ve bir mimoza ona şahitlik etmişti. Sonradan işittiğime göre bu anlardan birkaç tane gönderilenler de varmış. Şanslı piçler diye geçiriyorum aklımdan, neşeli ve ezberlenmiş bir kıskançlık

taklidiyle. Oysa kıskanmıyorum onları. Zira o anların bir ya da birden çok olmasının bir fark yaratmayacağını bilenlerdenim. Açgözlü ve kanaat etmeyenlerden değilim, çünkü tekrarlanan hazların çoğaldıkça azaldığını çok erken sezenlerdenim. Niyetim kendimi olduğumdan iyi ve üstün göstermek değil. Zira bu kabullenişin suçunu ya da onurunu yaradılışıma bağlamak en doğrusudur, ki onunla ilgili benim bir gayretim olmamıştır.

Salonun planı, ayrıcalıklı yatağın konumunu zorunlu kılıyor, yatağın konumu ise benim neleri görebileceğimle ilgili yazgımı belirlemiş bulunuyor. Ne gam, yıllardır bu parkı görebilen bir ev bulmak için beklemiyor muydum... Hayır, aradığımdan kimsenin haberi yoktu. O evin gelip beni bulacağını biliyor gibiydim. İçimdeki his bana bunu bildiriyordu. Şaşırmayın sevgili okurlar, dünyada her şey olabiliyor. İnanması zor ama insan hem doğuyor hem ölüyor. Evet bu park aynı park olmayabilir, ama bu şehirde bana o parkı hatırlatabilecek, içinde dalları duvarından dışarı sarkan bir mimoza ağacı olan tek park. Sonunda işte buradayım. Karşı pencereler bile ilgime mazhar olamıyor, o derece parkımlayım. Filmimden bana kalan tek somut gerçek o. Bir anne gibi saran sarmalayan ve kucaklayan.

Beyazperdemde bir gün, "Yapamayacağım, seni bir daha göremem," dedi Aylin. Bu onunla o banktaki kaçınıcı buluşmamızdı bilmiyorum. Çünkü o tarihte artık saymayı bırakmıştım.

"Sen de mi inanmıyorsun?" diye sordum ona.

"Senin için endişeleniyorum," dedi. Aslında kendisi için endişelendiğini çok sonra anladım ben. Aylin o gün benden korkmuştu. O zavallı kızın benim gibi bir zavalıdan neden korktuğunu beyazperdem tek tek anlatacak size. İkimize de böylelikle yazık olmuş olacak.

Bu ayrıcalıklı yatakta yatarken, korkunun ortalarda olmaması gereken zamanlarda araya koyulan parçaların

tek sorumlusu ben değildim diye geçiriyorum aklımdan. Haberim olmadan filmime parça koyanları bir yakalar-sam diyorum içimden. Ama onları asla yakalayamıy-
orum, sonra anlıyorum bunun bir köpeğin kendi kuyruğu-
nu kovalamasıyla aynı şey olduğunu. Böyle bir köpekten
farkım ise onun kadar hevesle koşamıyorum, belki de
oturduğum yerde birileri gelip onu elime versin istiy-
orum, bunu tam bilmiyorum. Bu yüzden kafamın içinde
oylattığım filmimden hiçbir parçayı çıkarmıyorum ama
bir köpeğin bazen bir anlığına da olsa kuyruğunu pençe-
leri arasına alabileceğini hiç aklımdan çıkaramıyorum.

Onu ilk kez okulun merdivenlerinde gördüm. İnce-
cik bir kız, eğilmiş, ince uzun kollarıyla botlarını bağlı-
yordu. Mavi süet, bilekli botlar. Atkuyruğu yaptığı siyah
düz saçları omzunun üzerinden aşağı sarkıyordu. Laci-
vert jile ve gri kazağın içinde incecik bir kız. Saçları yü-
zünü örtüyordu. O saçların altında ne göreceğimi hiç
bilmeden, o bedenin içinde bana ait bir şey olduğunu
anlamıştım o gün. Elimde topla merdivenleri koşarak çı-
kıyordum, ter içindeydim, matematik dersine geç kal-
mıştım. Yanından geçerken bir şey durdurmuştu beni.
Doğrulana kadar bekledim merdivende, işini bitirince
doğruldu ve beni gördü. Göz gözeydik. Beyazı görün-
meyen bebek gözleri gibi simsiyah gözleri vardı. Meğer
gözlerin beyazını hiç sevmezmişim ben, o anda anladım.
Okulda yeniydi, onu daha önce hiç görmemiştim, başka
bir okuldan değil başka bir dünyadan gelmişti sanki.

"Hep çözülüyor," dedi.

Bir cevap veremeden gözlerine bakmaya devam et-
tim. O da beni sevmişti, yoksa bağcıklarını bana niye
şikâyet etsindi ki. O gün aramızdan gökkuşağı gibi bir şey
geçti. Ama bildiğimiz gökkuşağı gibi değildi, kesinlikle
otuz altı buçuk dereceden daha sıcak bir şeydi. Gökkuşa-

ğı altmış santigrat derece vardı. Yanaklarımın yanmasından anladım. Ona hiçbir şey söyleyemedim. Denedim aslında ama dilim dönmedi, bir ses çıkaramadım. Gözümü ondan alamadan, başım geride içeri girdim. O da peşimden geliyordu. İçimde tarif edilmez bir heyecan vardı. Onu elimde futbol topu olduğu halde merdivenlerden inerken görmüş olsaydım bu heyecanın kaynağıyla ilgili şüpheyi düşebilirdim, zira o zaman bir buçuk saatlik öğle arasında yapacağımız maça doğru koşuyor olurdum, ki heyecanımı onunla karıştırabilirdim. Oysa maç bitmiş, sınıfa dönüyordum, üstelik gol de atamamıştım.

Camlı kapıdan içeri girer girmez koridorun başında bir el kulağıma yapıştı, “Zil çalalı kaç saat oldu biliyor musun sen Osman Efendi, hadi bakalım doğru idareye,” diye bağırdı. Sedat Hoca nöbetçiydi. İdare bir üst kattaydı. Gökkuşağına bulanmış olduğumdan idareye gidişim biraz olaylı oldu. Zira kuşak üstümden başımdan taşıp duvarlara çarpıp duruyordu. O zaman Aylin, iki-üç basamak çıkıp yanıma geldi ve kuşağımlı toplayıp elime verdi. “Çabuk ol,” dedi. Gözünün önünde kulağımın çekilmesine aldırmamıştı. Belki de çok aldındığı için yardım etmişti. Bense Sedat Hoca’ya bir ara dünyayı zindan, kendisini de anasından doğduğuna pişman edecektim. Erkek erkeğe iken çekse neyse idi. Daha önce de çekmişti, sesimi bile çıkarmamıştım. Futbol için değerdı. Ama o sefer böyle demedim. Bu kızın, bu siyah gözlü kızın gözünün önünde kulağıma yapışan eli bir ara kıracaktım. Siyah gözlü kız kendi gökkuşağını ne yaptı bilmiyordum, yutmuştur belki diye geçirdim aklımdan, zamanı gelince çıkaracaktır da dedim, kimselere söylemeden umut ettim. Kızların neler yutabileceğini o zamanlar tam bilmiyordum ama benim kızımın o kızlardan olmadığını da bilmiyordum. O kendi gökkuşaklarını toplamak yerine başkalarınınkini toplamakla meşgul bir kızdı. Başka dünyadandı.

İdarenin kapısını araladığımda artık ben eski ben değildim. Aşk, gurur, nefret, kin ve umutla sarmalanmış-tım. İsmet Hoca, maun masasındaki sümeni düzeltip önce güzelce süzdü beni, çamurlu ayaklarıma, terli sura-tıma baktı, sonra, "Ula yoorum, sen bırag okulu futbolcu ol lan bari. Bu hafta bu kaçıncı oğlum?" diye bağırdı.

Cezamı kestirip sınıfa döndüm. Sırama oturdum, tahtaya yazılan matematik sorusunun cevap süresi dolmadan cevabı söyledim. "Marlon sen sus!" dedi Cavit Hoca. Sustum. Sonra içim kar toplamaya başladı. Siyah gözler, aydınlık gökyüzündeki açık gri bulutların arasından yüzünü gösteren güneş, kulağımı yakan elin bükülme teknikleri, integralime dil uzatan Cavit... Sen sus! Ben kar topluyorum!.. Onları sessizce üstlerine yağdıracığım zamanları geçiriyordum aklımdan, nereden baksan altmış santim tutardı. Sonra o karda ayağı kayıp düşenlere, birbirlerine kartopu atanlara, okulun briket duvarından karlara atlayıp kahkahalar atanlara bakıp siyah gözlü Aylin'i kızığımın arkasına attığım gibi gökkuşağımızın içinde gökyüzüne yükselebilirdik. Yükselirken içimize dolan sevgiden arkadaşlarımızın üstlerine de dökerdik biraz, karla karışık aşk olurdu o zaman. Hiç acıtıcı yanı olmayan bir şekilde, hatta bir üstünlük teslimi olarak susturulduğumu çok iyi bildiğim halde, durumumu bir kenara itilmişlik olarak benimsemeyi tercih ederek gerçeği çarpıtmış, matematik dersi sırasında özgürce kar toplayabilmek için bahane yaratmıştım. En güzel yalanları kendime söylüyor, acı gerçekleri başkalarına saklıyor ve bunu da bir kahrmanlık olarak görüyordum.

Gündüzleri karşı pencereler boş. İçeride olanlardan haberim olmuyor. Akşamı bekliyorum, ışıklar yanınca kadın ortaya çıkacak. O da akşamı bekliyor biliyorum. Yata-lağı kontrol edecek, öldüm mü ölmedim mi diye baka-

cak. Bazen mutfak eviyesine eğilip bir şeyler yiyor, gözü bizim pencerede. Yer yemez pişman oluyor, yüzü kararıyor. Şişman olmaktan korkuyor ama şişman olmaktan kurtulamıyor. Zayıf tutmak için çabaladığı bedeninin sonunda ne olacağını da çok iyi biliyor. Bu onu yapmak istediği rejimden alıkoyuyor. Onu yapabilmek için öleceğimizi unutmak istiyor ama unutamıyor. Beni görünce daha da çok biliyor, unutmuşsa bile hatırlıyor. Öldüğümü görse başta biraz korkacak ama sonra iyileşecek biliyorum. Bana bakıp insan olmaktan korkuyor. Bir kaide üstünde ölümü beklemeyi insana yakıştıramıyor. Evet, Anna bana onunla ilgili bazı şeyler anlatıyor ama bunlar onu tanımak için yeterli değil, o iş gene bana düşüyor. Temizlikçisi, Anna'nın arkadaşı, bazı günler iş çıkışı onu görmeye geliyor, mutfakta oturup çay içiyorlar. Çayı ocakta demlemiyorlar, suyu kaynatıyorlar ve fincanlarına birer poşet çay koyuyorlar. Anna şekersiz, diğeri şekerli içiyor çayını. Bunu seslerden anlıyorum, ocağın çakmak sesini duymuyorum, sadece kettle'in düğmesine basıyorlar ve içindeki su fokurdamaya başlıyor, sonunda tak diye durup işinin bittiğini, suyu kaydattığını haber veriyor. O zaman bir dolap açıp iki fincan çıkarıyorlar, ardından çekmeceyi açıp çay kutusundan poşetlerini alıyor ve kaynar suyu fincanlarına boşaltıyorlar. Sonra sessizce ama şehvetle laflamaya başlıyorlar. Çocukluğumda, ben yaktayken evdekilerin uzaktan konuşmalarında olduğu gibi sevdiğim sesleri çıkarıyorlar. Duyduklarım bazen sadece ses, bazen de söz olarak iyi geliyor bana.

Bu akşamüstü gene öyle oldu. Zil çaldı, ben sormadan, "Hatice geldi," dedi Anna.

Gözümle, "Tabii, haydi git ona," dedim. Konuşamadığımdan değil, izin söze dökülünce ayıp olacağından öyle yaptım, zaten onun hakkı olan şeye sözle karışmayayım diye. Bu estetik davranışım, kuvvetli iki insanın iştahlı

ama yumuşak sohbetlerinin kulağıma gelen sesiyle ödölendi. Başımı kırk beş derecelik yastığıma koyup gözlerimi kapadım ve dinlemeye başladım. Eskiden tahammöl edemediğim bu şeyleri bir masal gibi zevkle dinler oldum.

“Ne yapıyor seninki?”

“Bu ara susuyor gene.”

“Ne oldu ki?”

“Bilmiyorum, bu sabah gittiğimde gözleri şişti, gece migrenim tuttu da ondan,” dedi.

“Gene sürekli okuyor mu?”

“Evet, değişik bir kadın o, telefon çalmazsa ya da soru sormazsam hiç konuşmuyor.”

“Kibirli mi?”

“Yok yok hiç öyle değil. Bana dokunur, omzuma, koluma, ‘Yemeğini güzel ye,’ der, ‘Otur dinlen, eline sağlık,’ der, hem de daima. Bir de, suları hiç bana taşıtmaz, koşarak yardıma gelir. Söylediğim çoğu şeye hak verir. ‘Çok haklısın,’ der.”

“E haklısındır o zaman, ne var bunda şaşıracak? İyilik mi şimdi bu?”

Gölüştüler. Kadın gülüşü çok güzel. Merak uyanıyor içimde, hayata bağlanıyorum. Hadi söyleyin, neye güldünüz diye soruyorum içimden. Kendimi yormadan, kılımı bile kıpırdatmadan gülüşlerinden ben de faydalanmak istiyorum.

“Gölüyorsun ama öyle değil, aslında onun çok iyi bildiği şeylerde bile bana ‘haklısın’ diyor. Yani onca okuyan insan benden daha iyisini bilmez mi. Bilir ama o gene de bana ‘haklısın’ diyor işte.”

“Neye mesela? Neyine hak veriyor?”

“Dur düşüneyim, mesela...”

“Mesela?”

“Ne bileyim, mesela geçen gün gözünde gözlük, kucağında kitap salondaki koltukta oturuyordu ama kitaba

bakmıyordu o sırada, pencereden parka bakıyordu, bir yandan da sigarasını içiyordu, sehpanın tozunu almak için yanına gittim, dumanı bana gelmesin diye hemen söndürdü sigarasını, öyle yapınca ben de bir laf attım. Gene patlama olmuş, bu baştakiler hep birbirlerini yiyeceklerine ülkeyi yönetseler daha iyi değil mi İpek Hanım dedim. 'Çok haklısın,' dedi. Beni dinliyor. Bir keresinde de, iyi ki Allahımız var değil mi İpek Hanım, Allahımız olmasa kimden isterdik istediklerimizi, dedim. 'Çok doğru,' dedi gene. Ama ben biliyorum, bazen arkadaşlarıyla konuşurken duyuyorum, o Allah'a inanmıyor aslında ama beni üzmemek istemiyor biliyorum."

"Sen inanıyor musun?"

"Ne biçim soru o, inanmaz olur muyum? Tövbe..."

"Sen de ona saygılısın işte bak, Allah'a inanmıyor ama sen ona gitmeye devam ediyorsun."

"O ağır suları taşıırken, gerek yok desem bile yanıma koşuyor."

"Anladım, iyi insan."

"Evet iyi insan. Ama bir derdi var gibi de. Çoğu zaman dalgın."

"Kaç yıldır gidiyorsun ona, bir derdi olsa bilmez misin?"

"Bilir miyim?"

"Bilirsin bence."

"Bak bir de ne yapıyor biliyor musun? Yaptığım her işi çok takdir ediyor, yani neredeyse alkışlayacak gibi oluyor. 'Bravo valla Hatice, sen çok zeki bir kadınsın,' diyor. İşte mesela, süpürgenin kapağının gevşeyen vidasını sıkabildim diye ya da elektrikli ocağın sol üstteki bölümünün daha çabuk kaydattığını anladım diye, hele çamaşır makinesinin kısa ama temiz yıkayan programını buldum diye neler dedi..."

"Hımm..."

“Peki sen nasılsın? Hastan nasıl?”

Bundan sonrası ses olarak geldi bana. Anna kısık sesle konuştu. Ama neler dediğini biliyorum, sizin için sesleri söze çevirebilirim: “O bence bir tövbekâr, günahlarının bedelini ödemek için yatıyor. Belki de sandığı kadar günahı yoktur aslında. Acıyorum ona.”

Evet Anna, acı bana lütfen. Acı ki ruhum biraz titreyişlerinden kurtulsun. Kendim teslim oldum, çünkü sonsuz ateşlerden öyle çok korkuyorum ki. O yüzden Anna acı bana lütfen, doğrusu o, ancak acınarak huzur bulabilirim belki de.

* * *

Tam üç yıldır karşı pencerede, eviyesinin başında, ihtimal ki sadece suya değmek için bir bardak çalkalıyor ya da ağzına bir şey atıp pişmanlık yaşıyor. Bunu yaparken gözü bizim pencerede oluyor. Ona acıyorum bunun için, ama perdeleri bir türlü kapattıramıyorum. Çünkü kendime de acıyorum, ona ihtiyacım olduğunu düşünüyorum. Ona bakmak geceleri karanlık parkı göremediğimde beni oyalıyor. Guguklu saatin kuşları gibi aralıklarla beliriyor pencerede. Sık değil, ama onu beklemek bana iyi geliyor. Sokak lambalarının aydınlığı, parka hüznü bir hal veriyor. Hüzün hâlâ bir şeyler hissedebildiğimi ve hâlâ canlı olduğumu gösteriyor, bu umuttan korkuyorum o yüzden bazen parktan da korkuyorum. Perdeleri sadece haftada bir gün kapattırıyorum, perşembe günleri. O gün onun Tatlı Perşembe’si oluyor, biraz nefes alıyordur diye düşünüyorum. O gün sıkılmaya razı oluyorum. Perdeler açırken, o salona geçip laptop’unun başına oturduğunda, keşke filmimi onun ekranına da yansıtabilsem diyorum.

* * *

Teneffüs zili çaldığında mavi botların içindeki kızı tekrar görmek için merdivenlere koştum. Orada yoktu. Sonra koridorlarda deli gibi onu aramaya başladım, önce bizimkine, yani altıncı sınıfların olduğu koridora baktım. Yoktu. Belki benden küçüktür diye düşündüm, beşinci ve dördüncü sınıfların olduğu koridora koştum, sırayla her tarafı aradım. Hiçbir yerde yoktu. Bakmadığım sadece sınıfların içi ve kızlar tuvaleti kalmıştı. Ders zili çaldı. O zaman belki de hayal görmüşümdür diye uğursuz bir ihtimal de aklıma geldi. Spor ayakkabılarımın altındaki çamur kurumaya başlamıştı. Döktüğüm kurumuş çamurlarla tüm koridorlarda iz bırakıyordum. Çamurlara bakarken aniden karşıma çıktı. Oydu. Kara gözleri ıslı ıslıldı. Bembeyaz gülümsedi. “Evet onlar senden dökülüyor,” dedi. Ona bakmaya devam ettim. Gene tek bir kelime bile edemedim. Gökkuşağım gene üstümden başımdan sarkıp duvarlara etrafa değişiyordu. Bir kez daha toplayıp elime verdi ve uzaklaştı. Onun gene gökkuşağı yoktu.

Anna, ilacımı getirdiğinde saat sabahın beşiydi. Ağrılarım başlamadan ilacımı almalıymışım. Bunu bana her seferinde söylüyordu. İlacım, suyum, yemeğim, tuvaletim, temizliğim ve egzersizlerim. Evet bunların nedeni inme. Bana inme indi.

Sabah ezanı okunmaya başlamıştı. Boş bardağımı Anna’ya verip, “Beş vakit ezanın güzel tarafı nedir biliyor musun?” dedim.

“Ne olsun ki? İbadete davet ediyorlar, bizde de çan sesi aynıdır.”

“Evet tabii o da aynıdır, o zaman şöyle söyleyeyim, ezan ve çan sesinin güzel tarafı nedir?”

Anna bu halime çabuk alışmıştı, konuyu uzatmamak için değil, bir an önce konuya girmek için, “Nedir?” diye sordu. Anna da ben de bu anları severdik.

“O saatte ne yapmakta olduğunu bildiğin bir topluluğun varlığını hatırlarsın, istersen sen de o topluluğa katılırsın. Bu bazı yalnızların ne kadar işine yarar biliyor musun, bunu hatırlayarak bir barınak bulurlar kendilerine. Belki de Tanrı bunu o yüzden emretmiştir kullarına, bu dünyada barınabilelim diye.”

Anna bir süre sessizce düşündü.

“Haklısın,” dedi. Türkçeyi sonradan öğrenmenin verdiği özgürlükle bana siz yerine sen diyor. Anna’nın, söylediklerimi çok beğendiği ve hemen benimsediği halinden ve yüzündeki ifadeden belliydi. Zira o televizyonda daima canlı yayınları seyrederek ve bana kalırsa bunun nedeni hiç değilse zamanın o ânında yalnız olmadığını hissetmek istemesidir. Prof. bilmem kim, tiyatrocu bilmem kim, şarkıcı bilmem kim, başbakan bilmem kim, orada televizyonun içinde onunla birlikte olurlar o anda. Başka bir yerde değil. Tam da Anna’nın gözünün önünde. Bense pencere önündeki çiçekler gibi yanı başındaki canlısıyım onun. İlacımı alınca, sigaramdan bir nefes çektim, tahmin edebileceğiniz gibi artık gerçek bir sigaram yok, tedarik etme imkânım da yok, zira artık kendi ayaklarımla kalkıp bir yere gitme yeteneğim olmadığını da biliyorsunuz. Hayali sigaram gerçeği kadar duman çıkarmıyor ama tıpkı hayalet uzuvlar gibi işini görüyor, beni eğliyor. Bomboş iki parmağımı yorulana kadar dudağıma götürüp getiriyorum, sonra külüm nereye düşüyor, ateşim nereyi yakıyor, hiç meselem olmuyor. Cehennemin ateşini hayalet sigaram yakacak değildir ya diye geçiriyorum aklımdan.

Anna’nın yaradılışından gelen bir kusuru var. Canlı bir insan ile temas etmezse panik atak geçiriyor. Bu kusur bakıcım olarak benim çok işime yarıyor. Onun için yataklak bir hasta, hem canlı hem de bir yere kıpırdamayacağı için biçilmez kaftan oluyor. Kedi köpek gibi ev hayvanları da çoğunlukla bir yere gidip insanı yalnız bırak-

mazlar ama canlının insanına meraklı olan Anna için onlar yeterli olmuyor. O nedenle onunla ben iyi bir takımız. İnmeli olduğum doğru ama ağzım yüzümün bir yerlerinde hafifçe yamulmuş olsa da, onunla konuşabiliyorum, hatta ağır ağır filmimi bile anlatabiliyorum. Anna bir Ortodoks ama ezanın bitmesini başı önünde sessizce bekliyor. Ezan bitince filmimden bir parçayı daha göstermem için ricada bulunuyor. Kabul ediyorum.

Kulağımın çekildiği gün, son ders zili çalınca sıramı itip dışarı fırladım ama fırladığımı kimse görsün istemediğimden bedenimi ağır ağır hareket ettirdim. Bu içimde bir çarpışmaya neden oldu tabii. Fizik kuralı bu, zıt yöne iki kuvvet uygulamak zor bir durum ortaya çıkarır. Ama bu kez daha dikkatli olmalı, hızlı koşup heyecanımı koridorlara dökmemeliydim. O nasılsa artık bu okulda, bu çatının altındaydı. Kimse onu alıp başka yere götüremezdi. Kalbimin gürültüsünü kulaklarımda ve karnımda duyuyordum. Okulun bahçesinde yüzlerce lacivert jilenin arasında onu aramaya başladım, onu bulup takip edecek, nerede yaşadığını öğrenecektim, zira artık içimde ona ait bir şey vardı ya da onun içinde bana ait bir şey. Onu biliyordum. Kalbim gümbürderken bana şöyle diyordu. Onu ara, onu bul, onu izle, onu al, onu sakla, onu kolla, onu bırakma. Dur kalbim sakın olalım diyordum, kendimizi rezil etmeyelim diyordum, o hâlâ devam ediyordu. Sarıl ona, dudaklarınla dudaklarını arala, o gözle görülmez elle tutulmaz şey her ne ise, senin içinden onun içine aksın, akarken acele etme, dur bekle, kıpırdama, o da kıpırdamasın. Öylece durun. Zaten kıpırdamak anlamsız, değin yeter birbirinize, o şey, birinizden diğerinize öylece uçarak, akarak, yakarak geçsin. Bunlar o zaman kalbimden kulağıma gelen gümbür gümbür seslerdi, ben onları şimdi Anna için ve sizin için söze çevirdim.

Gaziantep Koleji, şehrin beş kilometre dışında, sırtını bodur çam ormanına dayamış, yüzünü uzaktaki bej, tozlu şehre dönmüş bir tepenin üstündeydi. Okulun duvarı ve sınırı olmayan tozlu bahçesinden caddeye inen yokuşun başında durunca, aşağıdaki otobüs durağında bekleyen kızlı erkekli kalabalık görülürdü. Otobüs durağı gerçek bir durak değildi aslında, sadece bu okulun öğrencileri için gelmiş olan otobüsün durduğu düzlüktü. Bu bekleyişteki kalabalık şimdi anlıyorum ki cennetin ta kendisiymiş. Çünkü varlığından emin olamadıkları ve henüz hiç tanımadıkları herhangi biri için yanıp tutuşan bir sürü kız ile erkek, otobüs kuyruğunda otobüs belediklerini sanırken aslında hayatın onlara aşklarını getirmesini, önlerinde indirmesini bekliyorlardı. Gün içinde ne yaptıklarını bilemeden, o günlerde en sevdiklerinin elini kızgın kalorifere yapıştırıp yakmak, atkısını çalıp kendi boynuna bağlamak, saçını çekmek, kravatını bağlar gibi yapıp sıkmak, içine kar atmak, kitabını saklamak, tostundan bir ısırık almak, adını seslenip saklanmak, hafifçe koluna vurmak, bisküvisini çalmak, silgi atmak, cetvelle kafasına vurmak gibi davranışlar sayesinde birbirleri ile hemhal olmuş, içlerinden akan şeyi ne olduklarını bilmeden birbirlerine aktarmış kızlar ile oğlanlardı onlar. Böyle flört edenler, edemeyip sadece bir nazar ile yetinenler, güreşenler, sevdiği kızın hazırlık sınıfındaki küçük kardeşini kucaklayıp sırtına alarak aşkını ilan edenler de onlardı.

Sonunda onu gördüm, itişen kalabalığın en arkasında sakince bekliyor, bir yandan da etrafa bakıyordu. Tam arkasında okulun kızlarca bilinen tek fortçusu, ki yaptığı eylemin fortçuluk olduğunu ben yıllar sonra *Gırgır* dergisinden öğrenmiştim, kendisi de boyu da küçük, birinci sınıftaki ufaklık oğlan Tuncay vardı. Kızlar bundan birbirlerine bile söz etmezlermiş ama etrafta olan biten her

şey, gizler, sırlar, göze görünmeyen, söze dökülmeyen hareketler, benim gözüme açıkça görünürdü.

O gün olanları, benim içim kalkarak fark ettiğim o anları, yıllar sonra bir gün Aylin de anlattı bana. “Ne kadar dikkatliydin,” dedi, “bir taneydin sen. Senden başka bu olanları hangi erkek fark edebilirdi ki bilmiyorum.” Sonra devam etti: “Kimse onu annesine, babasına, hocalara, idareye ya da polise şikâyet etmezdi. O bizim fortçumuzdu ne de olsa. Onu görünce bütün kızlar kendilerini kollamaya çalışırdı. Madem o zavallı kendini kollayamıyordu, ona yardımcı olmalı, kendimizi kollamalıyız diye düşünürdük belki de. Çünkü zavallı bir küçük oğlan, zavallı küçük şeyinin kölesi ve kurbanı idi sonuçta. Belki de Tuncay inkâr eder diye korkardık. O yüzden o eylem, otobüs yolculuğunca doğaçlama olarak devam eder, otobüste fazladan bir devinim sağlardı. Kaş göz, iteleme, kaçma, kovalama, yer değiştirme, en arkada pencereye sırtını yaslayıp kurtulma, söylenme, oflama ve puflamalarla son durağa varılırdı.” Anlattığı şey bir iğrençlikti aslında ama onun ağzından çıkınca, o bile güzel bir şeymiş gibi geliyordu kulağıma, belki de bana “bir taneydin sen” dediği içindi kim bilir.

O güne dönersek, otobüsü bekliyorduk hep beraber. Otobüs gelse, Tuncay’a da bir sıhhat getirse idi keşke. Ama ona sıhhat getirmeden önce Aylin’i korkutmamalıydı. Koşarak aşağı inip bileğini sıkıca tuttum ve sıranın dışına çektim onu. Şaşkınlıkla yüzüme baktı. Yüzümde gördüğü şeyden utandığı belliydi, kazağının kollarını çekip yiyecemmiş gibi ağzına götürdü, gözlerini kaçırdı.

“Korkma diye yaptım,” dedim.

“Anladım,” dedi.

Tuncay’ın yüzünde hiçbir şaşkınlık ifadesi yoktu, hatta belli belirsiz bir gülümseme vardı. Sakince yoluna devam etti, otobüse en son binen o oldu. İçerisi tıklım

tıklımdı, lacivert gri formalar, çantalar, kravatlar, atkuyrukları basamakta üst üste yığılmıştı; pompalı kapı zor kapandı, Tuncay basamakta kaldı. Ağır kanlılar, eve gitmek için acelesi olmayanlar, sevdiklerini biraz daha görmek isteyenler, oturarak gidip dışarıya, çam ormanına ve elektrik direklerine bakmak isteyenler ikinci otobüse kaldı. Kimisi de yürümeye karar verdi, ki günlerden cuma değilse, o beş kilometre yolu yürümek asilerin işiydi. Kulağım çekildiği ve Sedat Hoca'nın kulağıma uzanan elini kırmak istediğim için o gün o yolu yürümek niyetindeydim. Hatta belki de koşardım. İkinci otobüs gelene kadar onunla yan yana durduk. Otobüs tam onun önünde durdu. Aslan otobüs dedim içimden, o da biliyor kimin için duracağını. Aslan dedim ama aslında o zamanki otobüsler, küçücük yuvarlak hatlı, sevimli piliçler gibiydi, sonradan onlar da yolcularıyla beraber değiştiler, azman ve köşeli oldular.

Bana bakıp, "Gelmiyor musun?" dedi. Bu sefer gökkuşağı onun üstünden başından etrafa saçılıyordu, onları otobüsün pompalı kapısına sıkışmasınlar diye toplayıp eline verdim. Kalbime sıkıştılar, zor nefes aldım.

"Ben bugün yürüyeceğim," dedim.

Kapı kapandı, bir koltuğa oturup siyah gözleriyle gözlerime baktı. Değdiğine yemin ederim. Gözünün gözüme değdiğine yemin ederim. Değmişti.

Onu Tuncaysız otobüse bindirip hafifçe elimi kaldırdım. Neden onunla birlikte otobüse binmediğimi o zaman kendim de bilmiyordum. Şimdi biliyorum. Fikrimce güzelliklere fazla yaklaşılmamalıydı. Fazla yaklaşırsa sihir bozulurdu. Çok âşıktım ama aşkımın yanında çokça durmak istemiyordum. Meğer ben her şeyi uzaktan sevmeyi severmişim. Sonradan anladığım şeyler içinde en mühimlerinden biri de buydu.

Şehre yürüyüşümde iki dostum da bana katıldı. Kad-

ri ve Yakup. Kendiliğimizden mi dost olduk yoksa isimlerimizden dolayı, edebiyatçı İsmet Hoca mı bizi yakıştırdı bilmiyorum; biz bir şekilde Yakup Kadri Osman olmuş-tuk. Sonradan bir Kara da bulacaktık kendimize elbette, çünkü isim demek kader de demekti aslında. Kravatlarımızı çıkarıp ceplerimize koyduk ve yola koyulduk, yağan yağmurdan sonra çıkan güneş kaldırımları kurutmuştu bile. Güneyde güneş ortaya çıkar çıkmaz idareyi ele alırdı, varlığını öylesine belli ederdi ki o da tıpkı otobüsümüz, briket duvarımız, kestane ağaçlarımız, elektrik direklerimiz, boz toprak sahamız, kurumuş derenin üstündeki küçük eski köprümüz gibi bizim ve bizden biri olurdu. Biz kurumuş kaldırımını arşınlarken otobüs önümüzden uza-yıp gitti. Bizde birlik, sorgusuz sualsizdi. Ben yürümeye karar verdiysem yürürdük, Kadri koşmaya karar verirse koşardık, Yakup durmaya karar verirse dururduk. Kimin kararının uygulanacağı kendiliğinden belli olurdu. Ortaokulda Kadri benim, ben Yakup'un omzuna gelirdim. Altıncı sınıfın başında, 6 Fen A olduğumuzda, sıra tersine döndü, ama benim yerim sabit kaldı. Artık Yakup benim, ben Kadri'nin omzuna geliyordum. Böylece erkenden anladık ne oldum değil, ne olacağım demek gerektiğini. İnsanlar uzuyorlar ve kısalıyorlardı. Evet, biz görünüşte tuhaf uyumsuz dostlardık. Ben kumral, Kadri esmer, Yakup da basbayağı sarıydı. Bir ara onun mavi gözleri ve sarı saçlarından Haçlılar'ı sorumlu tutmuştuk, Güney Anadolu-lu bir insanda bu gen ne gezerdi ki yoksa. Yakışıklılığına ancak öyle tahammül ettik belki de. Kızmamıştı bize, başkası söylese hepimiz kızardık. Kesinlikle kızardık hatta kükrerdik. Sensin Haçlı derdik belki. Kahrolsun Haçlılık derdik. Aslında dinle pek işimiz yoktu, solcuyduk biz, kahrolsun faşizm derdik. Nakarat olarak da yaşasın özgürlük ve kardeşlik derdik. Özgürlük okuldan kaçabilmek, eşitlik ise kulağımıza uzanan elleri kırılabilme imkânı

elde edebileceğimiz bir dünya idi. O halde kulaktaki yanmayı unutup elin sahibini niye severdik ki yeni baştan? O çatının altındaki her şeyi herkesi sevdiğimiz içindi belki de. O gün kırdığımız el ertesi gün tekrar yapışsın, adalet yerini bulunca herkes herkesi yeniden sevsin isterdik. İşte böyle, biz ne yaptığını bilmeyenlerdik o zaman, yapmamak hali cennetimizmiş meğerse, onu da tam bilmezdik. Biz öylece vardık. Yaptıklarımız bizi bilirdi sanki, biz onları değil. Bilmemek özgürlüktü, bilmemek her şeyi bilmektir.

Okul ile şehir arasında, beş kilometrelik mesafenin tam ortalarında bir yerde tek başına bir bina vardı: TEKEL binası. Önündeyse, bu sefer gerçek bir otobüs durağı. Tam TEKEL binası görünmüştü ki, tam ben eve girdince o siyah gözleri yeniden düşünmeyi, gözümün önüne getirmeyi; otobüse binişini, bana dönüp bakışını, sen gelmiyor musun deyişini, evet o çamurlar senden dökülüyor deyişini, bağcıklarını şikâyet edişini tekrar tekrar düşünmeyi hayal ederken, tam TEKEL binasının önünde, “Abi,” dedi Kadri, “size bir şey söyleyeceğim.”

Yakup ile aynı anda, “Söyle,” dedik.

“Ben âşık oldum galiba,” dedi Kadri.

Tam TEKEL binasının önünde, Kadri bunu gülümseyerek söylediğinde içime bir bıçak saplandı. Bunda gülecek ne vardı, “İşte şimdi boku yedik biz Kadri, ben daha çok yedim aslında Kadri, çünkü sen önce söyledin Kadri,” diye geçti kalbimden hızlıca.

Böyle bir şey olacağını biliyordum. Ondan sonra hayat boyu hayal etmek zorunda kalacağımı o an adım gibi biliyordum.

“Kime?” dedim. Yakup’a baktım. Kime olduğunu bildiğim halde, son bir umut besledim içimde. Belki de başkasıdır diye ve Yakup başka bir isim söylesin, iki dostunu, en çok da beni, vazgeçmeye hazır olmakta birinci-

liği kaptırmayacak olan beni uçurumun kenarından ęeksin alsın istedim. Olmadı. Yakup bilmem der gibi baktı.

“İşte o yeni kız, kara gözlü,” dedi Kadri.

TEKEL binasının önünde öyle dedi Kadri, “İşte o yeni kıza, kendinden sürmeli gözlüye,” dedi. O gün, o bina da boynumun bükülmesine şahit oldu ve o genç yaşımda değilse bile, o caddedekinin ta kendisi değilse bile, ileriki yaşlarımda ęeşitli yerlerdeki bir sürüsü, hayatım boyunca yanı başımda oldular. Sigaralar, içkiler kâh sadık dostlarım kâh kalleş düşmanlarım oldular. Başıma gelen en büyük trajediyi yaşadığım o uğursuz gün dışında, ęok güzel günlerimiz de oldu beraber, bu yaşıma kadar hiç kimselerin anlamadığı vecd anlarımız da oldu. Ele ele verip bedenimin üzerinde tepindik, hopladık zıpladık, zamanı un ufak edip durduk. Böldük, böldük yönettik. Hele bir gün, iki büyük şişe viskiyle öyle büyük başarılar elde ettik ki zamanı yerden kalkamayacak hale getirdik, tuş ettik.

O gecenin diğer gecelerden bir farkı vardı Yeşim için. Yeşim'in gözlerindeki korku ve endişeyi görmeye artık dayanamadığım için, tam otuz gündür ağzıma bir damla bile içki koymamıştım. Canımı dişime takmıştım, karabasanlara katlanmış, kara kedilerce kovalanmış, böceklerle yem olmuş, ateşler içinde yanmış, kendi terimde boğulmuş, buzlarda yatmıştım ama dayanmıştım. Başarmıştım da, bu kaçınıcı denemem ve kaçınıcı başarmam ve kaçınıcı başaramamamdı bilmiyorum. Ama ilk yudumu içmeme neyin neden olduğunu biliyordum. Nedenimin haklı olduğunu iddia edecek değilim ama ister haklı olsun, isterse bir alkoliğin binlerce bahanesinden biri olsun fark etmezdi, onlar benim nedenlerimdi ve bu benim kaçamadığım terkebim, bir nevi alın yazımdı. O gün hastaneye, tekerlekli sandalyede bir oğul, bir de onu iten anne gelmişti. Kapıdan girdiler. ęocuk bir kurbağa gibiydi, upuzun bükük kolları, gövdeden direk çıkılmış gibi kısacık

bacakları vardı ve o kısa bacakların yürüyecek, bir gövdeyi oradan oraya taşıyacak hali yoktu. Beden arızalıydı ama şikâyetleri o değildi. Çocuğun karnı ağrıyordu, şikâyetleri buydu. Bedenin fiziksel arızası yetmezmiş gibi bir de bu arızalı bedeninde bir organ çocuğun canını acıtıyordu. Belki sıradan bir hastalıktı, bakacaktık. Bir doktor için bu, içkiye sığınmaya neden olacak kadar büyütülecek bir vaka değildi. Böyle yüzlerce hasta vardı ve doktorlar bu yüzlerce hasta ile her dakika burun buruna gelir, hemhal olurlardı. İçkiye sığınmaya neden olan, anne ile oğulun neşesi idi. On beş yaşında olup on yaşında gösteren oğul, annesine Hacı Efendi diye hitap ediyordu, otuz yaşında olup elli gösteren anne ise oğluna Ahbap diyordu. Ve ikisinin birbirlerine benzeyen yuvarlak beyaz yüzlerinde öyle bir gülüş vardı ki beni önce utandırdı, sonra korkuttu. O anne o neşeyi nereden alıp yüzüne takabilmişti. İşte beni kahreden buydu. Eve geldiğimde, gözümün önünde o gülüşler varken evin her köşesinde kara kediler dolaşıyordu. Her biri gözlerini gözlerime dikip o gülüşlerin hesabını soruyordu sanki. Gardrobun en arkalarında bir yerde, zulada sakladığım iki şişe viskiden birini çıkardım, bardağa koydum ve koltuğuma oturup kedileri seyretmeye başladım. İlk yudumumda televizyonun üstündeki, ikinci yudumda kanepedeki, üçüncüsünde de masanın üstündeki kedi birer birer yok oldular. Şişenin sonunda, ne zaman ne gülüş ne kedi kalmıştı. Doktor Osman rahat bir nefes almış, derin bir uykuya dalmıştı. O gecenin sabahında, kızım Yeşim, gecedен kalma savaşı galibi, muzaffer gazi, Johnny Walker etiketli viski şişelerimizden birini yere çalmak suretiyle kırmıştı. Halının üzerinde zamanla yan yana uzanmış haldeyken böylesi bir uyandırma hiç kibarca değildi. Yeşim babasının savaşını göremediğinden, zamanın yere serildiğini de görememişti. Sonra eğilip cam kırıklarını toplamaya başla-

mıştı. Elleri uzandığım yerde, tam gözlerimin önünde, çatır çutur çalışıyordu, çalıştıkça avucundan damlayan kan, halıdaki safran sarısı yola akıp oradan gülkurusu üçgen çatıya ulaşıyordu. Kanayan avucuyla avucumu yakalayıp beni yerden kaldırmaya kalkmış ama başaramamıştı. Cüssesi benim yarım kadardı. Böylece, zaman ve ben yan yana uzanmış halimizle, güneş tepeye çıkıp tekrar tepeden aşağı inene kadar öylece kalmıştık.

* * *

Bu sabah uçaklar çok sık geçiyor. Seslerini çok yakınımda duyabiliyorum. Vuu... Bulutların bağırını yarıyorlar ama zavallıların sesleri çıkmıyor. Onların hakkını koruyayım diyorum ama benim de sesim çıkmıyor, çünkü yattığım yerde insanların dünya üzerinde hareket etmeleri hoşuma gidiyor. Oradan oraya gidiyorlar, uçuyorlar, konuyorlar. Demek hâlâ canlılar. Hep birlikte bir şişenin içinde olduğumuzu düşünüyorum o sırada. Birilerinin şişeyi çalkalıyor olduğunu düşünmek ruhuma iyi geliyor. O nedenle bulutlar için savaşıyorum. Savaşsan ne yapabilirsin ki diyorsunuz. Haklısınız. Pencereleer boş, seyredecek bir şey yok. Park ise berrak görünüyor, birkaç güvercin koca göbeklerini saklamadan yuvarlanarak aylak ve mutlu dolaşıyor, küpeli köpek, duvarın dibine uzanmış, ayaklarına dayadığı çenesini kaldırmadan, padişahlar gibi gözleriyle etrafı seyreliyor. Mimoza ağacı parkın kısa duvarının üzerinden, kaldırımdan geçenlere gölge yapıyor. Eskiden de yapardı. O zamanlar ağacımızın adını bilmezdik. Baharda sapsarı çiçeklerini bilirdik yalnızca. Sarı çiçekleri açınca, altındaki duvara lacivert ceketimle oturur ve ikimizin, ağaçla benim yani, nasıl da güzel Fenerli olduğumuzu düşünür, mutlu olurum. Bunu Aylin'e anlattığımda, "Nereden biliyorsun? Ben de

kırmızı kazağımla altında durduğumda ne güzel Cimbomlu oluyoruzdur belki,” dedi.

Bunu söylediğinde gözüme hâlâ çok güzel görünüyordu. Ona hiç kızmamış ve buna kendim de çok şaşır-mıştım. Bir Cimbomluya bakıyordum ve bana hâlâ güzel, hatta tatlı görünüyordu. O an kesinlikle kararımı vermiştim. Ben bu Aylin'e âşıktım ama Kadri de âşıktı.

“Kırmızı kazağın yok ki senin,” dedim.

“Var tabii ama okula giyecek halim yok herhalde,” dedi. Yüzündeki gülüş aklımı başımdan almıştı. Kalbimin çarpışını duyacak sanıp korkuyordum. Sakinleşmek için Fener'in gollerini aklıma getirmeye çalıştım, olmadı, yapamadım. Gözü kapalı bildiğim golleri aklıma getire-medim.

* * *

“Birgün bize gel, kırmızı kazağımlı gör, hem de üzerimde,” dedi.

Yanlış duydum dedim içimden, evet kesinlikle yanlış duymuştum, beynimin bana bir oyunu olmalıydı bu. Antep'te bir kızın bir oğlanı evine davet etmesi olacak şey değildi. Nasıl bir ailesi vardı ki onun. Yoksa annesi babası kardeşleri yokken mi çağırıyordu beni. Böylesi daha da tuhaftı. Benim kız kardeşim asla böyle bir şey yapmazdı. Ona yapmaması gerektiğini söylememe bile gerek yoktu. O zaten bilirdi. Asil kızlar öyle yapmazdı. Oysa Aylin kırmızı kazağını giymeyi ve bana göstermeyi vaat ediyordu. Üstelik bunu çapkınca yapıyordu. Gözlerimi gözlerinden kaçırmadan, ta içine bakarak yapıyordu. Bu cidden olacak şey değildi. Bütün dengem altüst olmuştu. Âşık olduğum kız tuhaf çıkmıştı. Galatasaraylı olması mühim değildi, zaten kızdı, futboldan anlamazdı, elindeki dergiden bel-liydi. Kapağında artist resmi olan dergiler okuyan kızın o

takımdan olmasından bir şey çıkmazdı. Say desem ilk on biri bile sayamazdı. Ama bu çok önemli bir konuydu. İle-ride çocuğumuzu doğuracak olan kızın böyle uygunsuz davranışları olmamalıydı. Ama zaten ne çocuğuydu bu? Saçmalıyordum, kendine gel dedim içimden, deli miyim neyim dedim, evlenecek değiliz elbet, hem Kadri'yi duydun, "Ben âşık oldum abi," demedi mi? Dedi. Ama sen hiçbir şey demedin Osman. "Benim bu kızı görünce yüreğim ağzıma geliyor, onu ilk gördüğümde sevdim, ince bileklerini, kara gözlerini, pırıl pırıl saçlarını ilk gördüğümde sevdim, pütürlü sesini ilk duyduğumda sevdim," demedin. Şimdi ne yapmalıydım? Ona bundan söz etmeli miydim? "Bak Kadri, bizim âşık olduğumuz kız var ya, işte o kız aslında galiba bir kaltak, bunu biliyor musun?" demeli miydim? Belki de kaltak lafını kullanmamalıydım, hafif kız demeliydim, sadece bu kız biraz hafif demeliydim. Tabii ki bu olmazdı. Bizim âşık olduğumuz diyemezdim. Senin demeliydim, senin âşık olduğun kız. İlk söyleyen her zaman kazanırdı. Ben ilk değil, ikinci de olmazdım, bunu içten içe biliyordum, ben hiç söyleyemeyendim aslında, hep de öyle kalacaktım.

"Ben kırmızı sevmem, kırmızı giyen kızları da sevmem. Fenerliyim ben kızım," dedim, ellerim cebimde arkamı dönüp oradan uzaklaştım. Bizim sokağın sapağına kadar yavaşça yürüdüm, zordu; sapar sapmaz, yokuş aşağı koşmaya başladım. Gözlerim, yüzüm, karnım her yerim yanıyordu, gözlerimin içine cam kırıkları dolmuş gibiydi. İçim acıyordu, titrememe engel olamıyordum, çenem dahil tüm vücudum titriyordu. Eve yaklaşıncı, şoförümüz Abdullah Abi'yi gördüm, cipi yıkamış taburesinde oturmuş sigara içiyordu. Beni o halde görmemeliydi, cam kırıklarının gözlerimi ne hale getirdiğini biliyordum. Fener beş golle o itoğlutilere yenildiğinde tuvaletin aynasında görmüştüm gözlerimi. Ağlayınca çok acınası olu-

yorlardı. Beni hiçbir erkeğe yakışmayan hale düşürüyorlardı. Abdullah Abi'nin bir gözü kahverengi, diğeri yeşildi. Çocukluğum ondan bir mucize ya da bir kötülük beklemekle geçmişti. Bir mucize olmuştu evet ama onun nedeni Abdullah Abi değildi. Eve vardığımda, kahverengi gözü beni görürse iyi olmaz ama yeşilin görmesinde bir sakınca yok diye geçirmiştim aklımdan. Kahverengi buz gibi sert bakardı. On altı yaşındaki koskoca erkek adama yakışır mı, derdi belki? Ona ve hiç kimseye görünmemeliydim, görünmez olmalıydım ama bu mümkün değildi. Evin o saatte boş olma ihtimali yoktu, bizim evin hiçbir saatte boş olma ihtimali yoktu. Evet herkesin kendine ait yatak odası vardı ama o odalara ancak uyumak için girilirdi. Yalnız kalmak için girilmesi, görünmez bir güç tarafından yasaklanmıştı. O güç birey olmanın ayıp olduğu telkiniydi belki. Belki de o senelerde, o coğrafyada, o iklimde meydana gelen ailelerin terkihi öyleydi. Olması gereken, topluluğa karışıp toplulukla hareket edip bir bedeninin bir uzvu gibi var olmak, gösterişsiz yaşamaktı. Savaş, barış, sevgi, iktidar olma, başkaldırı ya da entrika gibi faaliyetler bireysel bir yaklaşıma kapılmadan gerçekleşirdi. O nasıl olabilir diye soracak olursanız gözünüzün önüne uzuvları birbirine ince iplerle bağlı bir kuklayı getirin. Bu öyle bir kukladır ki canlı biri tarafından oynatılmaz ama yine de oynar, zira onun zembereği görünmez bir el tarafından sonuna kadar kurulmuştur. O yüzden ahlak kuralları açısından hedeflenen gösterişsizlik ve içe dönüklüğün tam tersi olur, teşhirlerin en görkemlileri hem de susarak meydana gelir, bütün acılar ortalık yerde rezil olarak yaşanırdı. Bu seferki de öyle olacaktı.

O eve ben on bir yaşındayken taşınmıştık. İflastan sonraki birinci yıldı. Abdullah Abi artık aileden olduğundan, cip ise ele güne karşı dik görünmek gerektiğinden hâlâ bizimleydiler. Seher hâlâ hayattaydı. Kemal, Safiye

ve Leman da varlardı. Onlar da benim gibi Eyüpoğlu'ndaki, büyük güzel taş evde doğmuşlardı. Evin alt katında ahır, mutfak, kiler, avlusunda küçük bir havuz vardı, yukarıdaki sofanın önündeki tараçadan havuz görünürdü, bazen içinde yapraklar yüzerdi o havuzun. Bir yaz tatilinde, İstanbul'daki kuzenimiz Mithat gelene kadar onlarla oynamayı hiç akıl etmemiştim. Konuyla ilgisi yok ama Fenerli olmayı da akıl etmemiştim. O yaz o yapraklardan ve Fener'den bir dünya kurmuştuk kendimize. Evet sadece o yapraklardan ve Fener'den. Bizim için su ne içinde yüzülecek ne de gemi yüzdürülecek bir şeydi. Sadece avludaki küçük havuzdaki serin süstü. İstanbul'un mavi sularından gelen Mithat için ise su başka bir şeydi. Havuzun kenarına oturduğumuz an, "Hadi gemi yapalım, yüzdürelim," dedi. Ondan sonra kâğıtlardan, çöplerden, dallardan, yapraklardan salları, gemiler, hatta yelkenliler yaptık, suya indirdik, yüzdürdük. Gene bir Batıllık gelip bulmuştu havuzumuzun başında bizi, gene bize ileri şeyler öğretmişti. O küçücük havuz artık bir okyanustu, kendi imalatımız olan gemilere binip dünyayı gezmiştik.

Abim Kemal ailenin ilk göz ağrısıydı, benden on sene önce doğmuştu, en büyük ablam Safiye dokuz, küçük ablam Leman yedi yaş büyüktü benden. En küçük oğul ben, en küçük kız Seher'di. Seher doğduğunda ben beş yaşındaydım, aslında o ölü doğmuştu, boynuna kendi kordonu dolanmış. Oysa aylardır onu bekliyorduk. İşin aslı, o devirde çocuklar kardeş beklemeye hazırlanmazlardı ama ben hazırdım; bebek doğunca benim kucağıma verilecekti, çünkü en çok benim kuskanacağıma hükmetmişlerdi; zararlı duyguyu öngör ve tehlikeyi bertaraf et. O vakte göre nasıl da modern bir tavırmış. Sen işi gücü bırak çocuk psikolojisine eğil. Yaşasın Batı'nın işleri idi. Bu hükme varan annemin abisi doktor dayı idi, onun hükümleri tüm ailede tartışmasız kabul görürdü, zira ailenin bileni oydu,

İstanbul'da Tıp Fakültesi'ni bitirmiş, psikiyatri stajı bile yapmıştı. Ve bizim aile, bilene sonsuz hürmetkârdı. Gerçi bu tedbir ilk üçe yetişememişti, üstlerine gelen kardeşlere psikolojik tedbirsiz maruz kalmışlar ve aslanlar gibi dayanmışlardı. Ama olacak olan olmuştu işte ve bu harika plan tutmadı. Bebeği kucağıma veremediler, Muhterem ebe onu bir beze sarıp sakladı, bizden uzağa götürdü. Odanın kapısından onlara bakıyordum, annem hıçkırarak ağlıyordu, her yanı ıslaktı, saçları yüzü ter içindeydi, ebe- nin yardımcısı besleme Fidan, dua edip bebeğe ve anne- me doğru üflüyordu. Yılların usta ebesi çaresiz kalmıştı. Takdiriilahi küçük Seher'i onlardan almıştı ama benden alamazdı. Ben onu yaşatmaya kararlıydım, bağırarak ebe- nin peşinden gittim, ebe, "Alın şu çocuğu," diye bağırdı ama kimse alamadı beni, babam sofada, duvara asılı beyaz postun önünde, bir heykel gibi donmuş halde ayakta du- ruyor, sigara içip bize bakıyordu ama hiçbir şey görmü- yordu sanki. Diğerleri evin bir yerlerine sinmiş olmalıydı- lar. Besleme Fidan, eşhedü çekip oradan oraya koşturu- yordu, o zaten beni tutamazdı, tutmaya kalksa birbirimizi döverdik. Aramız iyi değildi. Hazırladığı yemeklere laf eder, topallığını taklit ederdim. Sonraları, böyle yaparak ona içtenlikle yardım ettiğime inanmıştım, zira bu kadar kötü kalpli olmak, topal olmaktan daha kötü bir durum- du. Bu, onu bu dünyada, daha da iyisi öbür dünyada ben- den üstün bir konuma sokar ve onu bilmeden teselli eder- di. O suç da dünyadaki diğer suçlar gibi, o vicdanı böyle itinayla oluşturmuştu. İşin aslı ne o bensiz ne ben onsuz yapabilirdik. O benden sadece yedi yaş büyüktü, küçü- cük bir kızdı aslında ama beslemelik kariyeri için yeterin- ce büyüktü. O gün Muhterem ebeyi alt kata kadar kova- ladım, ölü bebek kucağındayken kilerin yanındaki hama- mın kapısına diziyle yüklenip içeri girdi, kapıyı yüzüme kapattı, başındaki beyaz tülbent kapanan kapının arasına

sıkıştı, bir yandan tülbendi çekip bir yandan kapıyı yumruklamaya başladım. Evde beni o kapının önünden çekip alacak kimseler yoktu. Babam her zaman Tanrı gibi uzaktan bakar, olaylara karışacak kadar yeryüzüne inmezdi. Ama yaşadığımız öyle sıradan bir olay değildi, birinin yeryüzüne inip bize bakması lazımdı. O sırada güçlü bir çift kol koltukaltlarımdan kavradı beni. Ayaklarım yerden kesilmişti, boşluğa tekmeler atıyordum, kilerin yanındaki odaya doğru sürüklenirken başımı çevirdim, Abdullah Efendi'nin gözlerini gördüm, bir yandan da bağırmaya devam ediyordum. "Bebeği bana versin, söyle ona lütfen, kucağıma alırsam canlanacak, eminim canlanacak yenden," diye bağırıyordum. Hiç ağlamıyordum, sadece öfke-liydim, bana verirlerse bebek canlanacaktı emindim. Ama vermediler, canlanacağını anlayamadılar, onu canlı canlı gömdüklerini düşündüm. O günden sonra her şeyi ben başka anladım, herkes başka anladı, bundan hep şüphe-lendim. Kimin doğru anladığı, iflah olmaz bir muammaydı. Onca filmi anlaşılmak ya da anlamak için çevirdim kafamın içinde. Evet hayatım boyunca kafamın içinde filmler çevirdim ben.

Annemin acısı yerini öfkeye bırakmıştı, kaşlarını atıp sertçe, "Yeter artık, unut onu, o artık cennette, rahat bırak onu, ruhu huzur bulsun," demişti, oysa ben onu huzursuz edecek hiçbir şey yapmıyordum, sadece içimde bir yerlerde bakıp besliyor, iyi şeyler öğretiyor, tatlı ve iyi bir kız olarak büyümesine yardım ediyordum. Zaman zaman canı sıkılmasın diye onunla konuşuyordum. O sıralarda benim de canım sıkkın olduğu için aklıma o geliyordu. Ya içimde sıkılıyorsa deyip bir-iki laf atıyordum ona. Böylece sessizce söyleşip birbirimize iyi geliyorduk. Büyürken resimlerini yaptım onun, yaptığım resimlerle dünyayı gezdirdim ona, benim bile görmediğim yerlere götürdüm, ormanda kozalak toplarken, bağda erik top-

larken, ip atlarken, cipin tepesinde el sallarken, koca kurdelesıyla bayramlık resimler çektirirken, İş Bankası kumbarasını bağına basıp uyurken, cevizli samsa yerken, hoplarken, zıplarken, balon uçururken, ağlarken, gülerken, her halinin resmini yaptım, sadece bir beze sarılıp gözlerden uzağa saklanışını yapmadım. Yaptıkça nasıl büyüdüğünü, büyüdükçe yüzünün nasıl da güzelleştiğini gördüm. Yaşadığından haberi olsun istedim, oldu mu bilmiyorum. Öldüğünde bu soruyu sordum ona ama cevabı yeterli değildi.

“Yaşadığından haberin oldu mu?” dedim.

“Bilmiyorum ama ölmek üzere olduğumdan habirim var,” dedi.

O öldüğünde on iki yaşındaydım. Geceleri rüyamda değişik şeyler olmaya başlamıştı, bazı sabahlar yatağıma şeytanlar işiyordu. İşte o zaman, Seher öldü. Sanırım o tür şeylere tanık olmaması gerektiğini ikimiz de biliyorduk. Zira o bir melekti. Abisinin günahlarına bulaşmadan cennete gitmeliydi. Onu öldürdüğümde annem çok mutlu oldu. Zavallının korkuları dindi, iki çocuğunun da kurtulmuş olduğunu düşündü belki. Seher cennette, ben bu dünyada kaldığımız yerden devam edecektik. Onu anlıyordum, bana bakarken artık o kadar korkmuyordu.

Biz beş kardeş zenginlik ve fakirlik içinde büyüdük. Şoförümüz kapıda beklediği zamanlar zengindik. Üç sene üst üste kuraklık olunca, babamız üç sene üst üste zarar edince fakir olduk. Ben aradaki farkı çok anlamadım. Gördüğüm en büyük fark, babamın daha çok sigara içmesiydi. Bir kibritle yaktığı sigaraları uç uca ekleyerek içerdi, yeşil iri gözlerindeki kaygı ve üzüntüyü dumanlarının arasından görürdük. Sararmış iki parmağı, gün boyu, sararmış bıyıklarına gider gelirdi. Sanki işi, bir koltuğa oturup düşünmek ve sigara içmektir. O vakitler zenginlikle fakirlik çok yakındı ama benim göremediğim farkı ab-

lalarım görmüşlerdi, zira yeni gelin olmuş büyük ablam Safiye'nin çeyizi ikiye bölünüp yarısı küçük ablam Le-man'a verilmiş. O zaman bu durum ikisince de güzel karşılanmış, iki kardeş, gözyaşları içinde dostça sarılmışlar birbirlerine, Antep işlerini bir sana bir bana ayırmışlar. Annem o çeyizi zenginlik zamanlarında yaptığı için, zaten üç kıza da fazlasıyla yetecek kadar yapmış. Öyle demişti sonradan annem. Ablalarım yetmişli yaşlarına gelince, vaktinde güzelce paylaştıkları o çeyizi, hayatta başlarına gelen her türlü başarısızlığın, çektikleri acıların sebebi olarak görmüş ve bedbahtlıklarına bir teselli bulmuşlardı. O çeyiz olmasaydı, belki de birbirlerine olan sevgisizliklerinin ömür boyu suçluluğunu duyacaklardı ki esas karanlık o olurdu. Her şey, iflasın böldüğü o ipek kumaşlar, sırmalar, iğne oyaları, Antep işleri, yaldızlı porselenler, gümüş çatal bıçaklar ve Bünyan halılar yüzünden olmuştu. Küçüğe ayrı çeyiz yapılamamıştı, bu birinci haksızlıktı, büyüğünki ise eksiltilmek zorunda kalınmıştı, bu da ikinci haksızlıktı. Esasında, insan ırkının terkibindeki tüm karanlık kuytu köşelere rağmen hiç kimse üç beş parça eşya için böylesi kopuşlar yaşamaz diye düşünüyorsanız haklısınız. İşin aslı ben de öyle düşünüyorum. Gerçek çatlaklar nerelerindeydi, belki onlar bile bilemediler, belki de onların bilinmesi insana yasaktı. Bu dünyada yeterince zaman geçirince, vaktiyle haberleri olmadan bir yerlerinde açılmış, gözle görülmez, belirsiz, sinsi çatlaklar yavaş yavaş genişledi, evren genişledikçe onlar da genişlemeye devam etti ve en sonunda hayatın onlara reva gördüğü her bir yenilgide içleri usul usul habis hücrelerle doldu, sonra da çıt diye koptu belki. Tıpkı kalçası kırılan ihtiyarlar gibi, kırılınca mı düştüler, düşünce mi kırıldılar, bu da tam bilinemedi. Bu habis küsüşün nedenleri ile ilgili herkes bir fikir yürüttü. Ben de yürüttüm ve şu an yattığım yerde vardığım sonuç şu ki hemcins kardeşlik,

insanın dünyadaki biricikliği yanlgısının verdiği huzuru elinden alan ilk yenilgidir. İnsan ruhunun buna uzun bir süre dayanması, hele ki kaderin ağları beklenmeyen tö- kezlemelere neden olmuşsa imkânsız denecek kadar zor- dur. Benim ablalarımın başına gelen de buydu. Böylece onlar sadece abla kardeşken harika olan her şey, anne ve eş olduklarında kıskançlıklar, rekabetler, eşitsiz zaferler, eşitsiz yenilgiler, talihsizlikler, anlaşılamama kederlerine dönüşüp sevgilerini bir daha toparlanamayacak şekilde un ufak edip yerlere döktü. O halleriyle artık mutlu ola- cak halleri kalmamıştı. Korgan ailesinin kızlarının kaderi böyle çizilmişken oğlanları okutulacaktı; doktor, mühen- dis, hâkim, kaymakam, vali olacaklardı, hatta daha da öte- si olup memleketin yönetiminde söz sahibi olmalılardı, plan buydu. Ama Kemal planı bozdu, okutulmaya karşı çıktı, şimdiki ifadesiyle söylersek yaptığı düpedüz sivil itaatsizlikti. Ona, en büyük çocuk ve ilk oğul olması ne- deniyle evde, kendine ait odasında uyku dışında bir dün- ya kurma ayrıcalığı tanınmıştı, orada kendini oyalayacak birçok faaliyette bulunabiliyordu ve o faaliyetlerinin, ders çalışmaktan çok daha eğlenceli şeyler olduğunu ta baştan anlamıştı. Evden çıkınca odasının kapısını kilitler, temiz- lik için bile girilmesine müsaade etmezdi. Kim bilir, du- varların her şeyi anlatacağından ürkerdi belki de. Ben kırk yaşıma gelip kafamdaki filmlere daha çok dalınca, o za- manlarımızın da peşine düşmüş buldum kendimi. Dayı- mız gibi okuyup doktor olması gereken Kemal, suyla o kadar meşgul olmuştu ki sonunda Sular İdaresi'nde me- mur olmuştu. Onun yerine Tıp Fakóltesi'ne ben gitmiş- tim. O, sabahtan akşama kadar hesap defteri tutmuş, bundan bir tek gün bile şikâyetçi olmamıştı. Hayattaki tüm ideallerini gerçekeştirmiş bir hali oldu hep Kemal'in. Kemal böyle olarak, hemcins kardeşlerin kaçınılmaz sava- çı gibi hayati bir dertten ikimizi de kurtarmıştı. Durduğu

yer öylesine kendine özgüydü ve öylesine sadeydi ki bu varoluş hali gizli bir hazine gibi sandığında saklıydı, kimselerce görülmeden, nazarları üstüne çekmeden varlığını sürdürüyordu. Bu sayede onun bu kıskanılacak yanını hiç kavrayamadan, böylelikle de hiç kıskanmadan büyüdüm. O tam kendine göreydi. Sayesinde ablalarımızın başına gelen bizim başımıza gelmedi. Hatta o tam kendine has halini; ona hediye edilmiş olan, kendini her zaman tam ve bütün hissetme hazinesini gerçekte neye sahip olduğunu dahi bilmeden, bir sabi gibi gösterişsizce taşıdığından, onun yanında her zaman esas parlayan ben oldum. Bu onun hiç umurunda olmadı. Bense onun bilinçsizce, terkibinin ona verdiği feragat edebilme yetisinden ötürü bıraktığı boş alanda, kalan artı değeri de sahiplenip her şeyi umursayarak at koşturdum. Bir keresinde ikimiz de gençken, aslında ben genç, Kemal ise bana ancak yetişmiş ve geç kalmış bir gençlikte iken, bir bayram günü Safiye Ablamın evinde toplanmıştık. Artık büyüğümüz oydu, anemimiz babamız ölmüştü, tüm kardeşler her birimiz bir yerdeydik o sıralar. Olduğumuz yerlerden kalkıp ablamızın evine gelmiştik. Eniştemiz hepimize birer bira koymuştu, birer de sigara uzatmıştı. İlk günah, ilk özgürlüktü. Safiye Ablam patates de kızartmıştı biranın yanında. Biz biralarımızla özgürlüğü yudum yudum içerken Kerim Enişte, duvarları kaplayan kütüphanesindeki yüzlerce kitabının arasından bir kitap seçip yanımıza gelmiş, bize öyle güzel şiirler okumuştı ki biz dinledikçe, o, okudukça başkalaşmıştık. Şiirden önceki biz ile şiirden sonrakimiz aynı değildik artık.

Sanki hiçbir şey uyaramaz
İçimizdeki sessizliği
Ne söz, ne kelime, ne hiçbir şey
Gözleri getirin gözleri!..

Başka değil, anlaşıyoruz böylece;
Yaprağın daha bir yaprağa değdiği
O kadar yakın, o kadar uysal
Elleri getirin elleri!..
Diyorum, bir şeye karşı komaktır günümüzde aşk;
Birleşip salıverelim iki tek gölgeyi.¹

Kerim Enişte o gece bu şiiri de okuyup kitabı kapadığında, işte tam o sırada, başkalaşmış Kemal kulağıma eğilip dedi ki, “Şu hayatta bir radyom, bir de karım olsun yeter, başka bir şey istemem.”

Kemal’in fazladan iki de çocuğu oldu, ki bu bile olmasa olurdu. Şikâyeti olduğundan değil, çok sevdi kızlarını, üstlerine titredi ama hayatının onlarsız da gayet mutlu olabileceğini bilirdi. Kemal her türlü mutlu olacaktı, zira o kilitli odasında mutluluğun sırrını çözmüştü. Sonradan bu sırra, kaburga dolması ve tereyağlı pirinç pilavı yemeyi, üstüne acı kahve ile Maltepe sigarası içmeyi, akşamları radyoda “Vücut İkliminin Sultanı Sensin”i dinlemeyi ve her şeyle, ama her şeyle, dalga geçmeyi de eklemişti. Kemal hayatı boyunca ne takım tuttu ne parti. Ne de ehliyet alıp araba sürdü. Gündüzleri hesap defterinde alt alta, üst üste, yan yana dizdiği sayıları; akşamları radyosu, televizyonu, dilinde damağında hiç eksik olmayan tereyağı tadı ve kimselere bırakmadan ütülediği jilet gibi pantolonları; geceleri ise karısı vardı. Bir okul dönüşü, odalarının aralık kapısından duymuştum, annem babama Kemal’in durumunu şöyle açıklıyordu: “Menenjit geçirdi o, kolay mı sanıyorsun, bu hali ondan, otobüsler ne güne duruyor, herkes araba kullanacak diye bir kural mı var Cemal Efendi, sen kendini de,

1. Edip Cansever, “Gözleri”.

beni de çocuğu da boşuna üzüyorsun.” Annem hayatı boyunca her şeye bir sebep buldu, Seher’in ölü doğmasına, babamın iflasına, Kemal’in pasif mutluluğuna, Le-man’ın kıskançlık dolu hırsına, Safiye’nin çocuk doğur-mamasına, kendi sinir hastalığına, şekerine, tansiyonuna, kalbine ve benim hiç evlenmememe, hep bir sebep bul-du. Bu sebep kimi zaman bazı seçilmiş nesneler oldu; ters serilen bir örtü, uğursuz olan mor renkte alınmış bir kumaş, üstünde kurukafayı andıran desen bulunan mar-küterili bir ceviz sehpa, gizli bir çatlağı olan antika gece lambası, ayağının birinde siyah leke olan beyaz duvar postu gibi şeyler suçlu bulunup cezalandırıldı. Kâh atıldı kâh sobada yakıldı. “Hemen at şu sehpayı Fidan, çabuk ol, hatta söyle Abdullah’a yaksın onu hamamın sobasın-da. Bak o alındığından beri Cemal Efendi’nin ekinleri hep zarar ediyor,” dedi. Sehpa yakıldı, bir gusül aptesinin suyunu ısıttı. Görümcesinin evlenmemesine bulduğu neden ise kayınbiraderinin hediye ettiği papağanın tek olmasıydı. Papağan bile olsa hiçbir kuş tek yaşamamalıy-dı. Ama ne yazık ki o bunu geç fark etmişti. Hayvanın yanına bir eş alamadan, yüzyıl yaşaması beklenen papa-ğan bir gün kafesinden kaçıp gitmişti.

Evet ben de tıpkı halam gibi hiç evlenmedim. Kızım Yeşim, Urfa’nın Birecik kazasında mecburi hizmetimi yaparken bir kış gecesi kapıma getirilen hasta çocuktu. Kucağıma aldığımda ölü gibiydi ama canlandı ve benim kızım oldu. Freud okumuş biri olarak dedikoduya ne ka-dar meraklı olacağını biliyordum, o yüzden onu alt ede-cek tedbirleri aldım, meydanı ona bırakmadım, ona ve bana bakmaları için eve bir aile aldım. Genç bir karıko-ca, evladına kötülük yapmadığıma hep şahitlik ettiler. Bekçimiz olup nöbetimizi tuttular. Freud haklıysa diye yapmıştım bunu ama sonradan anladım ki Freud yerden göğe kadar haksızdı. Her zihin günahkâr değildi. Ola-

mazdı. Olanların ise niye kötü olduğu bilinemezdi. Annemin aksine ben hiçbir Şeye hiçbir zaman bir sebep bulamadım. Olan olurdu. Olanların sebebe ihtiyacı olmazdı. Anneme bu nedenle hem gıpta ettim hem öfke duydum. İnancını kıskandım, öte yandan insanların kusurlarını görmemek için sımsıkı yumduğum gözlerimi, sinsi bir dedektif gibi topladığı sağlam delillerle açmaya çalıştığı için onu hiç affedemedim.

“Cipin arızalandığı yalan, ben biliyorum, Abdullah Efendi köye adam taşıyor, onca para veriyor Cemal Efendi ona, yediğı önünde yemediğı arkasında, günahı boyuna ama yaptıysa eğer haram olsun. Biz onu ailemizden gibi gördük hep.”

“Fidan buğdayın taşını ayıklarken arada birkaç tas bakmadan ayırdı, kaç kere yakaladım. O bir cezayı hak etti bugün.”

“Remziye bizi yemeğe davet ediyor ama kuzunun en güzel pişmiş yerini, hep kendi çocuklarının tabağına koyuyor. İnsan utanıyor vallahi Cemal Efendi.”

İşte annem insanları hep böyle suçüstü yakalardı ve yakaladıklarını derhal ifşa ederdi. Böylece yumduğum gözlerimi zorla açtırır, tüm insanların şahane olduğuna dair inancımı yerle bir edip mutluluğumu da elimden alırdı. Oysa bulgurun taşının dişime değmesi, cipin biraz fazla yol kat edip eskimesi, kuzunun en şahane olmayan yerinin tabağıma konması benim mutluluğumu bozamazdı. Annem bunu hiç bilemezdi.

* * *

Aslında her Şey bir sigara ile başlamıştı. Orta üçün mayıs ayının son haftasındaydık. Bana ne ifade ettiğini içimde bir yerlerde iyi bilsem de o zaman tam kelimesini bulamadığım, şimdi ise o kelimenin “barınak” oldu-

ğundan hiç şüphe etmediğim okulun bitmesine iki hafta kalmıştı. Barınak öylesine güvenliydi ki içimizden bir ses bu kadar güvenliğin bize aykırı olduğunu söylüyordu. O yüzden teneffüslerde okulun alçak bir bahçe duvarıyla sırtını dayadığı bodur çam ormanında dolaşmaya başlamıştık. Aradığımız şeyi bulmamız çok zaman almadı; arkasına gizleneceğimiz küçük bir kaya parçası. Kayamız, oturunca ancak ikimizi gözlerden saklayabilecek kadardı, üçüncümüz ise ayakta kalmak zorundaydı. Bu durumda görevler kendiliğinden belli olmuştu. Birimiz nöbetçi olacaktı. Nöbet sırayla değişirdi. Önce Yakup, sonra Kadri, sonra ben, yani Osman.

Yattığım bu ayrıcalıklı yatakta filmimi seyrederken makinemin sesi beni yalnız bırakmıyor, hâlâ canlı olduğumu bildiriyor. Bu iyi mi diye düşündüğümde, iyi olduğuna kanaat ediyorum, zira hem canlı olup hem bundan habersiz olmak insanlık durumları içinde en kötülerinden biri olmalı. Bir bedene sıkışıp kalmaktan daha kötüsü ne olabilirdi ki? Sonsuz cehennem ateşi mi? O halde makinemin sesine minnettar olmalıyım. Bırakayım, anamın karnındaki suyun sesi gibi kucaklasın beni.

Kayayı bulduğumuzda Yakup, “Yarın öğle tatilinde,” dedi.

“Ne yapacağız?” diye sordu Kadri.

“Sigara getireceğim, içeceğiz.”

O anki heyecanım gökkuşağını gördüğüm andakine benzerdi. Yapacağımız şey, makinemin sesi bugün bana ne ifade ediyorsa onu sağlayacaktı; vardık, canlıydık ve dünyaya karşı bir varlık gösterecektik.

“Bizden önce bulan olmuş mudur acaba?” diye sordum dostlarıma.

“Neyi?” dedi Yakup.

“Kayayı işte oğlum,” dedim.

Yakup şaşkınlıkla baktı bana.

“Bulan ne demek ki?” dedi, “Bu kaya hep buradaydı. Ormanda. Bilmiyor musun? Koca ormanda böyle bir kaya görülmeyecek gibi mi sence? Hiç mi dikkatini çekmedi?” Sonra Kadri’ye dönüp, “Sen de mi görmedin?” diye sordu.

“Hiç farkında değilim vallahi,” dedi Kadri, “görüp görmediğimi bilmiyorum, nesi önemli ki bunun, gördün ya da görmedin diye soruşturup duruyorsunuz, alt tarafı bir kaya işte, orada öylece duruyor.”

O zaman anlamıştım Yakup’un uzağı iyi gören gözleri vardı ve görmemizde bize de yardımcı olacaktı. Çünkü biz onun dostlarıydık ve kesinlikle bizi birbirimize bağlayan görünmez bağlar vardı. Bu bağlar örümcek ağları kadar kuvvetliydi. Evet örümcek ağının ağırlığına göre bir çelikten daha sağlam olduğunu ve koca bir treni bile çekebileceğini sonradan öğrendim. Bir erkeğin öğrendiği şeyleri çok sonra öğrendiğini itiraf etmesinin bir kadına göre çok daha zor olduğunu da çok sonra öğrendim. Hemcinslerime göre bu üstünlüğümün nedeninin içimdeki kadın olduğunu, filmimi tekrar tekrar oynatırken fark ve idrak ettim. Hayır homoseksüel değildim. Sadece içime Aylin adında bir kız girmişti ve o görkemli dişil gücünü cömertçe bana geçirmişti. Ama Aylin erkek olsaydı homoseksüel de olurdu.

“Ormana bakan sınıflarda olduğumuzda, pencere kenarına düştüğüm her derste o kayaya baktım oğlum. Hazırlıkta, birde, ikide. Ben onun burada olduğunu hep biliyordum. Hatta bir kere bir iş için kullandım bile ben o kayayı.”

“Ne işi için?” diye sordum.

“Ya bir iş işte boş ver şimdi.” Bunu söylerken yüzünde gurur ve utanç arası öyle bir ifade vardı ki bir daha sormayı kendime yediremedim.

Sadece, “Demek gizli bir iş,” dedim.

“Yarın beşinci ders zili çalınca oradayız, tamam mı?” dedi.

“Pazartesi yani,” diye düzelttim. Çünkü günlerden cumartesi idi ve ertesi gün tatildi.

“Tamam pazartesi,” dedi.

En başta sizlere kafamda oynayan filmimin çok net olduğunu söylemiştim. Belki de bu sözlerim biraz kayırma içermektedir. İşin aslı filmimin bazı kısımları çok netti, bazı kısımları ise biraz sararmış solmuş yıpranmıştı. Bu pırıl pırıl net kısımların niye solmadıklarını bilmiyorum, zira hayatımdaki daha önemli olayları içerdiğine dair elimde herhangi bir kanıtım yok. Sadece öyleler. Daha netler. Bunlardan futbol ile ilgili olanlar öylesine berrak ki atılan goller sanki bugün atılmış gibi görebiliyor, şakaklarımdan ve sırtımdan akan teri hâlâ hissedebiliyorum.

Hafta sonu tatilinde iki kere Kırkayak Parkı’nda buluştuk, top oynadık. Yakup ile aynı takıma düştük, bizim takımın gollerinin üçünü ben attım, Kadri’leri 5-3 yendik. Hiçbirimiz kayadan söz etmedik. Evde geçen zamanlarımda da birkaç kez kayayı düşündüm ve içimde hoş bir heyecan hissettim. Pazartesiye iple çektim. Evde hiç kimse heyecanımın farkında değildi, bu durumdan çok memnundum. Özgürdüm. Özgürlük gibisi yoktu ama özgürlük de meğer nevroz nedeniymiş. Bu değerli bilgiyi elli yaşına geldiğimde ruh doktorumdan öğrenmiştim. Ne âlâ değil mi? Bunu duyduğumuza pek sevinmiştik. Demek nevrozumuzun suçlusu özgürlükmüş deyip rahat bir nefes almıştık. Bunca özgürlük savaşçısına bundan söz eden olmamış demek ki diye düşünmüştük içimizden. Annemin, ölen ablamın adını, bir harfini değiştirerek bana vermesi, bilinmesi insana yasak olan bir varoluştan ötürü olmalıydı. Bir kız adı olan Nevruz, Nevroz olarak göbek adım olmuştu. Size bu durumu filmimin başında göstermedim, zira Seher’den başka bir kar-

deşimizin daha, en başta ller arasına karıştığından bizim de haberimiz olmamıştı. Büyük dayının psikiyatri stajı benim doğumuma da yetişememişti, böylece bu talihsiz adla nüfusa kaydedilmiştim.

Parktaki buluşmalarımızın birinde Aylin'e, "Yurt olarak benim bedenimi seçmişse, ruhum onu iyi misafir etmeli ama gücü yeter mi bilmiyorum," demiştim.

Başka bir gün, "Kendimi iyi hissetmiyorum, sanırım hasta olacağım, dua et olmamayım," demiştim.

Bir başka gün, "Biliyor musun, keşfettim ki Tanrı evreni yarattıktan sonra ilgilenmeyi bırakmış. Aslında bırakmış dememeliyim, şimdi başka bir işle meşgul demek daha doğru, yani demek istiyorum ki o şimdi başka evrenler yaratıyor, o yüzden bizler şeytanın eline kaldık. Bunun mantıklı bir açıklaması var, biliminsanları da bana hak verecektir eminim. Başka türlü evren nasıl genişleyecek ki? Hubble buldu bunu. Kırmızıya kayma konusu..." dedim.

Bir başka gün, "Dua et Deccal'in oğlu olmayayım, çünkü böyle bir ihtimal olabilir. Et tamam mı, söz ver dua edeceğine... Çünkü eğer yleysem otuz yaşında öğreneceğim, o vakte kadar iyi bir insan olarak yaşıyorsun, sonra birden..."

Bir başka gün, "O türbenin önünden geçerken sesler duyuyorum. Sanırım Pirsefa Hazretleri bana bir şeyler söylemek istiyor."

Bir başka gün, "Abdullah Abi'ye de inandım. Bence onlar gerçekten varlar,  harfliler. Yoksa Kuran'da niye bahsedilsin ki?" demiştim.

Sonunda bir gün, "Yapamayacağım, seni bir daha göremem," demiş, parkımızdan çıkıp gitmişti. Onu arkasından seyrederken bütün bunları neden yaptığımı sordum kendime, neden onu korkutacak şeyleri söylemiştim. Cevabı basitti ama ben bunu çok sonra anladım. Bilinaltım

onun beni terk etmesi için açıkça sabote ediyordu beni. Onun nedenini ise sadece Allah bilir. Neticede ben bana yüklenen bir programın gereklerini yerine getiriyordum. Her şeyi bilecek halim yoktu. Sartre'ın, Camus'nün üzerimize yıkmaya çalıştığı buhranda hiç de tek sorumlu biz değildik. Esasen biz hiçbir zaman parkta buluşmak üzere sözleşmemiştik, hep tesadüfen karşılaşmıştık. O tesadüfler dünyadaki diğer tüm tesadüfler kadar masumdu. Eğer bu tesadüfler olmasaydı, onların evinin yanında bir gazete bayi açacak, hayatım boyunca sabahları ona bir ekmek, bir gazete ve bir şişe süt vererek yaşayacaktım. Aklımdan geçirdiğim buydu. Çünkü onu özlüyordum.

* * *

Pazartesi günü bayrak töreni için sıraya girdik, Aylin ortalarda yoktu, onu görebilmek için çırpınıp duruyordum, derdim konuşmak falan değildi, sadece okulda olduğunu bilmek içimi rahatlatacaktı. Aynı çatı altında olmak ve her an yeniden karşılaşma ihtimali bana yetecekti. Öylesine kanaatkârdım. İşin aslı, ben onu görebilme umuduyla yaşama halini çok sevmiştim. Kalbimi deli gibi çarptıran o görüntü beni tarif edilmez bir şekilde oyalıyor, zamanım içi benimle ilgili bir şeyle dolu geçiyordu. O yokken, onu görebilme ihtimali ve ümidi yokken sanki ben de yokmuşum gibi oluyordu. Bu haldeyken briket duvarın üstündeki kedi ile göz göze geldim. Bir süre ne o gözlerini kaçırdı ne de ben. Her şeyi anlamıştı. "İstiklal Marşı" süresince orada durdu ve bana baktı. Bu durumda içimde neşe ile utanç arası bir duygu belirmişti ama içim biraz rahatlamıştı. Nevzat Hoca, Divan şiirini anlatırken söylemişti, "Aşk bilinmek ister"miş. Bir kedi bile bilse yetiyordu demek. İçimdeki bu bir anlık geniş nefesin nedeni buydu belki de. Tören sonunda

kediden ayrılacağım için de üzüldüm biraz. Sınıflara giderken geride kalıp ona dokunmak istedim, benden kaçmadı, tersine boynunu uzattı, başını hafifçe eğdi. Başından ensesine doğru okşadım onu. O sırada, beklediğim ses geldi, "Oğlum kedi sevmenin sırası mı, yürü sınıfa." Bizim sınıf çoktan merdivenleri çıkmıştı, hatta tüm sınıflardan geriye birkaç kişi kalmıştı. Bunlar kılık kıyafet disiplinine başkaldıranlar ya da kurala uymayı beceremeyecek kadar başka âlemde olanlardır ki onlar esas başkaldıranlardır; saçı uzun olanlar, kravatı olmayanlar, yanlış renk kazak giyenler, kızlardan saçlarını iki yerine tek örenler ve Aylin. İşte gene karşımdaydı. Bu sefer o da cezalıydı, okula kırmızı rügan ayakkabı ile gelmişti ve bilerek olduğu her halinden belliydi. Tören günü o renk bir ayakkabıyla gözden kaçması mümkün değildi. Onu görünce hemen kediye baktım, keşke ona benden söz etse diye geçirdim aklımdan ama kediye işte nihayet, duvardan atladı ve hızla gözden kayboldu. "Alacağın olsun kedi efendi senin," dedim, "bir daha sana aşkımdan söz edersem iki olsun." Bir kediden medet ummamı küçümsemeyin, kedi deyip geçmeyin, siz de çok iyi bilirsiniz ki aşkın tarihi, güllerden, bülbüllerden, yıldızlardan, mehtaptan, kokulardan, düşlerden, şiirlerden, şarkılardan hatta papatyalardan medet ummalarla doludur.

Disiplin odasına birlikte çıktık ama konuşmadık. Cezamız o soruya cevap vermektir.

"Bu halde derse girmeye utanmayacak mısınız?"

"Bilemeyiz ki utanacağızdır herhalde," diye geçirdim ben aklımdan. Aylin ne geçirdi bilmiyorum. Utanç en büyük cezaydı ama bana kalırsa biz utanca efsunluyduk, zira biz zaten kendiliğimizden de utanabilendik. Birileri içimize utanç tohumlarını ekmişti zamanında, hiç kuşkusuz en ufak serpintide çiçek açardı o tohumlar. Biz istesek kulaklarımız yanana kadar kızarabilirdik ve kızarırdık da

icap ettiğinde. Bu tohumlar neye benzer bilir misiniz? Doğadan uzaklaşmış modern insana göre anlatacak olursak bunlar tıpkı dübele benzerler. Dübeller, içlerine vida girdikçe, boşluksuz duvarlarda genişleyerek tutunur, boşluklu duvarlarda veya kontrplak ve ahşap levhali duvarlarda ise arka tarafta düğüm biçimi alır veya genişlik kazanırlar. Duvar veya tavana ağır yük monte etmek için bu özel dübeller kullanılır. İşte böyle, bizim utanmak için utanç duyulacak bir şey yapmamıza gerek yoktu. Özür diledik ama böyle bir istidadımız olduğu halde utanacağımıza söz vermedik, onlar kendiliklerinden anlasınlar istedik ama anlamadılar. Cezamız kesildi, evlerimize gidip düzgün hale gelecek ve okula öyle gelecektik. O anda utanç neşeye dönmüştü. O yaşımızın en güzel yanı buydu, hiçbir şey kalıcı değildi. Biz, biz değildik. İşin aslı, birbirimizden bir farkımız olduğundan bile haberdar değildik. Ben neysem arkadaşlarım da oydu. Kişilik denen şeyin ehliyeti henüz elimize verilmemişti. Aramızdaki tek fark, bize kalırsa, dış görünüşümüzde ve yeteneklerimizdeydi. Güzeller, çirkinler, çok akıllılar (yani matematiği iyi olanlar), orta akıllılar (yani Türkçesi ve sosyali iyi olanlar), bir de sessizler (yani utangaçlar) ve konuşkanlar (yani utangaç olmayanlar) vardı. Güçlüler, zayıflar, sağlam karakterliler, zayıf karakterliler, korkaklar, cesurlar, sosyal-ler, asosyaller, kendini beğenmişler, mütevazılar, ileride özgüvenli ya da güvensiz olacaklar da vardı ama biz bunların ayrımında değildik. Ceza alanlar arasında, evde ailelerine yakalanacak olanlar bile bu duruma aldırmadılar. Tozu toprağı kaldırarak otobüs durağına doğru yokuş aşağı yürümeye başladık. Aylin'le yan yana yürüyebilirdim ama gözümü onun üstünden alamadan adımlarımı ağırdan alıyordum. Ona çok yaklaşmak güneşe çok yaklaşmak gibi bir şeydi. O bunun farkına varmış gibi duraklayıp çantasını karıştırıyordu. Sonunda yan yanaydık. Çan-

tasından bir kremalı bisküvi paketi çıkardı, ince parmaklarıyla paketi açtı ve bana uzattı.

“İster misin?”

İsterdim tabii, hem de çok isterdim. Kaymaklı bisküviyi çok severdim. Hem, artık, önce aradaki kaymağı yemekten de vazgeçmiştim, adam gibi bütününü ısıırıyordum.

“Hayır, istemem, kaymaklı bisküvi sevmem,” dedim. Bunun üstüne yakınındaki diğer cezalıları sordu. Onunla aynı sınıfta olan kısa boylu, şişman, kirpi saçlı çocuk uzatılan bisküvi paketinin yırtık yerini iki eliyle kontrol etmeye çalışarak memnuniyetle bir tane aldı ve teşekkür etti. Onun aldığını gören diğerleri de bundan cesaret bulup birer tane aldılar. Kahvaltı saatinin üstünden çok geçmemiş olmasına rağmen çok acıkmış gibi iştahla yediler bisküvilerini. O ise başını öne eğip kendisinininkinden bir parça ısırdı, küçülen paketi sarıp tekrar çantasına koydu. Yolun devamında önüne bakarak yürüdü, kırmızı rugan ayakkabıları toza bulanmıştı. Otobüsün duracağı düzlüğe geldiğimizde bisküviyi reddettiğim için derin bir pişmanlık duymuştum, onun elinden o bisküviyi yemek için neler vermezdim oysa. Buna karşılık bir kere daha sorsa bir kere daha hayır diyecektim.

Otobüs gene onun önünde durdu, pompalı kapısını tıslayarak açtı, o sakince iki basamağı çıkıp ortalarda cam kenarındaki bir koltuğa oturdu ve omzundaki çantayı iki koluyla kucağında sarmaladı. Diğerleri de ortalarda birer koltuğa oturdular, bense en arkaya kadar yürüdüm ve kollarımı geçirerek, belime gelen demir tutamağa dayandım. Böylelikle herkesi arkadan da olsa görebilecektim. Sınıfta da her zaman arkaları severdim. Sanıldığı gibi haylazlık peşinde olduğumdan değil, zira haylazlık için arka sıraya hiç ihtiyacım olmazdı, asıl derdim herkesin beni görebilmesinden çok, benim herkesi görebilmemdi. En arkada

bu kolaydı. Sonraları da hep arkaları sevdim. Şoför yanında oturup yolu takip etmek, her şeyi önceden görmeye çalışmak, sınıfta ön sıraya oturup hocayı ve tahtayı ilk göz olarak görmek istemek de gözü hep ileride olmak demekti belki ama ben toptan gideceğimiz yerlere önceden vâkıf olmak konusunda hiçbir zaman bir istek duymadım, benim derdim otobüsün, sınıfın içindeki insanlardı; hem de teker teker. Hep birlikte gideceğimiz yer hiç de umurumda değildi. Belki de bunun için hep gözleyen ve bakan olarak yaşadım, bir diğer deyişle ne kokan ne bulaşan. Bu durumumdan hiç şikâyetim olmadı ama benimle ilgili yanlış umut ve fikirlere kapılanlar bundan pek de memnun kalmadılar. Bir tek abim Kemal anladı beni, çünkü onda olan şeyden bende de olduğunu görmüştü belki de. Bu şey ona neşe ve mutluluk getirirken bana çoğunlukla korku ve hüznü getirmişti. Bunun suçu bence göbek adımdaydı, belki de hayatı tahtalara vurmakla ve dizleri titreyerek geçen annemdeydi. Ne önemi vardı ki? Dünyaya çıplak gözle bakmaktı bu. Evet güneşe değil, dünyaya çıplak gözle bakmak göze hasar veriyordu, göze veya dünyaya fark etmez, ikisinden birine bir örtü, bir perde gerekiyordu. Zira onu bir kez çıplak gözle gören göz, sonra hiç iflah olmuyordu. Ya gamsız ya da gamlı oluyordu, sonunda ikisi de aynı kapıya çıkıyordu, taş olmak gibiydi. Ama şu gerçeği de belirtmeliyim ki ikimizle ilgili tamamen yanlış fikirler oluşmasın. O gerçek şuydu, hayatımız boyunca bazı zamanlarda ben onun gibi, bazı zamanlarda da o benim gibi baktı dünyaya. Böylece payımıza düşen terkihi biraz da olsa seyreltmiş olarak var olduk.

Otobüsün güzergâhı, etrafında henüz yerleşim olmayan yedi kilometrelik dümdüz bir yoldu. Anadolu'nun tüm şehirlerinde olduğu gibi, aynı zamanda şehre giriş yolu olduğu için derli toplu, düzgün asfaltlı ve ağaçlıktı.

Yol boyunca zakkumlar ve mütevacı aydınlatma direkleri dizilmişti. Bir aydınlatma direği bir zakkum, bir aydınlatma direği, bir zakkum olmak üzere inci gibi dizmiştik elimizdekileri. Misafirler için, uzak yoldan gelenler için şehirce elimizden geleni yapmıştık. Bana sorsalar yaptırmazdım, öylece bırakırdım yolu, tozuyla toprağıyla tıpkı şehir içi gibi, içimiz neyse dışımız da öyle olsun derdim. Bir bütünün içinde sadece bir kısmın düzeltilmesi insana daha çok acı verir, ama insan bunun farkına varmaz, bir yerinde bir acı duyar ama bunun nedenini kendisi de çözemez. Güzel, ağaçlı, aydınlık bir giriş neden kötü olsun ki diyorsunuz ama olur, içerisi karanlık ve kuruyorsa kötü olur, o zavallı yapay âciz tutunma, benim gibi insanlara acı verir. Hayatım boyunca karşıma çıkan dilencilere verdiğim her sadaka, bana diğerlerini hatırlatıp hem derin bir huzursuzluk ve suçluluk hissi hem de ısırap vermiştir. Ama bunun haris benliğimin daha fazla verememesine karşı geliştirdiği bir bahane olmadığından nasıl emin olabilirim ki?

Okul durağından sonra arada sadece iki durak vardı, biri TEKEL binasının önündeki, diğeri de Sigorta Hastanesi durağı idi. O nedenle otobüste çoğunlukla Gaziantep Koleji'nin ilk öğrencileri yani bizler olurduk. Başka yolculara tek tük rastlanırdı. Zaten o kadar çok insan yoktu o zaman Antep'te. Şehir merkezi nüfusu iki yüz kırk bindi. Bundan şimdi bize ne diyebilirsiniz, o zamanlar ben de sizinle aynı kanaatleydim. Bu bizi ilgilendirmeyen rakamı şehrin girişindeki koyu mavi tabeladan bilirdik, başka bir kaynaktan değil. İl tabelamızda koyu mavi zemin üzerine beyaz harflerle, "Nüfus 240.000 Rakım: 843" yazardı. Bunun ne işimize yarayacağını hiçbir zaman anlamazdım ama nedense varacağımız yere vardığımızın habercisi olan bu şeylerle aramda bir bağ da kurulurdu, biz şöyle beş kişi şehirden ayrılınca, doğrulu-

ğunun bozulduğuna inandığım üstteki rakam, dönüşümünde tekrar doğru hale gelirdi. Öylesine önemserdim bizi ve böyle olmasından içten içe bir sevinç duyardım. Rakım konusunu ise uzun uzun düşünüp sonunda bulmuştum nedenini; bu bilgi olsa olsa şehre gelen yabancılar aniden balık tutmak ya da yüzmek isterlerse onları bir hayal kırıklığından korumak için yazılmış olmalıydı. Onlara, kumsalda yürüyüş, lüfer ve istavrit vaat etmemeliydik, onlara sadece Alleben Deresi'nin kenarındaki kavaklıkta yenedünya kebabı yellemeyi vaat edebilirdik. İşte rakım bilgisi bu işe yarardı. Bu tabelalarda eksik bulduğum şeyler de vardı, mesela bu şehrin yıldızlara, Büyükkayı'nın kulbuna, Küçükkanı'nın gövdesine olan uzaklığı neden verilmiyordu, bundan daha önemlisi, şehirdeki kedi nüfusu bilgisi neden göz ardı ediliyordu. Bu bilgi olmadan kişi başına düşen kedi ile, kedi başına düşen kişi sayısını nasıl bilebilecektik ki? Sonra kendi kendime düşünür, ilgililere hak verirdim, kedileri saymak hiç kolay iş değildi, onlar kafalarına göre takılan hayvanlardı, "Pazar günü sabah dokuz ile beş arasında Hükümet Meydanı'nda toplanın, sizi sayacağız," deseler, hangi kedi dinlerdi ki onları? Kimi duvarda, kimi ağaçta, kimi kapı eşiğinde, kimi damda kız peşinde, kimi bahçede sıçan peşinde hayatını yaşamaya devam ederdi. Köpek sayısını verseler bari diye düşündüğümdeyse ilgilileri yetersiz buluyordum. Zira canım köpekler her zaman işbirliğine hazır olurlardı. Onları saymanın mutlaka bir yolu bulunabilirdi. İşte böyle, her yolculuğumuzda, koyu mavi tabela ve benim aramda bir şeyler olur geçerdi. Mavi tabelayla senede en az iki kere karşılaştım, çünkü iflastan önce her bayram, yeşil cipimize biner, en yakın büyükşehir olan Adana'ya alışverişe giderdik. Willys cipi Abdullah Abi sürerdi, babam onun yanına otururdu, annem, ben ve büyük ablam da arkaya oturur Toroslar'ı böyle omuz

omuza geçerdik. Toroslar'a kıvrılarak çıkan yol hep aynı yol gibi görünürdü ama tırmandıkça başkalaşırdı. Doktor dayının bana öğrettiği gibiydi, "İşte bu diyalektik Osman, tıpkı bir dağa tırmanmak gibi, her kademe aynı görünse de sen yukarıya çıkmışsındır." Toroslar'ın bir yanı hep uçurumdu. O uçurumdan düşmekten bizi Abdullah Abi korurdu. Çok iyi bir şoför olduğunu bildiğimden değil, sadece aileden olmadığı için böyle düşünürdüm. Çünkü olacak kötü şeyler sadece bizim aileye olabilir diye korkardım, yabancılar her zaman daha güçlü, tehlikelere karşı daha sağlam ve dayanıklı olurlardı. Abdullah Abi bir yabancıydı ve o bizim arabadayken uçuruma yuvarlanıp ölmezdik. O yolculuklara çıkmaya hak kazanmamın nedeni, çok çelimsiz ve aynı zamanda en küçük çocuk olmamdı. Diğerleri, alınacak hediyeleri beklemek uğruna çok da seslerini çıkarmazlardı. O zamanlar hiçbir çocuk ses çıkarmazdı, böyle bir hakları yoktu. Keşke olsaymış, zira kendileri dahi farkına varmadan içten içe ileride patlayacak tohumlar yetiştirdiklerini ne o zavallılar, ne annem, ne babam, ne ablam, ne de ben bilirdik. Adalet kâinatın temeliydi, Ömer Hayyam haklıydı, ben zaten ona pek güvenirim. Bu iş sıraya bindirilmeliydi, bindirilseydi şu olanlardan hiçbiri olmaz, ablalarım yetmişli yaşlarında birbirlerine bunca öfke duymak zorunda kalmazlardı. Ama kaldılar, çünkü tohumların yeşermesine engel olamazlardı.

Aylin'le bindiğim otobüste bunları düşünmüş değilim, daha önce söylediğim gibi, yattığım bu ayrıcalıklı yatakta filmimi oynatırken araya parçalar girebiliyor. Bunları düşünmediysen ne düşündün diye soracak olursanız,

Aylin'in örgülü saçını,
Aylin'in camdan bakışını,
Aylin'in duraklarda kapıya bakışını,

Aylin'in kazağının kolunu uzatıp elini içine saklayışını,
Aylin'in kolunu cama, başını koluna dayayışını,
Aylin'in saç örgüsünü açışını,
Aylin'in arkaya dönüp bana bakışını,
Ve Aylin'in bana hiç gülmeyişini...
... gördüm mü, düş müydü, gerçek miydi, hayal miydi bilmiyorum.

Son durağa yaklaştığımızda Aylin yerinden kalktı, koltukların demir tutamaklarına tutunarak arka kapıya doğru yürüdü, otobüsümüz puflayarak durdu, puflayarak pompalı kapısını açtı ve Aylin çantasını omzuna asıp basamakları ağır ağır inip yürümeye başladı. Otobüsün arka camında onun gidişini seyrettim. Şoförün, son durak uyarısıyla ben de indim. Yolumun üstündeki en yakın bakkala ulaşmak için on beş dakika yürümem gerekiyordu, aslında mesafe yakındı ama yokuştur. O an, on beş dakika çok uzundu, yokuşu koşarak çıkmaya başladım, nefesim kesilene kadar koştum, bakkala varmıştım.

"Bir kaymaklı bisküvi verir misin, Necati Abi," dedim. Bisküviyi elime alınca biraz rahatlamıştım ama Necati Abi'nin günlük sohbetini bir an önce atlatıp parka gitmek ve bisküvi yemek istiyordum, o anda başka kimseyle konuşmak ya da görüşmek istemiyordum.

Mimozanın altındaki banka oturup paketi açtım ve yemeye başladım, her bir lokmada Aylin'in paketi uzatışını hayal ettim, tümünü bitirdikten sonra şimdi ne olacak diye sordum kendime. Bakkala dönüp cebimde kalan son parayla beş paket kaymaklı bisküvi daha aldım, Necati Abi'ye, "Arkadaşlar için," dedim. Yalana böyle başladım, mahremimi korumak için. Onca emekle koruduğum o mahremi, şimdi oynattığım filmle size ifşa ediyorum. Bankıma geri dönüp o bisküvileri tane tane yedim, her bir

lokmanda Aylin'i daha az düşündüm. Birbirlerine çemki-
ren iki sevimsiz kediyi seyrettim, okuldaki kediye benze-
miyorlardı, bu sefer ben onları uygunsuz halde yakala-
mıştım, hayır çiftleşmiyorlardı, sahtekârca kur yapıyor-
lardı, hiç estetik değildi halleri; dışarıdan bakınca aşk
aşağılıktı, bayağı idi. Sonraları hayatım boyunca insan
dahil hiçbir canlının aşk, flört, kur yapma, çiftleşme hal-
lerinin gerçekliğine tanık olmaktan hoşlanmadım. Hiçbir
zaman estetik bulmadım, bana kalırsa ayıp sadece yorgan
altında olurdu. Buna karşılık bunların sanata dökülmüş
hallerine hep hayran oldum, onlardan gözümü alamadım.
Resimlerden, heykellerden, şiirlerden, şarkılardan ve ro-
manlardan kendimi alamadım, bir nevi yalan sevici ol-
dum. Hayalim bitince banktan kalkıp eve gittim. O ak-
şam yemek yemeden odama girdim ve hasta olduğumu
söyleyerek yatağa girdim; günün ikinci yalanıydı. Böyle
giderse bu aşk beni düzenbaz birine dönüştürecekti. Yat-
tığım yerde uzun uzun beyaz tavana baktım, tam ortaya
asılı lambaya baktım, asılırken tam ortayı nasıl hesapla-
dıklarını düşündüm, bir köşeden diğerine bir çizgi çek-
tim, sonra diğer köşeleri birleştirdim, en sonunda iki çiz-
ginin ortasını bulmaya çalıştım, çizgim her seferinde lam-
baya takıldı. Huzur bozucuydu, bu işi lamba asılmadan
önce yapmalıydım diye geçirdim aklımdan, zira işimi ya-
parken lambayı bir türlü kenara itemedim. Lamba, şeffaf
burgu cam tüpten, kare bir çerçevenin ortasına oturtul-
muş kesme cam bir çanakta yapılmıştı, ampul bu çana-
ğın içindeydi. Edison'u düşündüm, tam ortayı kapmış
kısmetli dedim içimden, sonra yorganı boynuma kadar
çekip gözlerimi kapadım, gözkapaklarımın geçirgen pem-
be ışığında Aylin'in yüzünü gördüm ve sonsuza kadar
öyle kalmak istedim. Yatay halde.

Rüyamda okulun arkasındaki çam ormanındaydım.
Ağaçlar tepeleri görünmeyecek kadar büyümüş, arala-

rında dolaşıp hiç olmazsa içlerinden birinin tepesini görmeye çalışıyorum ama bu mümkün olmuyor. Onlardan uzaklaşınca başka büyük ağaçlara çarpıyorum, ancak onlara tırmanırsam görebileceğimi düşünüyorum içimden ama tırmanış için gereken aletlerim yok, buna üzülüyorum. Uzun süre çabaladıktan sonra birinin gövdesine sırtımı dayayıp oturuyorum, gövdeler öylesine geniş ki yan yana onlarca kişi otursak gene de yeterince yer kalıyor, o onlarca kişinin hiçbirinin yüzünü göremiyorum, onlar sadece ağacın gövdesinin genişliğini ölçebilmem için varlar, bense tam oradayım, üzerimde kırmızı bir cüppe, başımda Çelik Bilek'in kürk şapkası var. Oturduğum yerde otların, yaprakların ıslak kokusunu alıyorum, sis indi incek diyorum içimden, başımı kaldırıp yaprakların ve dalların izin verdiği kadarıyla, darmadağın dantel gibi gök yüzüne bakıyorum. O sırada ağaçların birinin tepesinde Çelik Bilek'i görüyorum.

"Şapkamı çalmışsın," diyor.

Elimi başıma götürüp, "Bu benim şapkam," diyorum.

"Hayır sen Osman'sın," diyor Çelik Bilek, buna şaşıyorum.

"Bak," diyor, "istersen ağaçtaki yazıya bak." Arkamı dönüp ağacın dev gövdesine bakıyorum.

Hangimiz Çelik Bilek'iz, o anda karışıyor her şey ve cüppemin renginin farkına varıyorum. Kırmızı rengi üzerimde taşımaktan dehşete kapılıyorum.

Uyandığımda ter içindeydim. Ormandaki sisin tüm ıslaklığı yorganımın içine yayılmış halde Aylin'i en baştan hatırladım. Annemin daima dediği şey oldu, içim cız etti. Evet küçük bir çocuk gibi annemi andım ama insan her yaşta annesini ve dediklerini cız diye hatırlıyor. Sabah ezanı okunuyordu, Fidan'ın ayak seslerini duydum, namaza kalkmıştı, yatağımdan çıkıp perdeyi araladım, hava aydınlanmak üzereydi, uykum kaçmıştı, gidip Fidan'a bu-

laşacaktım, o bana hep iyi gelirdi. Uyurgezer numarası yapacaktım, böyle şeylerden hep korkardı, aslında o her şeyden korkardı, bu dünyaya da öbür dünyaya da hiçbir zaman güvenmezdi.

Haksız mıydı, hayır değildi. Kollarımı ileri doğru uzatıp sofada yürümeye başladım. Bir yandan da anlaşıl-maz sözler söylüyordum. Biyoloji dersinde öğrendiğimiz Latince bitki adları ile devlet liseleriyle yaptığımız fut-bol maçlarında tezahürat olarak kullandığımız, özel her-hangi bir anlamı olmayan, İngilizcenin ardından ikinci dil olarak yeni öğrenmeye başladığımız Almancadan bir-iki cümleyi ilahî bir ima, korkutucu bir ton ve belli bir ritimle, peş peşe sıralamaya başladım. "*Abelmoschus es-culentus, abelmoschus mochito, abelmoschus moschatus, abies cilicica, acacia arabica, acacia catechu.. Wir bezuhen unsere tante zusammen...*" Okulda eğlence olsun diye tekrarlar dururduk bunları.

Fidan beni o halde görünce, sesli sesli kelimeişahadet getirmeye başladı ama kaçmıyordu da; merakına yenilmiş ya da korkudan taş kesilmiş, kıpırdayacak hali kalmamış-tı. Bana o kadarı yetmişti, ellerimi indirip oyunumu bitir-diğimde, Fidan tülbindinin ucunu kemirmeye başlamış, bana bakıyordu. Uyandığımı görünce dahi korkusu geç-memişti. Öylece durmuş, gözlerini bana dikmiş, bakmaya devam ediyordu, hiç kıpırdamıyordu. Öylesine dehşetle bakıyordu ki sonunda korkan ben oldum, karşımda şu-u-runu yitirmiş birisini görmek korkunçtu. İnsanın akli ko-layca kaçabilirdi, bunu mahalledeki delilerden gayet iyi biliyordum. Her birinin bir hikâyesi vardı. İleride size on-lardan da bahsedeceğim. Ama şimdi filmimde, Fidan'ı onların arasına katmış olma ihtimalimin dehşetini anlatı-yorum. Yanına gidip omuzlarından sarsmaya başladım, "Fidan, benim, ben Osman, anlamadın mı, cin, peri, hort-lak değilim kızım. Şakaydı kızım şaka, manyak mısın!"

dedim. "Daha kötü, Allah iki ayaklı cinden korusun," dedi. O an iki ayaklı cin olma ihtimalimi düşündüm, söylediği hiç uzak gelmedi bana. Fidan delirmemişti, üstelik gayet akli başında bir cümle kurmuştu. İnancını arkasına almış, aslanlar gibi bir duruş sergilemişti. Dünyada dik duruş gibisi yoktu zaten, ne yaparsan yap, yaptığını dik durarak yaparsan kimse seni alt edemezdi. Fidan korkaklığını bile öylesine dimdik ve düpedüz yaşıyordu ki bu durumu korkmayan şüpheye düşürüyordu. Mesela, sabahın bu saatinde bana bunu yaptıran şey her ne ise, onun için hiç tekinlikten söz edilemezdi. İhtimal ki içimde adı cin değilse bile tuhaf bir şeyler vardı. Yataktan Aylin'in hülyası ile kalkıp böylesi bir oyuna girişmek, dayımın söylediği sözle söyleyeyim ki neresinden baksanız pestenkerani idi. Hayatım boyunca aklıma gelen ya da başkalarının çağrışım yoluyla aklıma getirdiği her ihtimali yakından ve dikkatlice incelemekten geri durmadım. Bunların arasında başta Tanrı, sonra peygamberler, sonra melekler, şeytanlar, sonra üç harfliler ve uzaylılar dahil olmak üzere evrendeki tüm diğer ihtimallere de bir şans tanıdım.

İpin ucunu kaçırmak üzere olduğum zamanlarda ise büyük ihtimal, beni birinci ihtimalim olan Tanrım korudu ve hastanelere ya da sokaklara düşmeden bu yaşıma kadar gelebildim. Bunun çok da kolay olmadığını tahmin edersiniz, kontrolü kaybetme konusunda çeşitli ke-reler uçurumun kenarından döndüm. Bunları kendimi acındırmak ya da sizi korkutmak için değil, elimizdeki zihnin muhteviyatına dair biraz ipucu vererek filmimin daha iyi anlaşılması, daha da önemlisi Aylin'in daha iyi anlaşılması için anlatıyorum.

* * *

Bu sabah ayaklarımda ve bacaklarımda karıncalan-

malarla uyandım, hem de ta kasıklarım kadar. Önce bunun bir rüya olduğunu düşündüm ve bir süre uyanmayı bekledim, nasılsa biraz sonra Anna gelir, beni uandırır ya da karıncalar giderlerdi ama gitmediler. Beklediğim gibi Anna geldi, ince telli sarı saçlarının çevrelediği pembe beyaz yuvarlak yüzüyle karşımdaydı. İri bal rengi gözleri henüz mahmurdu ama o mahmurluk, her zamanki gibi sabah işinin başında olmasının verdiği dimdik ve güvenli haline hiç yansımıyordu. Ona her günkünden dikkatli bakmış olmalıyım ki, “Neyin var Osman Bey, iyi misin?” diye sordu. Ne cevap vereceğimi bilemedim, karıncalar orada mı diye tekrar yokladım, oradaydılar, rüyada olup olmadığımdan ise emin olamadım. Aslında zaman zaman düştüğüm bu rüya durumuna bir cevap bulamayacağımı uzun süre önce anlamıştım. Kendimi toparladım ve aniden, “Yok bir şey, yok,” dedim. O anda ona karıncalardan bahsetmemeye karar verdim.

“Tuhaf görünüyorsun.”

“E tabii ki tuhafım, yatalağım ben,” dedim.

“Hayır hayır, alay etme, sen farklısın bugün, anladım ben.”

“Hayır Anna, bir şey yok dedim sana. Sadece bir rüya gördüm, eğer yüzümde alışık olmadığın bir gevşek ifade gördüysen, olsa olsa nedeni odur, anlatayım mı sana?” dedim ve güldüm. Anna ne ima ettiğimi anladı, beyaz yüzü pembeleşti. “Tamam, tamam,” dedi ve hızla mutfağına döndü.

Anna’nın bana tam olarak inanmadığını biliyorum ama onu uzaklaştırmayı başardım. Bundan sonra karıncalarım tekrar gelirlerse ona bu kadar hazırlıksız yakalanmayacağımı geçiriyorum aklımdan. Anna’ya neden yalan söylediğimi bilmiyorum, bunu karıncalar gidince düşünmeye karar veriyorum, halimin tadını yalnız başıma çıkarmak istiyorum. Tadını çıkarmak derken mutluluk ve

hazdan bahsetmiyorum. Bahsettiğim tat, cevap bulunması gereken bu beklenmedik durumumu düşünmek, olanlara bir açıklama getirmek için kafa yormaktı. Bu bir mucize miydi? Beni aldatan sahte, geçici bir his miydi, yoksa iyileşmeye mi başlamıştım? Bunları düşünürken karıncaları hissetmeye devam ediyordum. Hastalığımın başında ne kadar şaşırdıysam, şimdi de o kadar şaşkın olduğumu söylemeliyim. En başta belliydi, hastalığım tam bana göre idi, evet bütün vücudum felçliydi ama ellerim kollarım çalışıyordu ve konuşabiliyordum. Doktor arkadaşlarım, tüm görüntüleme teknikleri ile elde ettikleri sonuçları inceleyip bu semptomların mümkün olmadığını, hastalığımın da benim kadar tuhaf olduğunu, duruma çok şaşırdıklarını söylemişlerdi. Tetkiklere göre ya kollarımın da felçli ya da ayaklarımın da çalışır olması gerekiyordu, ayrıca belden aşağım felçli olsa bile yatay bir katılığa sebebiyet verecek hiçbir bulgu yoktu. Ama bedenim öyle söylemiyordu. Daha önce de belirttiğim gibi ellerim ve kollarım çalışıyordu, konuşabiliyordum, omuriliğim sızlıyordu ama bedenimin kalanını hissetmiyordum, ayrıca oturur hale geçemeyecek kadar kaskatı olmuş ve hayat belirtilerinden yoksun bir haldeydim. Dostlarım başta beni ciddiye almadılar, psikolojimin bozulduğunu, o yüzden böyle söylediğimi, bunun onları kahrettiğini, nasıl bu kadar çaresiz kaldıklarını anlamadıklarını söyleyip beni didiklemeye devam etmek istemişlerdi ama bedenim de en az onlar kadar inatçı çıkmış, bir nesne kadar stabil kalmakta inat etmişti. Böylece durumuma akıl sır erdiremeyen doktorlarım onca bel bağlayıp güvendikleri bilimleri, kuramları, metodlarıyla elleri kolları bağlı, öylece kalakalmışlardı. Sonunda bir gün üzülerək pes ettiklerini bildirip Yeşim'e beni bir de Amerika'ya götürmesini tavsiye etmişlerdi. Yeşim hazırlıklara başlamıştı. Hastanedeki o insana huzur veren sımsıcak renkli, modern ve şık döşenmiş

odama geldiğinde, iri yeşil gözleri nemli ve kızarıktı ama babasını çok seven her çocuk gibi numaradan neşeli görünmeye çalışıyordu.

“Amerika ile yazıştım babacım. Her şey öyle kolaylaşmış ki artık, inanamazsın,” dedi.

“Neden?”

“Nasıl neden? Götüreceğim seni işte, Amerika bu, biliyorsun, çok ileriler.”

“Doktor House’a mı?” diye sordum. Yatay hayata geçmeden önce ikimizin en sevdiği diziydi o. Yani işin aslı, ben bir diziyi ne kadar sevebilirsem o kadar sevdiğim demeliyim. Gözucuyla takip edecek kadar. Zira kafamda kendi filmlerimi oynatırken başka bir filme kendimi tümüyle vermem imkânsızdı. Bana geldiğinde oturup birlikte izlerdik. Dr. House’u duyunca öyle güldü ki Yeşim, sonunda gözyaşlarını tutamadı, başını öne eğip saçlarını arkadan toplayarak odadan çıktı. Çocukluğundan beri en büyük oyuncağı, tesellisi, kahverengi düz saçlarıydı. Okula giderken annesi yerine bakıcılarının, birkaç kere de beceriksizce benim örmek zorunda kaldığım kahverengi düz saçları. Yeşim büyüdükçe, doğduğu toprakların insanların güzelliğine bürünüyordu. Derin, gizemli, görkemi alçakgönüllülüğünden gelen iyicil bir güzellikle karşımda duruyordu. Beni seviyor, sayıyor, bana bakmaya, kollamaya cesaret gösteriyordu. Çok iyi kalpli bir kızdı ama ondan bir şey beklemiyor ve istemiyordum. Onu özgür bırakacaktım. Bu sadece ona olan sevgimden ve fedakârlığımdan değildi. Ayrıca bu yatay halimle ilgili ben de henüz anlamadığım bir dönüşümün içindeydim. Ne istediğimi bilmiyordum ama Amerika’ya ya da başka bir ülkeye gitmeyecektim. Hayatın verdiklerini gözümde canlandırınca, bu kadarcık için değer mi gitmeye diye geçiriyordum bazen aklımdan. Verdiklerini hiç de fazla bulmuyordum aldıkları karşısında, ne yalan söyleyeyim. Başa

baş bile denemezdi. O zaman iş bana düşmüştü. Onlara beni rahat bırakmalarını, yatmaktan bir şikâyetim olmayacağını, hayatımın sonunu bu halde bekleyebileceğimi, bu yeni duruma göre bir düzen kuracağımı, benim için üzülmemelerini, beni didiklemekten vazgeçmeleri gerektiğini, artık yorulduğumu ve onlardan tek isteğimin eğer ellerinden gelirse dayanılmaz acılar çekmemi engellemeleri olduğunu söylemiştim. Bu nedenle işim kolay olmuştu. Ayrıca hastalık yok, hasta vardı ya, işte bu beni kurtarıyordu. Bunu en iyi ben bilirdim, zira hem hasta hem doktordum, benim hastalığım bana özeldi. Kimse beni bir Latince isme mahkûm ederek kategorize edemezdi. Ben bendim. Ben artık sadece kollarını oynatabilen bir yatay hasta idim. Aslına bakarsanız bu şahane teknoloji çağında, özel tasarlanmış bir tekerlekli sandalyem olabilir. Böylesi bir sandalye tasarlamak, zekâ küpü insan ırkı için çocuk oyuncağıdır, istesem öyle bir sandalye ile dışarı çıkıp etrafa bakabilirim, etraf da bana bakabilir, ama kendime bunu yapmayacağıma söz verdim. Madem ki bütünlüğüm bozuldu, onu bir evde saklamak da yarımılığıma düşerdi. Bu kadarını kendime, yani muhteşem bütün Osman'a borçluydum.

Ve böylece yattım. O gün karıncalanmayla gelen bu yatay özgürlüğü, karıncalanmayla geri vermek istemiyorum. Vaktiyle Hans Castorp'un dağda sanatoryumdaki mutluluğunu kendime bile itiraf etmeden kıskandığımı inkâr edemem ama bugünkü halimi düşününce olup bitenlerin Hans Castorp'la bir ilgisi olduğunu da söyleyemem. O zavallının özendirici ve teşvik edici bir etkisi olabileceğine inanmamalıyız. Neticede o bir roman kahramanı, ne bir mesuliyeti ne de bir ehliyeti var. Olan inisiyatifini ise o dağdan inmemek için kullandı ve bir süreliğine de olsa zamanı alt etmeyi başardı. Onunla benim aramda önemli bir fark var, o zamanı alt etmeye karar

verdiğinde henüz çok gençti ve o dağda bir sürü yeni insana, bilgiye aç ve açıktı. Bense nesnelikten zevk almaya başlayıp kendimi bu yatağa uzattığımda ne insanlarla ne de dünyayla çok ilgim kalmamıştı. Sonuç olarak bu halimi kendi dönüşüme borçluyum, Hans Castorp'unkine değil. Paul Rayment'tan şüphelenmek ise kesinlikle yersiz ve boşuna bir vehim, zira o benim gibi her şeyiyle nadir birine ilham vermenin yakınından bile geçemez. Adı üstünde yavaş, mızımız, dert küpü bir adamdır o, üstelik, Elizabeth Costello diye, var olduğu bile şüpheli bir kadının elinde oyuncak olacak kadar da kafası karışıktır. Ona öykünmek şöyle dursun, acımaktan başka bir şey gelmez elimden. Benim durumuma dönecek olursak, önceleri, yani hayatın ne kadar çok tekrardan ibaret olduğunu ve tüm bu tekrarlaraya dayanmanın ne kadar bunaltıcı ve acı verici olduğunu idrak ettiğim yaşlara gelmeden önce, kendimi bir nesnenin huzuruna kavuşturacak bir arzu duyacağımı bilmiyordum. Ama her şeyin her an değişebileceğini, dünyada hiçbir durumun güvenilir, kalıcı ve garantili olmadığını biliyordum.

Karınçalanmalar başladığında, dünyamda ne parkın ne filmimin ne de karşı pencerenin bir yeri oluyor. Onları tamamen unutuyorum, sadece karıncalarla ilgileniyorum. Bedenimde gezinen canlılarımla. Yürüyün canlarım diyorum, parmak uçlarımdan başlayın, sonra ayaklarıma doğru ilerleyin, sonra yukarı doğru çıkın, ama birbirinizden ayrılmayın sakın, bir arada yürüyün, yürüyün ki varlığınızı hissedeyim. Yolu biliyorsunuz, nereye kadar yürüyeceğinizi de biliyorsunuz, hadi benim güzel, tatlı, iyi kalpli, çalışkan canlılarım, yürümeye devam edin, az kaldı, çok az kaldı, varmak üzeresiniz, hah işte tam orası, orada durun, ama durmayın aslında dolaşın, kendi eviniz gibi içeri girin, dışarı çıkın, oyalanın, el ele tutuşun, oynayın, eğlenin, sevişin, dövüşün, sonra dolaştığınız arazinin

altına geçin, bunu çok iyi bilirsiniz biliyorum, birbirinize nasıl da güzel haber uçurursunuz, ne bluetooth, ne wireless, hiçbirine ihtiyacınız olmaz, orada bir nokta bulun ve el ele verip onu yukarı doğru kaldırın, yapabilirsiniz biliyorum, siz el ele verince bir penisi değil, bir kaplumbağayı bile yerinden oynatabilirsiniz, biliyorum, bir kaplumbağanın yanında benim ufacık penisimin ne ağırlığı olabilir ki. Evet işte oldu, başardınız, kutlarım sizi, o kalktı ama bundan sakın kimseye söz etmeyin, Anna'ya ise asla görünmeyin. Bundan sonrasını ben hallederim.

O sabah Anna'ya bir ölünün de boşalabileceğini izah ederken gerekli olmadığı halde, bir sürü tıbbi terim kullandım. Hem inandırıcı olmalı hem de konuyu kendimden uzaklaştırmalıyım. Ayrıca o gün karşısına çıkan, temizlemesi gereken fazladan ıslaklık karşısında merak içinde kalsın istemedim. Küçük dünyalarda, küçük şeyler öyle büyük meraklar uyandırır ki küçük bir dünyaya hap solmadıysanız bunu hiç bilemezsiniz. Ben ancak dünyam yeterince küçüldüğünde anlamıştım.

Konumuzla ilgisi yok ama yeri gelmişken birkaç örnek vermeden geçmemeliyim. Tıp fakültesini bitirdiğim yaz, ihtisas sınavı için çalışmaya başlamıştım. Daha önce de ifade ettiğim gibi, ailemizin ilk Batılılaşanı olan dayım etkili bir Batılı harekette daha bulunarak karısından ayrılmış, geçici bir süre için benim Beşiktaş'taki öğrenci evime taşınarak Doğululuğunun tuzağına düşmüştü. Zira yalnız kalmaktan hiç hazzetmiyordu, bir Doğuluya mutlaka bir can yoldaşı lazımdır. Ev arkadaşı olmuştuk, dayım yarı emekli bir doktor olarak az hasta görüyor, zamanının çoğunu evde kitap okuyarak, müzik dinleyerek geçiriyordu. İki yatak odası, bir mutfak, bir de küçük balkondan oluşan evimizde hayat öylesine ritmikti ki bu ritmin akışı sırasındaki ufak tefek değişiklikler ikimizde de önüne geçilemez meraklar doğuruyordu. Normal bir

günde kalkıyor, kahvaltımızı ediyor ve ben odama gidip kitapların başına geçiyordum, dayım ise iki hasta görmek üzere muayenehanesine gidip öğleden sonra üç sularında eve geliyor, akşam yemeğine kadar TRT 3'te klasik müzik dinliyor, kitap okuyordu. Sonra dışarıya sipariş ettiğimiz akşam yemeğimizi yiyor, birer bardak çay içiyor, çay içerken oradan buradan aileden, tıptan, bilimden, siyasetten, şiirden konuşuyor, sonra tekrar kendi işlerimize dönüyorduk. İkimiz de ne duygularımızdan ne de hayatımızın kadınlarından söz ediyorduk, belki de onlar söz etmeyi gerektirmeyecek kadar ortalıktaydılar. Mutfağımızda kapaklı büyük bir çöp kutusu vardı, dayım titiz bir insan olduğundan ta o vakitler o çöp tenekesine özel torbalar bulur ve çok sık boşaltırdı. Bir sabah, normalden biraz geç uyanmıştım, dayım çıkmıştı, çayı ocağa koyarken çöp kovasının yanında boş bir poşet gördüm, yerde öylece duruyordu ve içine bir muz kabuğu atılmıştı, ikinci bir çöp oluşturduğu belliydi ama esas kutu tertemiz ve boşken bunun bir anlamı yoktu. O muz kabuğu ve o torba beni benden almıştı. Neydi bu farklı durum. O gün okuduklarımdan tek kelime bile anlayamamıştım; ne karaciğer, ne dalak, ne insülin, ne siroz... Hiçbir şey. Dayımın gelmesini zor beklemiştim. Nihayet saat beş olup eve geldiğinde, vereceği cevap sayesinde dünyanın sırrını çözecekmişim gibi büyük bir merakla sordum: "Dayı, çöp kutusu boşken ikinci çöp niye acaba?"

"Ha o mu," dedi, "tırnaklarımı o torbaya kestim de, çöp olduğunu anla diye içine bir muz kabuğu attım."

İşte küçük dünyalarda bu tür şeyler merak edilebilir diye düşünerek, Anna'ya bir yardım eli uzatmıştım. Hiç kimse benim gibi, merakın alacakaranlığında kalmamalıydı. Oysa bu yardımımı o tarz merakın gizli hazzını da elinden almış oluyordum.

Anna ıslaklıkla ilgili açıklamamı büyük bir ilgiyle

dinledi ama olayı benim yanımda şahsileştirmede. Bu onun korumacı hassasiyetinden değildi, bir makine olarak düşününce insan bedeni, ölüsüyle dirisiyle, yarımıyla bütünüyle ilgiye mazhar olmaya layıktı. “Demek bir ölü bile boşalabiliyor,” diye tekrarladı söylediğimi.

Bu öğrendiği şeyi, bugün ikindide çaylarını içerken Hatice’ye anlatacağını biliyorum. Onu kıskanıyorum, yeni ve ilgisini çekecek bir şeyi duymak insana her gün kısmet olmaz. Ben bundan mahrum kalalı çok zaman oldu. Her şeyi bildiğimi iddia edecek kadar akıldan yoksun bir insan değilim, en başta söyledim size, tam aksine oldukça hızlı çalışan bir kafam var. Benim sorunum öğrenilecekler arasındaki farkların bir noktadan sonra ortadan kalkmasıydı. Benim gibi detaylara hem tapan hem de onları küçümseyen biri için bu içinden çıkılmaz bir duruma neden oluyordu. Evet bilgi edinme eylemini ya da bilginin kendisini yüceltmek ya da küçümsemek ve de unutmak, bunların hepsi benim çatışmalarımdı. Hepsi sırayla ve belli bir ritimle başıma geliyor, kâh her şeyi bildiğimi sanıp dünyada yeterinden fazla durduğum duygusuna kapılıyorum, kâh insanlık haline dair yeni öğrendiğim küçücük bir sırrın verdiği haz nedeniyle biraz daha hayatta kalabilmek için Tanrı’ya gizlice yalvarıyorum. Günahlarımın bedelini ödediğim bu yatakta yatarken odanın dört bir yanını kaplayan kitaplarım bana o sırların perdelerini azar azar aralıyorlar. Böylece odama tarifi zor, güzel bir ışık sızıyor.

* * *

Karıncalar gittiler, arkalarından azıcık bir su döktüm. Onlardan Anna’ya bahsetmemekle ne kadar da iyi yapmışım. Böylece yatalaklığıma kaldığımız yerden devam edebiliriz.

Başlarda, çarşafı değiştirmek için Anna'nın bir yardımcıya ihtiyacı olabileceğini düşünmüştük. Aslında Anna kocaman, güçlü kuvvetli, sağlam bir kadın, ben de yattığım süre boyunca oldukça hafiflemiştim ama gene de kalanımın ağırlığı hiç de az değildi. Bacaklarım fonksiyonlarını yitirmiş olsalar bile, hâlâ bedenimdeydiler. Vaktiyle fakültede bir vaka incelemiştik, vakanın adı Memduh Eflatun idi. İki kolunu da bir iş kazasında kaybetmişti ama o hâlâ kolları olduğunu sanıyordu. Psikiyatri servisi teşhisi koyabilmek için önüne bir kâğıt bırakıp imzalamasını istemiş, aldıkları cevap ise, "Daha sonra imzalarım, şimdi yorgunum," olmuştu. O zaman, iki kolun toplam kaç kilo ettiği, Memduh Eflatun'un kollarını kaybettikten sonra kaç kilo hafiflediği geçmişti aklımdan. Sonuç olarak benim durumum Memduh Eflatun'dan farklı, fazla hafiflemiş değilim, hafifleyecek gibi de değilim, zira iştahım oldukça yerinde. Yiyebileceğim kadar yemeği önüme koy-salar bir oturuşta, pardon yatışta demeliyim, bir koca tabak "Evhamlı Nezihe Etli Pirinç Pilavı"nı yiyebiliyorum ancak tıpkı sigarada olduğu gibi bu da benim inisiyatifimde değil. Doktorların, Yeşim'in ve Anna'nın elindeyim ama karıncalar benim elimde. İnsanın ve ilişkinin olduğu her yerde maddi ya da manevi rüşvet mekanizması çalıştığı için Anna ile benim aramda da geçerliydi bu. Anna ahlaklı bir insan olduğundan, ara sıra ona bol yemek karşılığı verdiği rüşvet maddi değildi. Ona filmimin çok özel bölümlerinden parçalar anlatıyordum, o da bana karşılık olarak büyük bir tabak "Evhamlı Nezihe Etli Pirinç Pilavı" ile cacık veriyordu. Bunun ahlaken çok erdemli olduğunu iddia edecek değilim, neticede rüşvet rüşvettir ama paraya satılmakla, hikâyeye satılmak arasında büyük fark vardır. Verdiği dolu tabağı kaşıklayıp tek bir pirinç tanesi kalmayana kadar tüketince, çocukluğumun kalabalığını, annemin evham ve sevgi dolu telaşını dama-

ğımda duyuyordum ve bu çok da seyrek olmuyordu. Bu nedenle, Anna beni taşıma işini tek başına yapamazdı, biri ona yardım etmeliydi. Birileri benim ucumdan tutup kenara koymalı, çarşaf lar değışince tekrar yatağıma yatırmalıydı. Bu iş için Yeşim gönüllü olmuştu ama daha önce de söylediğim gibi Yeşim ufacık bir kızdır, Anna'ya yardım etmeye gücü yetmezdi. Fidan'ı erken gelin etmeseydik o da çok gönüllü olurdu diye geçirmiştim aklımdan ama eminim ki beni yana alırken kaza süsü verip yere düşürdü, bunu yaptığı için ona kızmazdım, neticede bu yatakta yatma nedenim günahlarımın bedelini bu dünyada ödemek değ il miydi? Ancak kafamı karıştıran bir konuyu da açıklamalıyım. Bu yatay halimi sevmeye başlamam günahlarımın bedelini ödememe engel olabilir miydi? Sevmek nasıl engellenebilirdi ki? Fidan ve Yeşim olmayınca yatağa bir çözüm buldum. Yatağımın altına tıpkı ütü masaları gibi, makaslı sistemle açılıp kapanan ikinci bir yatak koymalarını istedim. Bu ikinci yatağın esas yatağın altına sığabilmesi için normal boyutlardan küçük olması gerekiyordu. Öyle de oldu ve Yeşim bu işi hemen halletti, bulunması güç bu yavru yatağı kalbindeki büyük inançla internetten diledi, inancını da hiç kaybetmedi, sonunda dileği gerçekleşti ve yatağım yavrulamış oldu. Sonrası kolaydı. Ellerimi kullanarak kendimi yatağımın yanına açılan yavru yatağa kaydıracaktım, sonra Anna ayaklarım dan tutup bedenimin kalanını yanıma kaydıracaktı. Böylece Anna'dan başka bir yabancıya muhtaç olmadan yaşayabilecektim. Bu çözümle Anna işini kolayca yapabilir olmuştu. Ben orada uzanmış beklerken o, ıslak çarşaf ları toplayıp yerine sabun kokan bembeyaz çarşaf ları yaydı. Bu işi öylesine ustalıkla yapıyordu ki onu seyrederken içimde büyük bir hayranlık uyanıyordu. Yatalak olmamdan çok önceleri de işini iyi yapan insanları seyretmekten büyük haz alırdım, hatta bu durum her zaman bedeni-

min bir kısım bölgelerinde karıncalar yürümesine neden olurdu. Hayır ona bu karıncaların kulağıma fısıldadığı şeyleri asla fark ettirmedim, yattığım yerde yeni bir günah işlemedim. Tertemiz bir halde beş çayını beklemeye başladık. Banyo dahi yapmadan nasıl tertemiz oldun diye soracak olursanız, ben artık banyo yapmıyorum. Düşünün, bir kanepa, bir yatak, bir masa banyo yapar mı, yapmaz tabii ki, onlar sadece silinirler, ben de artık siliniyorum. Silinemeyecek yerlerim saçlarım ve bazı bölge-
rimdeki kıllarım, onları da kökünden tıraş ediyoruz. Gitgide köşeye sıkıştığımı, madem öyle, bir berbere ihtiyacım olduğunu düşünüyorsanız haklısınız. Haftada bir gün bir berber gelip tıraş ediyor beni. İstersem onu da def edebilirim ama şimdilik ona razıyım. Berber Nazif'i tanısanız siz de razı olursunuz, onu tanıyınca insanın filmine sokası geliyor. Nihayet, Anna kafamı ve her yerimi sabunlu bezle siliyor. Tertemiz halde, beş çayını bekliyoruz. Derken Hatice zili çaldı.

Anna, terliğini sürüyerek odadan çıktı, kapıyı açtı. Yanılmamıştım, gelen Hatice idi. Kargocu, sucu, süper market servisi, eczane çırağı, vergi memuru, elektrik su saati okuyucuları, Cadılar Bayramı'nda, "Şeker mi, şaka mı?" diye soran çocuklar, Anna'nın başka bir arkadaşı ve duyurularla faturaları getiren kapıcı dışında, Hatice konusunda nadiren yanılıyorum.

"Hoş geldiin," dedi Anna.

"Hoş bulduk. Tahinli çörek yaptım, size de getirdim biraz."

"Tahinli çörek mi? İpek Hanım rejim yapmıyor mu?"

"Yapıyor, zaten yemiyor, hepsini bana veriyor, çocuklara götürüyorum, ona bir tane bırakıyorum."

"E yemiyorsa niye yaptırıyor?"

"Evde çörek kokusu olmasını seviyormuş, bir de işte bizim çocuklar için."

“Gel hadi çayı koyalım, madem tahinli çörek var, bu sefer demleyelim.”

Ankastre ocağın görünmez elektrikli çakmağı çıtırdadı, mavi alevden yoksun ateş yandı. Dolabı açıp tabakları çıkardılar, sonra, camlı kabın kilitli kapağını açıp çörekleri çıkardılar, birer birer tabaklara koydular. Biri benim içindi, birazdan Anna çayımı ve tahinli çöreğimi getirecekti.

“Hatice tahinli çörek getirmiş, bir tane de size getirdim,” dedi.

Yatağımın eğimini biraz azaltıp tepsiyi kucağıma koyduk. Böyle olmasını ben istiyordum, böylece çayımı içip çöreğimi yerken onları dinleyebilecektim.

“Teşekkür ederim, sen git Anna,” dedim.

Terlikler gene şırıldadı, bir forma gibi giydiği siyah dar ama efendi eteğinin içindeki kalçalarını oynatarak mutfağa gitti.

“Çörek çok güzel olmuş, eline sağlık.”

“Afiyet olsun. İyi kadın İpek Hanım, kendi evim gibi kullanıyorum mutfağını.”

“Ne yapıyor?”

“Bugün de kötüydü, ama kendi derdiyle ilgili değil, tüm gün telefonla konuştu, bir sürü arkadaşlarını hapse atma ihtimalleri varmış, bir imza mı atmışlar nedir?”

“Ha şu akademisyenlerin imzası.”

“Hah o işte, hocaların yani, değil mi?”

“Evet.”

“Çocuklu olanlara üzülüyor, onlara destek için bir şeyler yapmak istiyormuş.”

“Ya onu da tutarlarsa?”

“Niye tutsunlar ki onu?”

“Bilmem sizin ülke.”

“Ne olmuş bizim ülkeye?”

“Demokrasi yok, özgürlük yok... Neyse boş ver. Sen kendi ülkeneye bak desene.”

"Bazen anlamıyorum seni, eve gidince düşünüyorum, bu Anna bugün ne demek istedi diye. Kocaya soruyum diyorum, o biraz anlar, ama sorsam der ki, 'Ne oturup kalıyorsun orada, çıkıp evine gelsene.' O yüzden sormuyorum, aman zaten anladığım yeter, ne yapayım fazla bilgiyi."

"Ne yapacaksın bilmem ama fazla bilgi seni özgürleştirir."

"Anna, Allasen ben hapiste miyim şimdi?"

"Hapiste olmak illa demir parmaklıkların arasında olmak demek değil ki."

"Ya nedir?"

"Kocanın, 'Ne oturuyorsun orada, işin bitince çıkıp evine gelsene,' demesidir."

"Aman Annaa, sen de bir âlemsin, bunda ne var ki? Dövdü mü, sövdü mü? Ona bunları söylemiyorum, oluyor bitiyor, tatsızlık çıkaracak ne var ki?"

"Ona ne söylüyorsun mesela?"

"Dur düşüneyim..."

Anna sandalyesini itti, ayağa kalktı, çaylarını tazeliyor, Hatice ile ben düşünüyoruz. Hatice kocasına ne söylediğini, bense çaydanlıktaki çay posasına ne olacağını düşünüyorum, onu dökerken olacakları. Anna biraz sonra onu çöpe silkeleyecek, çöp kutusunun kenarına tak tak vuracak ama çayların tamamından kurtulamayacak, çaydanlığa yapışık kalanlar olacak, onları lavaboda yıkamak zorunda kalacak, ıslak yapışkan posalarının kalanı lavaboyu tıkar mı diye düşünmek bana düşecek. Bir çöp öğütücü aldırısam diye geçiriyorum aklımdan ama önce Anna'nın bundan rahatsız olup şikâyet etmesi gerekiyor. Bekliyorum, bir türlü etmiyor.

"Düşündün mü?"

“Düşündüm, dinî sohbe gittiğimi söylüyorum mesela.”

“Ne diyor?”

“Ona sesi çıkmaz, bence memnun oluyor, Kuran öğrendiğimde de memnun olmuştu, geçmişlerimize hatim indiriyorum ya, onun için. Onun anasına babasına da bağışlıyorum tabii, ben hiç ayırt etmem, hiç kalbimi bozmam, hem benimkilere hem onunkilere bağışlarım. Ama en başta içkici babama bağışlarım. Bu dünyada huzur bulmadı, orda bulsun inşallah.”

“Hatim ne?”

“Hatim, şey işte, Kuran’ı baştan sona okuyorsun, sonra onu geçmişlerinin ruhuna bağışlıyorsun.”

“Nasıl bağışlıyorsun?”

“İşte niyet edersin önce, niyet etmek çok önemlidir, sonra Allahım bu okuduğum hatmi, geçmişlerimin ruhuna bağışlıyorum, kabul et Yarabbim dersin. Öyle işte...”

“Anladım, şanslı ruhlar, hâlâ hediye alabiliyorlar.”

Hatice buna kıkırdadı.

“Ben olsam tüm ruhlara bağışlardım, ne olacak ki, ne kaybedecek sen? Seninkilerin payı mı azalacak?”

“Siz de ruhlara hediye yok mu?”

“Vardır ama benim bu konularda ilgim yok.”

“Sizde din dersi yok muydu?”

“Yoktu, din yasaktı bizde ama dini severim ben. Kiliselerde mum yakayım, dua edeyim, severim yani.”

“Nasıl yasaktı yani?”

“Bayağı, devlet dini yasakladı eskiden. Şimdi serbest. Ama çok dindar yok bizde.”

Hatice sustu. Nutku mu tutuldu?

“Din sevilmez mi? Ben de severim.”

“Peki, sen şiir söylüyor musun kocana?”

“Neyi, şiir yazdığımı?”

“Evet şiir defterin var ya, onu diyorum işte.”

“Söyler miyim hiç onu, okusa döver valla beni, âşığım var sanır. Halbuki...”

“Halbuki?”

“Onlar öyle içimden geliyor, âşığım falan yok yani benim.”

Vardır aslında Hatice vardır, sen bile bilmiyorsundur belki ama bir âşığın vardır, yoksa o şiirleri ne yazdırır ki sana?

“Peki, İpek Hanım’a okuttun mu onları?”

“Yok, bir tek sana.”

“Ben olmasam kime okutacaktın?”

“Hiç kimseye, kendim için yazdım ben onları.”

“Olmaz öyle, şiir yazan herkes şiirlerinin okunmasını ister.”

“İster mi?”

“İster tabii. Nasıl yazmaya başladın sen?”

“İlkokulda güzel yazıda birinci olmuşum, öğretmen bir defter hediye etti bana, buna sevdiğin şiirleri yaz, hatıralarını yaz, dedi. Öyle başladım işte. On tane defter bitirdim, evde bulup okumasınlar diye hepsini sobaya attım sonra. Ama bu sonuncuyu atmayacağım, işimi erken bitirirsem, İpek Hanım evde yokken oturup yazıyorum, sonra da kütüphanedeki kitapların arkasına saklıyorum.”

“Ortaokula gitmedin mi?”

“Gitmedim. Sen gittin değil mi? Yüksekçe de okudun mu?”

“Gittim, fakülteye de gittim.”

“Ne okudun?”

“Antropoloji”

“O ne oluyor?”

“İşte insanların kültürlerini araştırıyorsun.”

“Yani kültürlü insanları mı demek istedin, İpek Hanım gibi, Osman Bey gibi..”

“Yok öyle değil.”

“Nasıl peki? Örnek ver, örnek verirsen anlarım.”

“Siz Türklerin, biz Gürcülerin diyelim, tarih boyunca nasıl yaşadıklarını diyelim.”

“Mesela, yani nasıl?”

“Mesela biz Gürcülerde iki kuzenin evlenmesi ölümcül bir ayıptır, bir de gaz çıkarmak mesela onunla aynı derecede ayıptır. Sizde öyle değil, değil mi? Sizde iki kuzen evlenebiliyor değil mi?”

“Evet hatta benim annemle babam amca çocukları mesela. Ama gaz çıkarmak bizde de çok ayıp.”

“Hah işte. Böyle şeyler diyelim.”

“Ayy çok zevkliymiş bu antropijj...”

“Antropoloji.”

Hatice sustu. Anna da sustu. Uzaktan susuşlarını duydum, öyle güzel sustular ki, antropoloji iki dostu hem yakınlaştırdı hem uzaklaştırdı bugün. Önce bir sandalye itildi, sonra diğeri, bardaklar tezgâha kondu. Hatice, sessizce hoşça kal dedi ve kapı kapandı. Anna terliklerini sürüyerek yanıma geldi.

“Bir ihtiyacın var mı?”

“Yok teşekkür ederim” dedim. Oysa, “Var,” diye geçirdim aklımdan, “Hatice’nin şiir defterlerine, âşığı olmayan aşkın şiirlerine ihtiyacım var.”

* * *

Bugün günlerden salı, Kadri’nin ziyaret günü. Gittiği denizaşırı ülkeden senede iki kere geliyor. Yazları geldiğinde uzun kalır. Kadri’nin uluslararası, hatta kıtalararası ticaret davalarına bakan bir hukuk bürosu var. İşleri, çok iyi yetişmiş otuz kişilik usta bir ekiple kendi kendine yürüyor. Bu sayede Kadri’ye istediği gibi yaşayacak bol zaman kalıyor. Son gelişinde yataylığım yüzünden yeni bir rutin belirledi. O daima yeni şartlara bir bukalemun gibi

ustalıkla uyum sağlar. Her zaman böyleydi, hayatın azgın dalgalarının üstünden sörf yapar gibi atladı hep. Salıları beni ziyaret ediyor. Esasen çocukluğu bir lokma ekmek gibi paylaşmış olan dostlar, birbirlerini ziyaret etmezler, birbirlerine giderler. Ziyaret diyorum, çünkü Kadri'nin bana bir türbeyi ziyaret eder gibi bir iç huzuruyla geldiğini düşünüyorum. Bazen dostluklar bir tarafın ölü gibi davranması sayesinde yıllarca hiç yara almadan sürer. Gün gelip ölü, ölü olmaktan cayıp ayağa kalkarsa, bir nevi hortlamış sayılırsa yani, işte o zaman diğeri hortlak gördüğü için öylesine korkar ki eline bir silah geçirip hortlağa doğrultur ve tetiği çeker, bu durumda o hortlakla birlikte dostluk da ölüverir. Bu ölünün ardından tetiği çeken de kurtulamaz, o da hem katil hem kurban olarak yaşamaya mahkûm olur. Bizimkinde ölü gibi davranan hep ben olmuştum, böylece bugünkü halimizde her şey olması gerektiği gibiydi. Ben aramızdaki gizli anlaşmadaki sözümünden dönmediğim gibi, daha da pekiştirip aslanlar gibi bu yatağa yattım. Dostum, duruşmalarından çıkıp elinde bir kitapla bana gelecek. Her gelişinde, okuduğu kitabın ayısından bana da getiriyor. Benim için ayrıca satın alıyor. Paketi ellerimle açıyorum, arkasını önünü, sayfalarını evirip çevirip biraz dokunduktan sonra başucumdaki komodinin üstüne koyuyorum. Komodinim de yatağım kadar özel, ama o ne kadar kırık beyazsa, komodinin de o kadar renkli. Yatağımın yan tutamağından karşı duvara kadar bir buçuk metre boyunca uzanıyor. Ölçüsünü biliyorum, çünkü bu düzeni kurarken uzun uzun hesapladım. Bir buçuk metre uzunluğunda, elli santim genişliğinde, elli santim yüksekliğinde kitaplardan oluşan bir komodin olacaktı. İlk sevdiğim kitabın ölçülerinden yola çıktım. *İhtiyar Balıkçı*. O kitabı hiç sevmediğimi, çok sıkıcı bulduğumu söylediğimde Aylin'e kaçınıcı yalanımı söylüyordum bilmiyorum. *İhtiyar Balıkçı*, yirmi çarpı on iki

buçuk çarpı bir santimetreden, iki yüz elli santimetreküp etti. Oluşturmam gereken komodinin ise yüz elli çarpı elli çarpı elli santimetreden, üç yüz yetmiş beş bin santimetreküp edecekti. Bunu *İhtiyar Balıkçı*'ya böldüğün vakit, tam bin beş yüz kitap ediyordu. Böylece kitaplarımın bin beş yüzünü başucuma yığabildim. Yeşim ve Anna komodini tam altı günde dinlene dinlene bitirebildiler. Sonuç tam istediğim gibi oldu. Ancak yapıcılar, bu kitapların korunması için üstüne bir cam kestirmek gerektiğini söylediler. Onlara itiraz ettim, zira hiçbir şeyin korunup kollanmasına dair tedbir alınmasından yana değildim, hayatım boyunca olmadım, nasıl ki Tanrı bizi yaratıp başımızı boş bıraktıysa biz de olacakları engellemek için şartları zorlamamalıydık. Kitapların üstüne bilerek çay dökecek değildim elbet, ama kazara elimin çarpması durumunda ıslanacak kitaplar ıslanmalıydı, sonra tekrar kururlardı. Biraz buruşur biraz sararırlardı ama gene benim kitaplarım olurlardı. Buna engel olmaya çalışmamalıydık. Onlara bu şansı tanımalıydık. Bu konuyu uzun uzun tartıştık. Sonunda Yeşim'in ince ve kıvrak zekâsıyla beni ikna etmesine müsaade ettim. Babasının iyi tanıdığı tuhaflığını, daha büyük bir tuhaflıkla alt etmişti. "Evet anlıyorum seni baba, tamam bunun için çok yorulacak olsak haklısın ama bu çok basit bir tedbir, bizi zorlayacak değil, üstelik sadece olağan kazalardan, çaydan, kahveden falan koruyacağız; bir deprem ânında camın kırılıp üstündeki çayın, şarabın, kahvenin kitapların arasına dolmasına engel olacak ikinci bir tedbir daha alalım demiyoruz," dedi. Ona hak verdim ve cam kesildi.

Kadri'nin getirdiği kitaplar komodine yapısal olarak katılmıyorlar, sadece bir süre üstünde durup okunduktan sonra kütüphanedeki yerlerine gidiyorlar. Kütüphanede az boşluk kaldı, ben ölene kadar dolup dolmayacağını bilmiyorum, eğer dolarsa yeni gelecek kitaplar için

diğer odaların duvarlarına doğru ilerlemek gerekecek. Bazen Safiye Ablama hak veriyorum. Bu hale kitaplar yüzünden geldiğimi düşünüyorum, insanlardan, dünyadan ve kendimden sıkılmamı, korkmamı, aşk acımı ya da günahlarımın bedelini ödeme azmımı, tüm bu dünyayı kurabilmek için bahane ettim belki de diyorum kendi kendime. Hiçbir suçluluk hissetmeden satır aralarında yaşayabileyim diye. Salıları dış görünüşüme her zamankinden daha çok özen gösteriyorum. Tıraş oluyorum, temizleniyorum. Kadri beni güçlü ve yakışıklı görsün istiyorum, zira bilirsiniz ki türbeler bile süslenir. Dış görünüşün önemli olmadığı yalanına hiçbir zaman inanmadım. Bir bedenin içinde olduğumuz sürece çirkinlik bile bir kaygı ve onun baş eğdiği bir ihtimamı gerektirir. Benim bu yataktaki güzelliğe dair en büyük ihtimamım, tıraşlı ve temiz olmak, lacivert pijamalarımı giyip boynuma kırmızı bir atkı koymak ve en büyük boy kolej yüzüğümü parmağımda taşımaktır.

Kadri zili hâlâ kolej marşının ritmiyle çalıyor. “Hazır olun ben geldim” borusu. Böylece o gelmeden görkemnin sesi geliyor kulağıma. Sonra Anna, terliklerini sürüyerek kapıya gidiyor.

“Hoş geldin Kadri Bey.” Anna’nın sen hitabıyla Kadri’nin görkemine hafif bir gölge düşüyor ama Kadri bunu asla umursamıyor, o görkemini her türlü ayağa kaldırmayı başaracağını biliyor. Elinde kitapla yanı başıma geliyor, üstünde flanel İngiliz kumaşından koyu lacivert bir ceket ve gri pantolon var, cebindeki zarf şeklinde katlanmış yeşil mendili vizon rengi kravatıyla uyumlu, siyah gözlerini daha da manalı gösteriyor. Çocukluğumuzda simsiyah olan dalgalı saçları seyredildi ve kırıştı, şimdi onları geriye doğru tarıyor, eksilenleriyle bile artmış olarak karşımda duruyor. Öylesine zinde ve sağlıklı görünüyor ki içimde belli belirsiz bir saygı ve kıskançlık uyanıyor, tıraşlı ve los-

yonlu yanakları neredeyse pembe. Kendimi kınıyorum, ayıp ettin Osman Efendi diyorum içimden, insan dostunun sağlığını kıskanır mı hiç? Sonra acıyorum gene kendime, bir yardım eli uzatıyorum, yok diyorum Osman, yok, senin esas kıskandığım şey sağlığı değil, biliyorsun, senin kıskandığın şey, onun hayata olan tutkusu, neşeye ve sevince olan inancını yitirmeden yaşama devam edebilmesi, her daim umutlu oluşu, bu dünyadan bir an bile sıdkının sıyrılmaması, sağlığını koruma isteği ve azmi. Ama o da içten içe beni kolluyor biliyorum. Dostluğumuzun hatırına bu başarısıyla övünüp yüzüme vurmamak için kendini tutuyor. Yaptığı sporlardan, diyetten ve altı aylık sağlık kontrollerinden söz ederek övünmüyor. Oysa biliyorum, onu ve onun gibileri iyi tanıyorum, o tüm bunları harfiyen yerine getiriyor ve önüne çıkan herkese detaylarıyla anlatıyor, gururlanıyor. İşte ben ölüme böyle meydan okuyorum diyor. Ölüsem de benden günah gider, ne yapalım diyor. Bundan daha büyük bir güç düşünemiyorum ben. Belli belirsiz gülümseyerek bakıyoruz, uzun zamandır çok konuşmadan oturabiliyoruz. Anlatacak ilginç bir şeyimiz yoksa, kendimizi konuşmaya mecbur hissetmiyoruz, böylece kendimizi rahat bırakıyoruz, satranç ve televizyon buna yardım ediyor. Kitabı uzatıyor, komodinin yanındaki berjere oturuyor. Georges Perec, *Yaşam Kullanma Kılavuzu*. Kapağını inceliyorum, bir kaktüs, bir kupa as, bir trefl 6, bir cetvel, bir tarak, bir gramofon, bir anahtar, iki kadın bacaklarını yanlara açmış, bir tirbuşon, bir jilet, zincirlere tırmanan soytarı kılığında beş cambaz, borudan kayarak inen bir cambaz ve yirmi ikiden yirmi üçe giden iki vektörü elinde tutan çamura bulanmış bir adam var. Son sayfaya bakıyorum, beş yüz elli dördü gösteriyor, şimdiye dek getirdiği kitapların en kalını. Yavaş okuduğumu biliyor, demek ömrümün yeteceğinden ümidi artmış diyorum içimden. Yanı başıma ko-

yup ona dönüyor ve Anna'ya sesleniyorum, "Oyunu getir Anna."

Yatağımı onun berjerinin seviyesine indiriyorum. Biliyorsunuz bu bir tek düğmeyle oluyor. Anna terliklerini sürüyerek satranç sehparamızı getiriyor önce, sonra da bir aydır yenişemediğimiz oyunumuzu.

"Bugün bitireceğim bu oyunu, seni evinde yenmeye geldim."

"Kanaryayım ben, biliyorsun kafesimde yenmen zor."

Boynumdaki kırmızı atkıya bakıyor. İkimiz de susuyoruz. Sıra onda, veziri atımı vuruyor.

"Atın öldü."

Atımın ikizinin kulağına veziri yemesini fısıldıyorum. "Bekle," diyor, "üç hamlemiz var sonra intikamımızı alacağız, önce kalelerini yıkalım." Anna'ya çaylarımızı getirmesini söylüyorum. Atımla, kalelerini birer birer yıkıyoruz, sonra veziri yiyoruz ve mat oluyoruz.

"Söylemiştim sana, seni evinde yeneceğim demiştim."

"Atım kan davası göttü, o yüzden oldu."

Anna'dan defteri istiyorum. Terliklerini sürüyerek salonun öbür ucundaki yazı masasına gidiyor, çekmeceyi açıp meşin ciltli defteri getiriyor. Bu ayrıcalıklı üstün yatağın kaptanı olduğum için, üstünde "Kaptanın Seyir Defteri" yazıyor, olan biten önemli olayları buraya kaydediyorum. Aslında bir nevi günah defteri. Satranç bölümünü açıp onun da şahitliğinde skoru yazıyorum. Bugünkü yenilgiyle Kadri beşinci yıldızını alıyor ve böylece Osman ile Kadri'nin yıldız sayısı eşitleniyor.

Bilinçaltımda, bana acımadığını ispat etmek için yenildim diyorum kendi kendime. Onu sevmeye devam edebilmek istiyorum. Bilinçaltlarımızdan da ben sorumluyum zannediyorum.

"Ben ben ben, sen kimsin ki Osman Efendi, kimsin sen?" diyor bilinçdışı.

İkimiz de kanaryaya acıyoruz. Demek kendi evinde bayağı yenilmiş diyoruz. Kadri bir yüce gönüllülük yapıp konuyu değiştiriyor.

“Dün gece Yakup’u rüyamda gördüm.”

“Burada mıydı, öbür dünyada mı?”

“Beyaz önlüğü vardı üstünde, laboratuvarındaydı, mikroskobunun başında, başını kaldırıp gülümsedi bana. ‘Bulmak üzereyim,’ dedi.”

“Neyi bulacaktı?”

“Sabretsen, anlatıyorum, rüya bu, onunla kahvede buluşmadım.”

“Bekleme çabuk sor. Neyi bulacaktı. Işık hızına nasıl eriştiğini mi?”

“Affet artık onu, elinde değildi.”

“Sor hadi. Lafı uzatma, sıra sana gelsin diye bekleme, hemen sor, ışık olup kaçmadan sor.”

“Sordum. Güldü, önemli bir şey dedi. Sonra avucunu açtı, avucunun içi kırmızı ışıklar saçıyordu, ışıktan gözüm kamaştı, işte bunu dedi, anlamadım dedim. Bu bir yara aslında ama iyileşecek, dedi, iyileştiğinde insanlar sonsuz aşkla buluşacak, hiç kimse benim gibi âşık olmadan ölmeyecek böylece. Ama mutsuz görünmüyordu. Çocukluğumdan beri ilk defa hıçkırarak uyandım. Bir de biliyor musun, laboratuvarının döşemesi tümüyle saten yorgan kaplıydı, ayaklarımız yorgana gömülü duruyorduk.”

“Ne zaman mutsuz göründü ki? Mutluluktan uçtu zaten?”

“Gitme vakti.”

“Haydi sen de uç.”

“Herkes mutlu olmak zorundaydı değil mi?”

“Evet. Herkesin mutluluğunu istemek suç mu?”

“Senin için. Sen mutlu olabilesin diye. Mutsuzluğa tahammülün yoktu hiç, zayıflığa da.”

“Zayıflık diyorsun işte, kendi ağzınla söyledin, mutsuzluk zayıflıktır, hayata karşı mızımızlanmaktır.”

“Peki sen, sen mutlu musun şimdi?”

“Bugün için çok oldu. Haydi köprü tıkanmadan çık yola.”

“Ona da sen karar ver, tamam. Haydi...”

Ayağa kalktı, elimi kuvvetlice sıktı, Anna'ya, “Hoşça kal Anna, gelecek ay görüşürüz,” dedi.

“Neden bir yere mi gidiyorsun Kadri Bey? Haftaya gelmeyecek misin?” diye sordu Anna.

“Evet bir süre burada olmayacağım. Ona iyi bak demiyorum, bakıyorsun zaten,” dedi ve kapı kapandı.

* * *

Sırtlarımızı kayanın okuldan görünmeyen tarafına dayayıp oturduk. Yakup bir çorabının içinden sigara paketini, diğerinden kibriti çıkardı. Paketin yarısı doluydu, evdeki misafir sigaralarından birini çalmıştı. Üç sigara çıkardı, her birimiz birini dudaklarımızın arasına koyduk, sonra kibriti elden ele vererek sırayla yaktık ve ilk nefeslerimizi çektik. Yakup ilk nefeste öksürmeye başladı, hepimiz acemiydik ama Yakup acemilik halini dışarı öksüren-di, bu durumda içinde bulunduğumuz başkaldırı etkinliğinde Kadri ve benden bir kademe aşağıda varlık göstermiş oldu. Sıkı dostlar olduğumuzdan bu kademe durumunu yüzüne vurmamak tabii, hatta öksürükten boğulurken ona bakıp tıpkı bir kekeme ya da bir şaşş ile konuşurken yaptığımız misali, hiçbir şey yokmuş gibi davrandık. Ama bu, efendi yüce gönüllülüğümüz üstünlüğümüzü kalbimizin en derin yerlerinde bir yere, ufak ama silinmez bir çentik atmak suretiyle kazımamıza engel olmadı. İnsanoglunun sıkı dostluklarında kalpler böyle böyle küçük çentiklerde dolardı zaten. Bu esnada Yakup da kalbine bir

çentik atarak içine nefesler çekmeye devam etti, yani vaz-geçemezdi aslanım; işimizi yarım bırakamazdık, o öksürerek bizse öksürmeden peş peşe nefesler çektik. Sigaraları tutuşumuz, yıllardır sigara içiyormuş gibi sağlamdı, zira babalarımızı çok dikkatli seyretmiştik. Olay basitti, içimize bir nefes çekecek ve tekrar üfleyecektik.

Yakup, "Bu var ya, bu, hep annemin yüzünden," dedi, boğulacak gibi öksürmesini işaret ederek.

"Ne alakası var oğlum?" dedi Kadri.

"Hastalıklı kadın işte, benim ciğerler de ona çekmiş. Boşuna nefret etmiyorum ben ondan," dedi.

"Annenden nefret mi ediyorsun?" diye sordum.

"Sevmem ben annemi," dedi.

Sustuk.

Yakup bu sözyle başkaldırı etkinliğimizin en yüce, en tekinsiz mertebesine yerleşmiş oldu. Aslanlar gibi içebildiğim sigaram bir biberon gibi kaldı elimde, Kadri'yi bilmem ama benim üstünlüğüm yerle bir oldu, artık o kayanın arkası hiç de güvenli bir yer değildi, korkunç bir yerdi, annem gelip beni oradan kurtarmalı, emniyetli bir yere götürmeliydi. Bir insan annesini nasıl sevmezdi, daha da korkuncu annesini sevmediğini, hem kendine hem de dostlarına nasıl itiraf ederdi.

"Ne biçim konuşuyorsun sen?" dedim.

"Yalan mı söyleyeyim? Gerçek bu."

"Çakacağım sana şimdi bir tane, söyleyeyim bak!" diye üsteledim.

"Çakmazsan adisin oğlum."

Sigaramı söndürüp gözü dönmüş bir halde Yakup'un üstüne atladım, neye uğradığını bilemedi ama o bulunduğu tekinsiz yüksek kademedden davetime icabet etti. Birbirimizi dövmeye başladık. Kadri elindeki sigarayla şaşkınlık içinde bize bakıyordu, o da korkmuştu. Birbirimizi kafa kola almış, yerde yuvarlanıyorduk, elimle çe-

nesine bastırmış sanki ilelebet konuşmasını yasaklamaya çalışıyordum, o ise suratımı avuçlamış, tüm gücüyle itiyordu beni. Suratım yanıyordu, ter içinde kalmıştık. Ne kadar süre o halde kaldık hatırlamıyorum. Kalbimin gürültüsü kulağıma geliyordu. Yaşamakta olduğumuz ânın hem içinde hem dışındaydım sanki, en yakın arkadaşım-la birbirimizi öldürmeye mi çalışıyorduk? Sonunda Kadri aramıza girdi, arada o da bir-iki tane yumruk yedi. Üçümüz düğümlemiş, bir yumak olmuştuk. Bu haldeyken, sırtımızı verdiğimiz kayanın üstüne içi dolu bir çuval gibi düştük, evet artık bir çuvaldan farksızdık, olanlar hiçbirimizin kontrolünde değildi artık, o anda birdenbire Yakup'un eli suratımdan kaydı. Düğümlemiş yumak çözülmüş, düştüğümüz yerde Yakup altta kalmış ve başını kayaya çarpmıştı. Şakağından kan sızıyordu. Arkadaşımı öldürmüştüm, en yakın dostumun katili olmuştum. Gözlerime camlar batmaya başlamıştı, suratım, gözüm her yerim alev alev yanıyordu. Kadri nefes nefese idi, ikimiz de korkudan titriyorduk. Ağlayarak okula doğru koşmaya başladım. Öğle tatilinin bitiş zili çoktan çalmış, herkes derse girmişti, koridorlardaki camlı kapıları çarparak öğretmenler odasına doğru koştum ve kapıyı çalmadan içeri girdim.

"Yakup'u öldürdüm," dedim.

Sedat Hoca öylesine korkuyla baktı ki yüzünde kıpkırmızı dehşeti gördüm.

"Nerede, ne yaptınız siz it oğlum?" diye bağırdı, odaya çıktım ve tekrar kayaya doğru koşmaya başladım, koşarak beni takip etti. Kayanın yanına vardığımızda Yakup ayağa kalkmıştı, onu öyle ayakta görünce o kadar sevindim ki yeniden doğmuş gibi oldum, o an dünyanın en mutlu insanı bendim, bundan sonra olacıklardan korkmuyordum, isterlerse bana ölüm cezası versinler umurumda olmazdı. Sevinçten onlara bakakalmıştım. Yakup,

Kadri'nin omzuna asılmış, okula doğru geliyorlardı, gömleği kan içindeydi ama yürüyebildiğine göre kurtulmuştu. Sedat Hoca, Yakup'u Kadri'nin omzundan aldı, bağırarak, "Siz ikiniz doğru idareye!" dedi, arkamıza bakarak okula döndük. Sedat Hoca, Yakup'un kolunun altında, bir eliyle beline sarılmış, arkamızdan geliyorlardı. İdarenin kapısından revir görünüyordu, Yakup ölmedi diye içimden şükür duaları ediyordum. Biz sorguya çekilirken Yakup'un sıyrığı temizlenmiş, kafası beyaz bir bandajla sarılmıştı. Bizi yepyeni bir disiplin cezası bekliyordu ama bu hiç de umurumuzda değildi, hayatta daha korkunç şeyler vardı; sıkı dostluklar nedensiz kanlı yaralar alıyordu, anneler sevilmiyordu, ciğerler doğuştan zayıf olabiliyordu, sigara bazılarımızı öksürtüyordu. Bu olayın sonunda, tarifi imkânsız bir korku ve ona karışan bir sürü karmaşık duygu içindeydim. Rahatlama, utanç, pişmanlık, kahramanlık ve anlamsızlık içine düşmüştüm, şimdi bu düşmanlığı nasıl sürdürecektim ki, sürdüremeyeceksem nasıl yeniden dost olacaktık. Her şey pis Yakup'un yüzünden olmuştu, o yaşta, "insan annesinden nefret edebilir"i fısıldamıştı kulağıma. Kadri'ye ise zaten bir şey öğretilemezdi, o zaten her şeyi bilir olarak doğmuştu. "O kayanın bir gün bir işe yarayacağını biliyordum" bile demişti bize ta en baştan.

Üçümüze de üçer gün uzaklaştırma verildi, ne bir gün eksik ne bir gün fazla, üçer gün. Adillerdi; tahrik, kusur, hafifletici neden yoktu. Üçümüz de suçluyduk; bir kere o kayanın orada ne işimiz vardı...

"Bir daha itle aynı çuvala girmeyin diyeceğim ama üçünüz de aynı çuvala girmişsiniz oğlum," dedi Sedat Hoca. Aynı çuvalda olduğumuzu çok iyi biliyorlardı. Ölüm cezası verseler umurumda olmaz, yeter ki Yakup kurtulsun dediğimi daha okulun kapısına gelmeden unutmuşum. Üç gün okul yoksa Aylin de yok demekti, bu ölümden beterd. Peki olanları ona kim anlatacaktı, ertesi gün

okulda beni görmeyince merak eder miydi, Kadri de Aylın'ı göremeyecek diye benim kadar üzülmüyor muydu, yoksa bu acıyı sadece ben mi çekiyordum. Karmakarışık duygular içindeydim; sıklıkla olduğu gibi artık ben yoktum sanki, sadece beni ele geçiren duygularım vardı. Kafasını kırdığım Yakup, aşkıma âşık Kadri ve o karmaşık halin eline düşmüş ben, üçümüz okuldan aynı otobüsle uzaklaştık. Üç gün sonra da aynı otobüsle dönecektik.

Anna, ona filmimi anlatırken, yanı başımdaki berjerde oturuyor ve örgüsünü örüyor. Bebek patikleri. O kadar çok bebeği nereden bulduğunu bilmiyorum. Bir ara bunu ona sormayı düşünüyorum ama acele etmiyorum. O soruyor, "Ne vakit barıştınız peki?"

"Yakup'un kafası iyileşmeden," diyorum.

Daha sargıları bile açılmadan barışmıştık. Barışmak zorundaydık, yoksa rahat uyku uyuyamazdık. Hayatımız boyunca hep barışmak zorunda kaldık, oysa küsebilmek ne güzel bir şeymiş diyorum bazen içimden.

* * *

Anna suyumu bardağıma koyup, "Bir isteğin var mı Osman Bey?" diye sorduktan sonra odasına çekilmek istiyor, bir canlı yayın bulup seyredecek, böylelikle kendini kucaklanmış hissedecek değil, ama hiç değilse zamanı birileriyle paylaşacak. Onu durduruyorum. Nedense bu sefer filmimi canlı yayına tercih etsin istiyorum. O nedenle elimden geldiği kadar canlı soruyorum.

"Uzaklaştırıldığımız o üç gün ne oldu biliyor musun Anna?"

"Ne oldu? Babadan tokat mı yedin?"

"Hayır babam bize hiç vurmazdı. Tek bir gün hariç.."

Anna'nın sorusu filmimin daha gerilerine götürüyor beni.

İlkokul dörtteydim, Şahin Bey İlkokulu, öğretmenleri çok iyi olan ilkokul, ailemizin eğitime atfettiği kutsiyete yakışan. Tahtada gözümüz kapalı Türkiye haritası çizip başkenti gözümüz kapalı işaret ederdik, o derece iyiydi eğitim. Yakında Abdullah Abi evlendirilecekti, zaten o iş için çok geç kalmıştı, otuz yaşına gelmiş, hâlâ boy boylayıp soy soylayamamıştı, bu vahim bir durumdu. O gün öğleden sonra ona kız istemeye gidilecekti. Sonra onun da eline kız eli değecekti, onun için biraz endişeleniyordum, kızın elini tutarken utanıp kaçacağını düşünüyordum, bu içimde bir huzursuzluk yaratıyordu, ya da kız onun gözlerini görünce korkup kaçarsa diyordum, o zaman daha da üzüliyordum. Her erkek boy boylamak zorunda olmasa keşke diyordum, ne olduğunu tam bilmesem de bunun zor bir iş olduğundan kesinlikle emindim. Zaten Abdullah Abi de çok mutlu görünmüyordu. Sadece kadınlar mutluydu. O gün okuldan döndüğümüzde evde bizi karşılayacak hiç kimse olmayacaktı, ne bir anne ne bir nene ne bir abla ne de bir besleme. Bu yüzden evin anahtarı bana verilmişti. Hem bahçe kapısının hem de iç kapının anahtarları başka bir tomar anahtarla aynı halkaya asılmıştı. Evin kadınlarından hiçbiri o iki anahtarı o tomardan ayırmayı akıl etmemişti, tüm düğünler kadınların aklını başından alırdı işte, sanki sadece o düğünler için yaşarlardı. Ben o gün, üstünde ambarın, kilerin, ahırın arka kapısının, yazıhanenin, cipin de anahtarlarının olduğu koca tomarı tahta kalem kutuma bir define gibi güzelce yerleştirmiştım. Okul dönüşü sokağın başında Hortum'u gördüm. Gerçek adını hiçbir zaman öğrenemedim, ileriki yaşlarımda, buhranlı zamanlarımdaki tekrarlanan kâbuslarımda, onun deli olduğu için bir hortumla dövüldüğünü, o yüzden adının Hortum konulduğunu görürdüm. İnsana hiç güvenim yoktu, düşlerimde bile acımasızdı. O gün meşin topunun başındaydı gene, bah-

çe duvarımıza vurup duruyordu. Üstünde her zamanki uzun beyaz gömleği vardı; yere kadar, deli mi doktor mu belli olmayan gömleği. Kırk yaşındaydı ama akli benimle yaşıttı, hatta benden küçüktü demeliyim. Bahçe çok büyüktü, taş duvar, sokağın ta başından sonuna kadar uzanırdı. Onu görünce çantamı duvara dayayıp karşısına geçtim. Hiç kimse onunla benim gibi oynamazdı, ya korkar kaçır ya da dalga geçerlerdi. O bütün gün kendi kendine maç yapardı, devre aralarında ise dedemin eczanesine gider, kapının önünde, onun için konan iskemleye oturur, verilen yemeği yer, suyunu içer, dinlenir, sonra topunun başına geri dönerdi. Top delisiydi yani. O meşin topu dedem İstanbul'dan özel olarak getirtmişti ona. Bir işte başarının yakalanması için o işi yaparak on bin saat harcamak gerekir diyen Outliers teorisine göre Hortum bugün yaşasa Barcelona'da idi, zira ömrünü hayalî on bir kişiye çalım atarak geçiriyordu.

Beni görünce, "Sen kaleye," dedi.

Duvarın önünde durup ayaklarımı açtım, eğilip topu beklemeye başladım.

"On kişi kalmıştık, kalecimiz eksikti," dedi.

"İyi bari," dedim. Sonra o meşin topa ne kadar zaman geçirdik hatırlamıyorum. Bir ara benim kalecim de sakatlandı, ondan rica ettim, sen de benim kaleme geç dedim, kabul etti. Ter içinde kalmıştık. Sonunda maç başladığı gibi kendiliğinden bitti, yorulmuştuk, skor konusunda anlaşılmadık, o, 5-0 yendiğini iddia ediyordu, bense berabere kaldık diyordum. Benden iyi oynuyordu ama gene de beni yenememişti, emindim. Tüm açıklamalarıma rağmen iddiasından vazgeçmedi, beni yendiğini sanıyordu. Buna dayanamıyordum, bir kimsenin kendini yalan yere yendim sanması dünyanın en kötü şeyiydi, böylelerine gerçeği anlatmak imkânsızdı. Daha da kötüsü yalan söylemiyorlardı, sadece gerçeği o sanıyor-

lardı. Aslında sokaktan kimi çevirsek o deliye değil bana inanırdı ama bunun benim için hiçbir anlamı yoktu, onun zannı değişmeyecekti. Gözüme cam kırıkları bataarak eve gittim. Bir delinin gerçekleri bile beni mahvetmeye yetiyordu. Bu da benim deliliğimdi, biliyordum.

Kapıya varınca kendime geldim, çantam yoktu, koşarak sokağın başına geri döndüm, nefesim kesilmişti, ayaklarımda hal kalmamıştı ama çantam bıraktığım yerde yoktu. Kapının önüne oturup beklemeye başladım. Dügüncüler akşam ezanı okunurken geldiler. Hepimiz kapının önündeydik.

Annem, “Ne oldu niye buradasın?” diye sordu.

“Hortum çantamı çaldı,” dedim. Annem o perişan bakışıyla baktı bana. Sonra Abdullah abiye hemen yazıhaneye gitmesini ve Cemal Efendi’den anahtarını istemesini söyledi. Annem ufuktaki düğün olayının esrikliği içinde olmasa anahtar beklenirken kapının önünde hafifinden bir sinir krizi geçirebilirdi. Şanslıydım, bu olmadı ama başka bir şey oldu. Şansım sadece akşam yemeği sonuna kadar idare etti. Akşam yemeğinden sonra babam misafir odasına çağırdı beni. Pencerenin önünde ayakta sigara içiyordu.

Beni görünce, “Çantana ne oldu demiştin?” diye sordu.

“Hortum elimden kapıp kaçtı işte, ben de kapıda kaldım,” dedim.

İkinci soruyu sormadan sigarasını açık pencereden bahçeye fırlattı, bu hiçbir zaman yapmadığı bir şeydi. Durumda bir tuhafılık olduğunu, kötü bir şey olacağını anlamıştım ama hâlâ başıma ne geleceğinin tam farkında değildim. O an, koca eli yüzümde patladı. “Bir daha sakın masum birine iftira atma!”

Anna filmin bu kısmında berjerde uyuyakaldı. Yedi-

ğim tokadı görmedi. Futboldan sıkılmıştı, onun bile sadece canlı oynananı severdi.

“Hadi, bana bir elma ver ve git yat,” dedim ona.

“Uzaklaştırılınca neler oldu, onu anlatacaktın aslında.”

“Onu da anlatacağım ama son olarak. Hortum neden o gömleği giyyordu biliyor musun?” dedim.

“Neden?” diye sordu, filmde uyuduğunu açık etmek istemiyordu ama neden bahsettiğimden haberi yoktu. Umursamadan anlatmaya devam ettim.

“Ona hâlâ annesi bakıyordu, kendi başına giyinemiyordu, aslına bakarsan giyinmiyordu, bıraksalar topunu alıp anadan üryan sokağa çıkardı. Bir anne için oğluna entari giydirmek, pantolon giydirmekten daha mı kolaydı ki?”

Anna filmimin burasını hiç sevmedi biliyorum, gözleri nemlendi, üzgün olduğu zamanlarda yaptığı gibi terliklerini sürüyerek odasına gitti. Bense onları şıpırdatmasını seviyorum.

Elmamı yiyince parmak uçlarımı başucumdaki içme suyuma daldırıp yapışıklıktan kurtuluyorum, sonra kalanını içiyorum, pislikten ölmüyorum. Bu sırrımı hiç kimse bilmiyor. Anna odasında neler yapıyor merak ediyorum.

* * *

Uzaklaştırıldığımız o üç gün boyunca sabahları formamı giydim, çantamı alıp parka gittim. Mimoza ağacının altındaki banka oturup bulutlara, yerdeki taşlara, mimozanın titreyen yapraklarına baktım. Rüzgarın o yapraklara değmeden önce Aylin’in saçlarına değip geldiğini hayal ettim. Bunlar hep Aylin’in yüzündendi, yoksa ne işim olurdu benim yaprakla bulutla, bunu da bir şiirden çalmadıysam eğer. Yalnız kalmak benim için artık Aylin’i düşünmek demekti, sanki bir işe girmiştim ve işim bir is-

kemleye oturup Aylin'i düşünmek olmuştı. İlk gün öylece geçti, Aylin'i görmeden ama Aylin ile. Okulun çıkış saatinde otobüs durağına gidip onu uzaktan da olsa bir kere görmek istedim, çünkü hayalimdeki yüzünün de biraz tazelenmeye ihtiyacı vardı. Yerimden kalktım, çantamı omzuma taktım, yönümü durağın tam aksi yönüne, eve doğru dönüp yürümeye başladım. Aylin'in hayali o kadar güzeldi ki gerçeğinin işime karışmasını istemedim.

Ertesi sabah gene okul vakti kalktım, annem terli terli rüzgâra çıktığı için üşütmüş, odasında yatıyordu, babam orta odada sigarasını içiyor, kahvesini bekliyordu, Safiye ve Leman Sultanlar henüz uyanmamışlardı; enstitüyü bitirmişler, evlenmeyi bekliyorlar, uyursak daha çabuk geçer diye düşünüyorlardı belki. Belki de rüyalarında beyaz atlı prenslerini görüyorlardı. Normalde o ev erken kalkılması icap eden bir evdi ama babamız yumuşak kalpli bir adam olduğundan bağına taş basıp kızların uyandırılması için baskı yapmazdı. Prens Kemal, İstanbul'a, Kültür Koleji'ne yollanmıştı, henüz âşık olup geri dönmemişti. Sonuçta ev sakindi, Fidan kahvaltımı hazırlamıştı, babama kahvesini yaparken bana da bir tane yapmasını istedim, normalde kahve içmezdim, yaşımda tutmazdı ama büyümek için bir yerden başlamak lazımdı, bu işi Fidan'a verdim ama o da yeterince büyük olmadığından işi kabul etmekte gönüllü değildi, sinirlenip duruyordu, o yüzden kendimi ona emanet edemedim, işin bir ucundan da ben tutmak zorunda kaldım ve hazır okuldan uzaklaşmışken ilk kahvemı yaptırdım ona. Bu yersiz isteğim onu sinir etti biliyorum ama babamın yanında benimle itişmek istemediğinden kindar bir bakış atmakla yetinip peki dedi. Aslında ikimiz de biliyorduk ki aramızda kavga çıkarsa babam onu korurdu. Bizim evde beslemeler kritik anlarda el üstünde tutulurdu. Bu, bilinçsiz de olsa onları bize bağlı tutmanın ezberlenmiş yollarından biriydi. Yoksa besle-

meler niye besleme oldu ki, sadece çaresizlik kimse-
nin besleme olması için yeterli değildi, ara sıra şefkat de
gerekliydi. Fidan önce benim kahvemi verip içeri gitti.
Kahvemi mutfak masasında içtim, babamla aynı odada
içecek kadar da büyümemiştim. Mutfığa geri döndüğün-
de fincanımı ters çevirip kapatmışım.

“Yok artık üstüme iyilik sağlık, bir de fal mı istiyor-
sun?” dedi.

Artık üstünlük ondaydı, büyüyemediğim ortadaydı,
hatta fala muhtaç zayıf bir haldeydim.

“Ne var bunda? Felsefeden geçecek miyim diye me-
rak ediyorum,” dedim.

“Tabii tabii,” dedi.

“Tabii kızım, hem babam da anneme baktırmıyor
mu? Çeltik zamanı rüyaya bile yatıyor annem. Yağmuru,
rüzgârı görüyor ya, sen de biliyorsun. Çeltiğin battığı
sene rüyasında ne görmüştü annem?”

“Ne görmüştü?”

“Bilmiyorsun sanki, yüz kere anlatıldı bu evde, hani
pilav tenceresinin kapağını açmış, pirinç yerine kurtlar
kaynıyormuş vicir vicir.”

“Evet ama o rüya çıkmasın diye, icap eden yapılmış-
tı, Firuzan Ablam sabah kalkmış hiç konuşmadan bir ‘Fa-
tiha’, üç ‘İhlas’ı okuyup, niyet etmişti, sonra Abdullah
Abi’ye yedi ekmek aldırıp yedi köpeği doyurmuştu.”

“İşe yaramamış demek ki. Bak o seneden sonra üç
sene üst üste çeltikten hep zarar etmedi mi babam?”

“Etti.”

“İyi, o vakit bak şu fala hadi, nazlanma artık.”

Fidan dayanamayıp fincanı eline aldı. Aslında fal bak-
maya bayılırdı biliyordum, o anda nasıl da bilir kişi gibi
görünürdü, omuzları dikleşir, başı yana eğilir, kaşları yu-
karı kalkar, fincanı elinde çevirmeye başlayınca bir oyun-
un içine girer orada kaybolurdu.

“Peki bakalım,” dedi.

Sonra tane tane anlatmaya başladı.

“Telgraf teline konmuş bir kuş var, bir haber alacaktır. Ama iyi mi, kötü mü belli değil. İki gün, iki hafta, iki ay ya da iki sene sonra anlarsın. Bir de bir yol var, çok uzak bir dağın ardına kadar gidiyor, orası nasıl bir yer görünmüyor, çünkü dağın ardında kalmış, o yüzden göremiyorum, bir de bir kitap var, kapağında gözü kör bir adamın resmi var ama kitap kapalı olduğundan içinde ne yazılı göremiyorum, bir de bir elma var ama kurtlu mu, kurtsuz mu anlaşılmıyor, ısırılmamış, ısırılrsa anlaşıldı. Ama bu elma kara sevdayı temsil eder, yani karşılıksız seveda. Yani ya sen birini karşılıksız seveceksin ya da biri seni karşılıksız sevecek. Ama hangisi onu göremiyorum, çünkü elma daha ısırılmamış, ama bu elma, eninde sonunda bunun olacağının işareti. Bu kadar.”

“Hay senin ağzına hunisiz...”

Fidan gözlerini devirip, “O dersten sınıfta kalasın inşallah,” dedi. Hiçbir zaman altta kalmazdı, gurur ve inatla cevap verirdi. Annemle babam vicdanlarını temiz tutmak için bu kızı çok şımartmışlardı. Fala baktırdığıma bin pişman oldum, ben Aylin’e âşıktım, bu gerçek olduğuna göre, demek o beni sevmeyecekti. Faldaki seveda buydu demek, benim karşılıksız aşkım. Çok üzgündüm. Okula geç kalmış gibi hızla kapıyı çekip çıktım. Koşarak parka gittim ve bankıma oturdum. Aylin’in beni sevmeyişini düşünerek akşamı ettim.

O gece rüyamda Aylin ile Kadri’yi gördüm, el ele tutuşmuş bir yokuşu çıkıyorlardı, ben aşağıdan onlara bakıyordum. Kadri önde Aylin onun arkasındaydı, Kadri onun yokuşu çıkmasına yardım ediyordu, çok güçlü görünüyordu, ayaklarına tanrıların giydiği çarıklardan giymişti, yüzünde zafer kazanmış birinin gururlu ve aynı zamanda

alçakgönüllü ifadesi vardı, arada bana bakıp merak etme diyordu, onu yukarı çıkarıp orada bırakacağım. En tepede arkasına gizlendiğimiz kaya görünüyordu. İşte o kayaya, diye işaret ediyordu. Ben aşağıdan, “Bırak onun elini,” diyordum ama sesim çıkmıyordu, avazım çıktığı kadar bağıırıyordum ama gene de sesim yoktu. Aylin rüyamda da gerçeğindeki gibiydi, çok güzeldi, pırıl pırıldı, yüzü gülüşü yumuşacıktı. “Neden onunla gidiyorsun?” diye sorunca, diğer elini de bana uzatıp, “Sen de bunu tut, daha kolay çıkarız,” dedi. Üçümüz el ele yokuş çıkacakmışız, deliydi işte, rüyamda bile çapkındı.

Sabah rüyanın acı veren sıkıntısıyla uyandım, bir de o uğursuz fal vardı. Gecenin sıkıntısı sabaha kalırsa bu hiç iyiye işaret değildir. Acı içinizde bir yerlere çöreklenmiş demektir, böyle oldu, uyandığıma pişman oldum ama evden çıkmalıydım, okuldan uzaklaştırıldığımı evdekilere söylememiştim, elbet eve yazı gelecekti ama ben çoktan okula dönmüş olacaktım. Mektubu ise babamın eline geçmeden durdurabilirdim, evde bana bağlı kadınlar vardı, onlar yardımcım olurlardı. Gerçi geceki rüyadan ve uğursuz faldan sonra babamın cezasını da düşünecek halde değildim, öğrense de olurdu artık umurumda olmazdı. Bir yanda Aylin ve Kadri el ele dururken ceza kime ne yapabilirdi ki. Gene de prensip olarak sabahları evden çıkılmalıydı. Formamı giydim, Fidan’ın hazırladığı peynir dürümünden bir lokma ısırdım. İştahım kapanmıştı, hiçbir şey boğazımdan geçmiyordu.

* * *

Bu sabah gündoğumundan önce uyandım. Oda alacakaranlıktı. Pencereimde içeri girmeyi bekleyen ışığa yetiştim, içeri buyur ettim, zamanı canlı canlı yakaladım. Gençliğimde gündoğumu ve günbatımını yakala-

maya çalışanları hiçbir zaman anlamazdım. Şimdi anlıyorum, Anna'nın canlı yayın, canlı insan merakı gibi, zamanı da canlı yakalamakmış meğer dertleri. Tembel ve hesapçı terkebim o kısa anları kovalamaktan hep tiksindirirdi beni. Günü batırmaya Nemrut'a çıkmak da neyin nesiydi, o sen baksan da doğup batacaktı, bakmasan da, sana soracak değildi elbet. Peki gördüğün karşısında duyduğun haz, gerçekten duyabilirsen tabii, kaç dakika sürecekti. Onca zahmetin karşılığı öylesine anlıktı ki buna değmezdi. Ama şimdi yattığım yerde parmağımı bile kıpırdatmadan, penceremden içeri giren ışığın güzel olduğuna kaniyim, zira aldığım verdiğimden çok. İşte hesabım bu, insana yakışır bir hesapçılık. Günü içeri buyur etmek için kendiliğimden uyanıyorum, böylece hayata ne borçlu ne alacaklı kalıyorum.

Başucumdaki saat beşi gösteriyordu. Şimdi güneş tepeye çıktı, parkımdaki gölgeler sadece kendilerine yiyor. Bu sabahki beşin, dünkü beşten ne farkı olduğunu düşünüyorum, bulamıyorum. O yüzden bugün aklıma düşen işi yarın sürdürmeye niyet ediyorum, daha çok dikkat etmeye karar veriyorum. Hatta notlar almalıyım. Bugün beşte olanlar ve bir sonraki gün beşte olanlar arasındaki farkları bulmalıyım. Bir günlük tutmak mı demek olacak bu? Olsun... Başkalarının yaptığı şeyleri yapmaktan nasıl da kaçardın öyle; bu kitabı şimdi herkes okuyor, pazarları herkes pikniğe gidiyor, bayramlarda herkes güzel giyiniyor, herkes sağlığına dikkat ediyor, herkes en çok dünyayı gezmek istiyor... Madem öyle bunların hepsinin üstüne kus... Ama bak Osman Efendi, gördün ki ne şekilde olursa olsun, doğmak ve ölmekte başkaları gibi olmaktan kaçılıyormuş... O yüzden sıradan bir çizgili deftere, günlerinin notlarını düşmek seni sıradan yapsın ne gam... Hatta yarın Kadri'den bir *bestseller* iste ve onu okumaya başla. Hatta bu gece tele-

vizyonda bir *prime-time* programını başından hiç kalkmadan izle. Yani demek istediğim, kafanı hiç başka şeye çevirmeden izle.

“Günaydın Osman Bey, bir şey mi diyordunuz?”

Sesim gene dışarı kaçmış olmalı.

“Günaydın Anna, bir şey diyordum ama sana değil, Osman’a diyordum. Ey büyük Osman sen... diyordum.”

Anna susuyor.

“Ama endişelenme.”

“Neden endişeleneyim ki?”

“Kendi kendime konuşuyorum ya ondan.”

“İnsan kendi kendine konuşmalı zaten Osman Bey, başkalarıyla konuşmaktan çok daha faydalıdır.”

“Sizin orada deli demezler mi?”

“Derler, ama ben demem.”

Anna’ya âşık mı olsam acaba diye geçiriyorum aklımdan. İstesem olurum çünkü, biliyorum.

“Yeşim’den bir guguklu saat istemeliyiz.”

“Saatiniz var ya.”

“Bunun gibi alarmlılardan olmasın. Öyle bir saat olsun ki kendiliğimden uyanamadığım zamanlarda içinden bir konu çıksın, yani işte konulu saat olsun, onunla uyanayım,” deyip saati yere düşürüyorum. Bir kedinin pati atması gibi bilerek yapıyorum bunu.

Anna sakince eğilip kırılan saati yerden alıyor, eğilince yuvarlak kalçaları siyah dar eteğini bir kez daha geriyor. Anna hiçbir şeye şaşırıyor, belki de her şeyi hastalığıma yoruyor.

“Bugün telefon edip söyleyelim,” diyor ve terliklerini sürüyerek kahvaltımı getirmeye gidiyor. Bugün nasılsın diye sormuyor.

“Nasıl bir konu olsun?” diye soruyor.

Bir kez daha düşünüyorum, Anna’ya âşık mı olsam diye. Sonra aşkı biraz ertelemeye karar veriyorum. Onun

yerine, "Bana şu raftan Perec'in *Yaşam Kullanma Kılavuzu*'nu verir misin?" diyorum.

Parmağımla gösterdiğim rafın önüne gidip elini beline koyuyor, kitap sırtlarını okumaya başlıyor. Kafasını st raflara doğru kaldırmamasına, eliyle kitaplara dokunmasına bakıyorum. Düşey olmanın en güzel hallerinden birinin bir kitap rafı önünde durmak olduğunu düşünüyorum. Onu biraz kıskanıyorum. Sonra bir diğerinin de Aylin'in dudaklarına yakından bakmak olduğunu hatırlıyorum. Sonra beline sarılıp kendine çekmek ve kulaklarını ellerinin arasına alıp dudaklarını dudaklarına değdirmek... Anna kitabı bulup elime veriyor. Onca kitabın arasında çabucak bulmasına şaşırıyorum.

"İşte burada diyorum, burada var, tam istediğim saat."

Kitabın sayfalarını çeviriyorum, katladığım bir sürü sayfanın arasında saatin tarif edildiği sayfayı bulamıyorum. Ben sayfamı ararken Anna ayakta beni bekliyor.

"Yok," diyorum "bulamadım, işaretlemeyi unutmuşum demek."

"Aklında yok mu?"

"Var."

"Anlat o zaman."

"şöyle. Bir kadının bir bacağı akrep, diğer i yelkovan. Saat e çeyrek kalalarda, öylesine güzel bir ses çıkartıyor ki, bir kadın sesi tabii, insan uyanıyor. Bu ses çıktığında saatin kendisi de hafifçe titriyor. Böyle bir şeydi işte. Perec bunu muhakkak daha güzel anlatmıştır ama, heyhat, sayfayı katlamayı unutmuşum."

"Ayıp olur."

"Ne ayıp olur?"

"Bu saati kızından istemen."

"Hayır Anna, tabii ki bu saati duvara asmayacağız, biz Yeşim'den bir guguklu saat isteyeceğiz, onu duvara asacağız, saat başlarında içinden bir guguk kuşunun ık-

masını bekleyeceğiz, sonra elbet onunla arkadaş olacağız. Her çıktığında, içeride neler olup bittiğini anlatmasını isteyeceğiz.”

“Peki neden o sayfayı aradın?”

“Anlamıyorsun,” diyorum sitemle.

“Anlamak zorunda değilim,” derken yüzünde en ufak bir değişiklik olmuyor. Anna demirden yapılmış sanki, arkasını dönüp terliklerini sürüyerek çıkıyor.

Anneme, Yeşim’e ve Aylin’e yaptığımı Anna’ya da yapıyorum, olmayacak şeylerden olacakmış gibi söz ediyorum. Anna bundan hiç etkilenmiyor. Çünkü o gerçekten anlamıyor. Anlamaması ikimizi de özgür kılıyor. Tuhaf şeyleri anlamamayı lisanın üstüne yıkıyoruz, olup bitiyor. Saat konusunu öylece bırakıp Anna’ya gözümü dikiyorum. İkimiz de birer guguklu saatte guguk kuşu olalım diye geçiriyorum aklımdan. Saat başlarında kutumuzdan çıkalım ve son bir saatte olanları birbirimize anlatalım. Ne oldu Anna? Hiç. Ne oldu Osman? Hiç.

“Anna,” diyorum aniden.

“Efendim?”

“Ben kaç yaşımdayım biliyor musun?”

“Kaç?”

“Kaç gösteriyorum?”

“Altmış.”

“Yaklaştın. Altmış üç. Sence daha kaç sene yaşarım?”

“Bilmem. Onu Allah bilir.”

“En fazla?” diye soruyorum.

“Otuz yedi.”

“Oo iyi dedin.”

“Sen en fazla deyince.”

“Peki sigara içsem bunun kaç gider?”

“Onu da Allah bilir,” diyor

“Şimdi sen şu Tahir Bey’i çağırırsan, şu develi sigaradan bir paket aldırırsan bize...”

“Doktorlar? Yeşim Hanım?” diye sakince soruyor Anna, gene kendini güzelce yok ediyor, kendi fikrini beyan etmiyor. Bazen onun bir robot olduğunu düşünüyorum, açıp içine bakmalı diyorum içimden. Ama robot olsa böyle oynayan kalçaları olmazdı diyorum sonra.

“Sen onları bana bırak,” diyorum. “Hem aç karnına içmeyeceğim ki, kahvaltısız çok zararlı.”

Anna gülüyor. İnsanların gülmesini seviyorum.

“İyi o zaman,” deyip işe koyuluyor.

Diyafondan Tahir’in sigaralı sesi geliyor. Ne dediğini anlayamıyorum ama nefesindeki sigara kokusunu duyuyorum, diyafonun gözeneklerinden geçip burnuma varıyor. Beş dakika sonra kapı çalıyor, bu en hızlı geliş oluyor Tahir’in, çektiği nefesin dumanına binip gelmiş sanki. Ohh diyor içinden, Doktor Osman da sigara içiyor, o zamana kadar içtiği tüm sigaraların izi bir anda siliniyor, rahat bir nefes alıyor.

“Getirdim,” diyor.

Anna parasını verip yolluyor onu. Sonrası develim ile ben baş başayız. Aylardır süren hasretimiz sona erdi, derin bir nefes çekiyorum, ilk nefeste kayanın arkasında buluyorum kendimi ve annemi sevmeme ihtimalimi aklıma düşürdüğü için Yakup’u kanlar içinde bırakıyorum. O gün kahvaltıdan sonra develimle geceyi ediyorum. Yatmadan önce Anna’dan bir defter ve kalem getirmesini istiyorum.

Onları başucuma koyup uykuya dalıyorum.

* * *

Bu sabah gene gün doğmadan uyandım. Başucumdaki sürahidен yarım bardak su içtim, her zaman yarım bardak su içerim. Yeşim söylediğinde bu huyumun farkına varmıştım. On beş yaşındaydı, sularımı hep o getirir-

di. Hayır o zaman kötürüm değildim ama bildiğimiz usul buydu, babalara suyu çocukları getirirdi. Alafrangalık, tıp fakültesi, büyükşehir, bunu unutturmamıştı. Bu durumdan şikâyetimiz yoktu. Doğduğumuz yerler büyüğü küçüğü ayırt ederdi ve işin aslı bu güzel bir şeydi.

Suyumu uzatıp, "Neden hep yarım bardak istiyorsun?" diye sormuştu bana.

"Lafın gelişi," dememiştim. Çünkü lafın gelişi değildi. "O kadar susamış oluyorum," demiştim. Sonra sesimi taklit ederek, "Oo çok koymuşsun, diyorsun hep," demişti.

Yeşim de benim gibi gereksiz bilgilerin peşine düşerdi, olur olmaz her şeyi merak ederdi. Bazen, öz kızım olsa ancak bu kadar benzerdi bana diye düşünürdüm. Aslında insanlar yan yana durunca birbirlerine huy bulaştırıyorlardı, babalar çocuklarına daha çok bulaştırıyordu demek, sonra o huylar onların karakteri olup çıkıyordu. Gerçi Yeşim'e bulaştırdığım huylar onu benim gibi tuhaf yapmadı. O, gücünü, sağlamlığını gerçek babasının kuvvetine borçluydu belki, çünkü o yollarda sapasağlam yürüyen bir adamdı. Öte yandan, kısmetine düşen babasının güçsüzlüğüne de borçluydu belki. Gücünü toplamaya mecbur kalmıştı. Neden onu borçlu çıkardım ki gene. O hiçbir şeye, hiç kimseye borçlu değildi. O aslan gibi güçlü kuvvetli, akıllı, iyi kalpli bir kızdı. Ona acımam benim yersiz vehmimden başka bir şey değildi. Vicdanımın bana bir oyunuydu sadece. Hem kendisi söylemişti, "Kimse kimsenin hayatını mahvedemez baba," demişti. "Öldürmeyen kasırga güçlendirir," demişti bir de. Ama o bunu nerden bilecekti ki. Olanlar olduğunda küçücük bir kızdı.

Pencereden parkıma baktım, lambaları hâlâ sönmemişti, birazdan doğacak gün onları püf diye üfleyecekti. Kahvaltı saatine daha vardı, Anna ılık yatağında yuvarlak kalçalarını devirmiş, ayağını karnına çekmiş uyuyor olma-

lıydı. Onu hiç uyurken görmediğimi, hiçbir zaman da göremeyeceğimi düşündüm bir an, ama pazen çiçekli geceliğini görmüştüm. Bir gece yarısı kâbuslarımın arasındaki inlemelerimi duyduğunda, sabahlığını üzerine geçirip yanına koşmuştu. Gözümü açtığımda, buruşmaya yüz tutmuş ince ince çizgili gerdanından, tenine sinmiş yatağının ılık kokusu yayılıyordu. Alnımdaki teri silip içeri gitti, elinde bir ilaçla geldi, bardağıma su koydu. Başımı tutup ilacı yutmama yardım etti. İlık koku hâlâ burnumdaydı. İlaçtan mı, o sağaltan kokusundan mıdır bilmiyorum, kendime geldim. Sırtıma giren ağrı hafifler gibi oldu. Ona bakınca, o pazen geceliğe, onun içindeki taze terle karışık leylak kokulu bedene kollarımı sarıp öylece uyumak istedim. Hayır, hayalim bedenimin o işe yaramaz uzantısına bir eğlence yaratmak değildi, biliyorsunuz ki onun eğlenecek pek hali kalmadı. İsteğim, sıcak tatlı ana kucağı idi. Gerçi bunlardan hangisi daha günahtı bilmiyorum.

“Çok mu ağrın var?” diye sordu o gece Anna. Yüzünde acımdan çok yardıma hazır bir güç ifadesi vardı.

“Sırtım,” dedim.

“Geçecek, ilaç iyi gelecek,” dedi.

“Evet,” dedim. Ağrı kesici ağrımı dindirecekti ve ben bir süre sonra yeniden doğmuş gibi olacaktım. Çektiklerimi unutup biraz daha yaşamak isteyecektim. Ta ki bu acıların gelişleri, unutmama zaman bırakmayacak kadar sıklaştığında, artık her şey bitmiş olacaktı.

“Görüyor musun Anna, her şey zamanla ilgili,” dedim. “İşin aslı her şey nicelik meselesi. Bizi öldüren olanlar değil, olanların çokluğu. Ya da sıklığı. Bir ömre ne kadar acı sığabilir? İşte hesap bu. Her gün mü, her ay mı, her yıl mı, yoksa her dakika mı bunlarla boğuşacağımız kaderimizi belirliyor. Yere yığıldığımızda sırtımız yere değmesin diye direnecek miyiz, yoksa pes deyip huzura mı kavuşacağız?”

“Bu kadar ağrın varken bu kadar felsefe yapabilmek de pes doğrusu.”

“Allahım!.. ‘Pes’i nasıl da yerinde kullandın. Etrafım akıllılarla çevrili heyhat.”

Anna gülümsüyor. Gülüşünü çok seviyorum, ben her zaman hep gülüşleri sevdim zaten.

“Ama Anna, gene de benim aklıma ulaşmanız mümkün değil onu söylemeliyim. Ben Marlon Osman, düşüncelerin sonsuza uzanan noktasına kadar ilerler orada kendimi kaybedebilirim, kim olduğumu nerede olduğumu unuturum ama tam o anda bir gerçeği bulurum. Geri döndüğümde o gerçeği insanlığa açıklamak isterim ama susarım. Çünkü insanlar düşüncelerin sadece sonuna uzanırlar, orada ise gerçekler değil, göze görünenler olur. Oysa düşünce sonsuzdur.”

“Ağrın geçmeye başladı galiba?”

Söylediklerimden hiç de etkilenmiş görünmüyordu. İşte bu hal beni hem mest ediyor hem de kahrediyordu. Büyük kadın bu Anna diyordum içimden. Şu hayatta neyi ciddiye alacağını nasıl da iyi biliyordu. Ayrıca sadece antropoloji okumuş olduğuna içten içe seviniyordum. Ya psikoloji okusaydı dedim içimden, o zaman bana ne derdi? “İşte bu tam bir NKB.” Ona “NKB ne Anna?” diye sormazdım, çünkü NKB’nin “narsistik kişilik bozukluğu” demek olduğunu bilirdim. Tabii bunu gene bir tek ben bilirdim.

Arkasından seslendim, “Dur Anna, bak bir şey daha var. Şunu da dinle. Bir de zaman değişiyor.”

“Biliyorum.”

“Evet ama dinle. Senin bildiğin gibi değil. Takvimler de değişiyor. Neden biliyor musun? Eskiden insanlar her günün sonunda takvimden bir yaprak koparırlardı, o yaprağı okuduktan sonra o günü çöpe atarlardı. Oysa şimdi kimseler yaşayıp bitirdiği güne bile kıyıp çöpe ata-

mıyor. Yaşadıkları, yaşayacakları tüm günler daima gözlerinin önünde olsun istiyorlar.”

Anna, son söylediklerimden biraz etkilenmiş gibi göründü ama yatağına doğru yola koyulmaktan geri durmadı. Giderken, “İyi geceler,” dedi, “bu kadar düşünürsen, senin pes demen hiç olmayacak, sonsuza kadar yaşamak için tutturacaksın bana kalsa. Yoksa gece yarısı bu kadar konuşmak niye olsun?”

Anna hayata düşkünlüğümü suçüstü yakalamış ve sözünü sakınmadan yüzüme vurmuştu. Boş bulunmuşum, aklıma geleni söyleyivermiştim. Şükür ki gecedeyiz ve bunu kimseler duymadı, diye geçirmiştim aklımdan. Geceler benimdi ve illa ki suçumun üstünü örterlerdi.

O gecenin hatırasına dalıp ışığı ihmal ettim. Oysa odam aydınlanmaya başladı. Eşyalar gözlerimin önünde birer birer doğup yeniden var oldular. Yatağım, uzaktaki yemek masası, sandalyeler, duvarları kaplayan kitaplarım, berjer, yerdeki Bünyan halısı, camlı büfe, duvarda asılı ve deli dalgaların ortasındaki sarı kayığın kürekçisinin görül­düğü resim, uzun boylu komodinim, cin ali desenli süra­him, bardağım ve camdan satranç taşlarım, fillerim, vezir­lerim, şahım... Defterimi aldım, ilk sayfayı açıp sağ üst köşeye günün tarihini attım. “Bugün doğan günün, dün doğandan hiçbir farkı yok. Bunları yazmamdan gayrı... Ama yarın da yazarsam yarının bugünden farkı kalmayacak. O halde bir gün durup bir gün yazmalıyım,” diye yazıp defteri kapattım. Sonra yarım bardak su daha içtim. Keşke bir nesne eksiltsem ya da artırsaydım dedim içimden. Canım kapitalizmin bizim için açtığı ipek yolda bir-iki adım attım. Bir resim daha satın alayım diye geçirdim aklımdan. Ya da en kötü ihtimal, yerlerini değiştirseydim. Ama ben öylesi değişikliklerden nefret ederdim. Mevcutları oradan oraya taşımanın kime ne faydası vardı ki? Bu

iş yengelere göreydi. Ben fakültedeyken amcamlarla aynı şehre düşmüşken görürdüm onu, ara sıra beni çağırır, özlediğim yemekleri yapar, karnımı iyice bir doyurur, rahat ederdi. Benim tatlı yengem çoktan rahmetli oldu. Sıkışık hayatını değiştiremedikçe kanepeye masaya dadanırdı. Üç ayda bir evi hallaç pamuğu gibi attırır, temizledikçe temizler, eşyalarını oradan oraya sürükler dururdu. "Tut bakım şunun ucundan Osman." "Tuttum yenge." Seyahat de benim için tam böyle bir şeydi. Al bu bedeni ve üstündeki kafayı oradan oraya uçar. Uçtuğun yerde hiç kötülük yokmuş gibi. Yürüdüğün sokaklarda, başını kaldırıp baktığın kapalı perdelerin ardında hiç acı yokmuş gibi. Kötürümlüğümün sevmediğim yanı buydu. Başıma gelenler değil, hayatımda meydana getirdiği değişikliklerdi. Ama insan evladının her şeye alıştığı doğrudur.

Anna, ilaçlarım ve temiz çamaşırlarımla geldi.

"Günaydın Osman Bey." Gene sormadı, "Nasıldı geçmeniz," diye ve gene onu öpmek istedim. Kötü geçen geceyi bir de bana tekrarlatmadığı ya da beni yalan söylemek zorunda bırakmadığı için ona müteşekkirdim.

"Günaydın Anna."

İlaçlarımı yuttum. Bedenim silinip temizlendikten sonra çamaşırlarımı giydim. Temizdim.

"Yeşim'e saati söyleyelim," dedim.

Telefonu getirip elime verdi. Numarayı çevirdim. "Bu numara artık kullanılmamaktadır," dedi ses.

Peki ya saat diye geçirdim aklımdan, guguklu saati kim alacak?

Telefonu Anna'ya uzattım. Bu numara artık kullanılmamaktaymış diye tekrarladım.

Defteri tekrar elime aldım. "Bugün ilk kez günlerdir olmayan bir şey oldu. Kızımın telefonu beni terk etti," yazdım. Defteri kapatır kapatmaz içimde panikle karışık bir keder belirdi. O an omuriliğimdeki ağrı öncekinden

daha da şiddetli olarak geri geldi. Ağrılar çok şiddetlenince endorfin salgılanır demiştim Yeşim'e. Ama hepsi o değildi, unuttuğum bir şey vardı. İşin aslı endorfinden önce kahrolası bir baş dönmesi, hemen arkasından da bir bulantı gelir, o iki hal sizi öylesine altüst eder ki kusacak gibi olursunuz, en kötüsü budur, dünyanın sonudur, hanyayı konyayı anlar, hayatla, varoluşla, ölümle ilgili atıp tutmaktan vazgeçer, başınızı yukarı kaldırır, size en yakın Tanrı'ya sığınırırsınız, ki bana en yakın olan, her zaman İslamın Tanrısıdır. İşte o zaman dünyayı kimin döndürdüğünü anlarım ve Besmele ile başlayan dualar etmeye başlarım. Ya beni de al ya sen de gitme derim içimden. Yüzlerce kez tekrarlarım bunu, ta ki acınası bir hale gelip inleyip bağırana kadar. İşte gene bunlar oldu ve Anna imdadıma yetişti. "Daha fazla ilaç veremem," dedi. Alnımdaki terleri sildi ve berjere oturdu. "Filmin başlayacak, korkma," dedi.

Bu, bayılacağım anlamına gelirdi.

* * *

Kendime geldiğimde Anna hâlâ başucumdaydı, bir nöbeti daha atlatmıştık. İkimiz de bu duruma alışmış gibiydik. Geleni savuşturuyor, sonra kaldığımız yerden devam ediyorduk. Yani aslında alışma işimiz neredeyse tamamdı ve bu durumdan bıkmaya başlamıştık. Bir *albayımız* eksikti. O kadar acıdan sonra insanın canı bir albay çekiyordu doğrusu. O da olsa tam olurduk, ama madem albayımız yoktu, bir erimiz olsaydı bari, ama biz ona generalim deseydik, sonra onu berjerimize oturtup önüne soyulmuş meyve koysaydık. O meyvelerini yerken biz de ona yavaş yavaş sorularımızı sorsaydık.

"Generalim yataylaşma ile ilgili ne düşünüyorsunuz-

nuz?" deseydik. O ağzına bir dilim mandalina atıp, "Geberemediniz gitti," deseydi. Biz o zaman albayın yüzüne bakıp, "Mandalina ekşi galiba," diye düşünseydik. Sonra, "Bu devirde gebermek öyle kolay mı albayım?" deseydik. O, "Niye zormuş?" diye sorsaydı. Biz, "Tıp ilerledi, organik gıdalar arttı, pilates çıktı, en önemlisi de biz kendimize çok düşkünleştik, bir de albayım, sen gittiğinden beri hâlâ Batılılaşamadığımız gibi, söylemeye dilim varmıyor ama biz çok Ortadoğululaştık," deseydik. Böyle böyle söyleşip kendimizi geliştirseydik. Anna da böylece ülkemizi daha iyi tanısaydı. Bu ülkede bir Oğuz Atay'ın yaşamış olduğundan haberi olsaydı. Bizi bir hasta adamdan ibaret sanmasaydı...

Ben böyle düşüncelerin girdabına girmişken, "Uzaklaştırma ne oldu sonuçta?" diye sordu Anna, bir başka türlü nöbetten çekip kurtardı beni böylece. Anlatayım, dedim. Madem ki başımda beklemişti, başını uzatıp filmime bakabilirdi. Hem artık o benim Anna'm olmuştu. Yok, bu, Kadri'nin, "O benim oldu, artık evlenmeliyiz," dediğindeki gibi bir benim olma değil. Bu başka türlüydü. Annem gibi bir şeydi. Zira bizim annemiz de ancak Anna kadar yakındı bize. "Bir şeyi çok seversen elinden alırlar" diye korkarmış, öyle açıklamıştı biz biraz büyüyüp hesap sorunca. Ayrıca hiçbir anne hesabını vermeden öbür dünyaya gitmemeliydi. Ben bunda bir miktar başarılı oldum, zira küçük yaşta anneye hesap soracak kadar da hasta olmuş sayılırdım. Bu konuda, yitip giden dostum Yakup'un da faydasını inkâr edemem; ilk aklıma düşüren o değilse bile, kendiliğinden içime düşenin hiç de yersiz olmadığını ufak bir hareketiyle bana bildiren o olmuştu. Geçici de olsa bir cevap bulmuştuk, artık onun üstünde tepinebilirdik. Başımıza gelen kötü şeylerin, eksikliklerimizin, yenilgilerimizin, zayıflıklarımızın suçu annelerimizden başka kimde olabilir ki? Böylece de "Al-

lah eşittir anne”de karar kılmıştık. Yakup’un annesi de tıpkı benim annem gibi Yakup’un affına yetişemedi, çünkü bu sefer benim annemin aksine, hayattan erken kaçan oğul oldu. Yakup’un annesi öylesine acı çekti ki cehennemi bu dünyada yaşadı. Böylece Shakespeare’in anlattığı öteki dünya dehşetinden hiç korkmadan, pembe ilaçlarını birer birer yuvalarından çıkardı, demir bir havana koydu, havan eliyle onları güzelce ezdi, sonra o tozları bir kâse yoğurda katıp afiyetle yedi, yatağına uzanıp uykuya daldı. Böylece intihar günahı işlemiş olma ihtimalini yoğurtla bertaraf etmiş oldu. Tabutunu omuzladığımda, aklımdan türlü şeyler geçti, bunlardan biri de yoğurttu, böyle içimin yandığı anlarda aklımdan geçen türlü şeyleri anlatsam içimin yandığına kimse inanmaz aslında ama ben biliyorum yandı. Hem de öyle çok yandı ki acılar yarıştı, ipi göğüsleyen dostumun annesinin acısı oldu, dostumun kaybının acısını gölgede bıraktı. İşte tam o anda, Esmâ Teyzem omuzumda yatarken, Sırat köprüsünde, “Ben yoğurda güvenmiştim aslında,” diye kendini savunmuş olduğu geçti aklımdan. İşte içimi en birinci yakan da o oldu... Esmâ Teyzemi gömdükten, üstüne bir avuç toprak da attıktan sonra kendi anneme hesap sormaya kaldığım yerden devam ettim.

“Vay...” dedim anneme, “vay, bu ne biçim ciğer, bu ne biçim bel, bu ne biçim baş dönmesi, bu nasıl bir kırık kafa, bu ne biçim irsiyet?” Annem bu hesapların hiçbirini veremedi gitti yazık ki. Bu sorulara ne cevap vereceğini hiç bilemedi, gözünü kâh tavana dikti kâh bahçedeki dutun yapraklarına, kâh büfenin üstündeki Çin çaydanlığına ve sustu kaldı. Konuşsa, “Haklısın,” demekten başka çaresi yoktu. Çünkü haklı olduğumu biliyordu. Onu affedişim sağlığına yetişemedi böylece. Bir dilemma yaşandı, ben ona hesap sordukça o hayattan erken kaçmak istedi, erken kaçtığı için de affıma yetişemedi.

“Uzaklaştırma?” diye yeniden sordu Anna. Takipçiliğine de hayrandım.

Gene parka gittim, gene banka oturdum ve gene okulun dağılma vaktine kadar Aylin’i düşündüm. Beni sevmeme ihtimalini, benim onu daha ne kadar süre seveceğimin hayalini kurdum. Ölene kadar olduğuna karar verdim. O zaman evlenmek düştü aklıma, anneme söyledim ilk, liseyi bitirince, anne derdim, bir söz kessek de ben fakülteye öyle gitsem derdim. Nişanlılık o kadar uzatılmaz derdi annem, burası küçük yer, Antep’te söz olur, kıza yazık derdi, hem daha ihtisasını yapacaksın, derdi sonra. Ben daha fakülteye bile girmedim ki anne, neyin ihtisası diye sorardım ona, o da tıp ihtisası derdi. Anneme küserdim o zaman, kavuşamamamızı ondan bilirdim, Kadri’yi ise hiç işin içine katmazdım, zaten Kadri var aramızda anne, demezdim hiç. Kadri’ye küsmek istemezdim. Benim işim her şeyi annemden bilmekti o zaman, haksız değildim. Tahir’e sorsak bana hak verirdi, madem beni doğurmuştu, ortalığa bir çekidüzen vermeliydi, dünyayı bir hale yola sokmalıydı. O ne yapmıştı, gözünü oraya buraya dikip oturup kalmıştı. Bazen de Kuran’ı eline alıp saatlerce okurdu, cevapları orda arardı belki de. Son sayfaya gelince, babamın eski yazıyla yazdığı doğum günlerimize bakardı. Sonra kendi annesi ile konuşurdu sessizce, bazen de sesini yükselterek. Hesap sormak şöyle dursun, ona olan hasretini anlatırdı eve, boşluğa, bazen beslemelere, bazen misafirlere, bazen de bize. Annem annesini hiç tanımamıştı, o dünyaya geldiği gün annesi uçup gitmişti. Böyle anlatırdı Kuran günlerinde. Okuduğu hatmi ona hediye ederdi. O hayatta olsaydı çocuklarını nasıl seveceğini öğretirdi belki de zavallı anneme.

“Uzaklaştırma?” dedi yeniden Anna.

“Parka gölge gelmişti...” dedim.

Kemal evlenip giderken odasında bıraktığı üç-beş

parça eşyayı benim çalmama göz yummuştu. Onları yeni evine götürmesi ve de İstanbullu karısının o çocuksu şeyleri görmesi hiç de uygun olmazdı, o artık yaptığı küçük tel adamlarla, zincir tespih gibi nesnelerle oyalanacak değildi, o artık karısının koynunda sonsuz saadete kavuşacaktı. Ayrıca tespih ve benzeri şeylerle oyalanmak bir Doğuluya yakışırdı ancak. Oysa o her ne kadar tespihiyle bayılarak oynasa da, ailesi iyiden iyiye Batılılaşmakta olan bir aileydi. Böylece onları çekmecesinde bırakmakla hiç de takiye yapmış, karısını aldatmış sayılmayacaktı. Kemal bunları bıraktığına hiç pişman olmadı, karısını sevdi, işine gitti, işten geldiğinde de elini yüzünü, ayağını yıkayıp yatma vakti gelene kadar radyo dinledi, bir yandan sigara içip bir yandan parmaklarıyla tempo tuttu. Onun odasından bana kalan bu şeylerden biri masasının çekmecesinden çıkan, tespih yerine geçen bir zincir, ikincisi de yaptığı küçük tel adamlardan atmayıp sakladığı bir davulcuydu.

“Parka gölge gelmişti. Sonra?”

“Gölge gelmişti. Güneyde güneşin yerini gölgeye bıraktığı anlar, gündoğumundan da, günbatımından da daha güzeldir. Tüm renkler kendi gerçek hallerinde ortaya çıkarlar ve birbirlerinden ayrışırlar. Yeşil sadece yeşil, sarı sadece sarı olur, ne birbirlerine öykünür ne de birbirlerine karışırlar, özgüvenli, sakın ve sessiz olurlar.”

“Renklerin özgüvenli olması ne demek ki?”

“Birbirlerinin sözünü kesmezler demek, cayır cayır bağırp durmazlar, insanın gözünü almazlar. Onlar öyle olunca, insanlara da güven gelir. Ortalık efendi, huzurlu, barış içinde bir hal alır. Dünya iyi bir yer gibi görünür. Gölge saatlerinin tadına doyum olmaz.”

Uzaklaştırmanın üçüncü günü parkıma gölge geldiğinde, Kemal’in zinciri elimdeydi. Eve gitme vaktim gelmişti, ki bir anda Aylin karşımda beliriverdi. Onu aniden

görünce elimdeki zinciri ceketimin cebine koydum. Hah dedim içimden demek biz de evleneceğiz. Gölgedeki Aylin öylesine güzeldi ki elim ayağım titremeye başladı. Beni öyle görmesin diye diğer elimi de cebime soktum. Tüm vücudum titriyordu ama en çok eller kendini ele verirdi. O yüzden onları göz önünden kaldırmayı akıl ettim. Geriye sesim kalmıştı, zira konuşursam çenemin de titrediğini gizleyemezdim.

“Seni görmeye geldim,” dedi. Ellerim cebimde yüzüne baktım ve arkamı dönüp parktan çıktım. Çıkarken kalbim ile midemin arasındaki o küçük bölge de titredi ve yandı.

Ertesi gün okulda Aylin beni görünce başını çevirdi. Artık ona uzaktan bakıp sevme ihtimalimi de kaybetmiştim. Daha ertesi gün Kadri, kurumuş derenin üstündeki küçük taş köprüde, “Aylin ile evleneceğim. Çünkü artık o benim oldu,” dedi.

Kadri o kayayı bir kez de bu iş için kullanmıştı. Ben asıl o üç günün sonunda okuldan değil, ömür boyu Aylin’den uzaklaşmıştım. O Kadri’nin olmuştu.

Kadri’ye değil ama Aylin’e küsmüştüm ve bu küslüğü ömür boyu sürdürmeye kararlıydım. Demek beni hiç sevmemişti. Seven insan ısrar ederdi, hemen yüz çevirmez, bir başka aşka koşmazdı. Ben onu sınımıştım. Beni biraz olsun sevseydi, bana dikkatlice baksaydı, onu nasıl sevdiğimi içimin titrediğini anlasaydı, dişi kuş olup yuvamızı yapsaydı... Yapmadı.

Anna elindeki pembe patiğin burnunu tamamlamış, berjerinden kalkmış, terliklerini sürüyerek odasına gitmişti. Giderken yüzünde filmime dair herhangi bir ifadededen eser yoktu.

* * *

Bu sabah gündeğumunu gene pencерemde yakaladım. Işığı odaya buyur ettim. Ve eşyalarım ışıkla birer birer var oldular gene. Önce koyu renkliler, daha sonra açık renkliler görünür oldular. Işık odama iyice yerleşince Anna'nın terliklerinin sesini duydum. O zaman içimde bir iyilik hissettim, demek ben bu sesi seviyordum.

"Günaydın Osman Bey," dedi.

"Günaydın Anna. Sabah şeriflerin hayır olsun."

"Sabah şerifler hayır olsun ne demekti?"

"Kutsal sabahın, aydınlık, güzel bolluk içinde olsun."

"Amin Osman bey. Senin de. Bugün banyo günün, kahvaltıdan önce mi yapalım, sonra mı?"

Anna'nın rutin bakım işlerinde, böyle ufak tefek ayrımlarla ilgili neden bana soru sorduğunu düşünüyorum ve cevabı buluyorum. O ve ben, ikimiz, bir bedenın bakımından sorumlu bir ekiptik ve yaptığımız işin daha iyi yürütölmesi için arada bir konsültasyon yapmak uygun olurdu. Hem bu, bizim o sıkıcı tekdüzelikten korunmamız için de yardımcı olurdu. Anna'nın amacı kesinlikle bu olmalıydı. Bu amaca saygı duymalı, ciddiyle cevap vermeliydim. İşimizi hafife alıp, ne yaparsan yap işte Anna, bu neyi değıştirir ki, dememeliydim.

"Kahvaltıdan sonra yapalım Anna," dedim, "Aç karnına yapmayalım, aç karnına banyo sakıncalı bir iş bence, Allah korusun başım döner düşerim, bir yerimi incitirim."

Anna çok dürüst bir kadın olduğundan, bu şakama gülümsemiyor bile. Böylece esprimin güzel olmadığını yüzüme vuruyor. Ben o vakit tamam Anna, diyorum içimden, madem bunu beğenmedin, yenisini yaparım ben. Bu beyaz yurdumda yeni şakalar için ne malzemeler var bir bilsen. İşte böyle şuursuz, gözü kara vaatlerde bulunuyorum bilmeden.

İkimiz de banyonun ne demek olduğunu biliyorduk. Anna bir kap su alacak, içine güzel kokulu sabunlar

dökecek, sonra bir havluyu o suya daldırıp çıkarıp sıkacak, sonra o sabunlu ıslak yumuşak havluyla beni bir masa gibi güzelce silecek, sonra kaptakini döküp yeni temiz bir su koyacak ve havluyu bir de ona batırıp sıkarak bir güzel durulayacaktı. Mis gibi olacaktım.

“Anna,” dedim aniden.

“Efendim Osman Bey?”

“Ben eğer bir banyo günümde ölürsem, yani sen beni sildikten, üstümü başımı, çarşaflarımı değiştirdikten sonra diyorum, sakın beni tekrar yıkamaya kalkmasınlar. Çünkü ben zaten o gün tertemiz, mis gibi olurum bilirsin. Sakın fazladan su harcamayın, doğaya da yazık Anna, değil mi? Bak siz en iyisi şöyle yapın, önce üstümdekileri birer birer soyun, sonra şu çarşafların kenarlarını yatağın dört bir yanından çekip çıkarın, sonra uçlarını güzelce birleştirip beni bir peynir dürümü gibi güzelce sarın. Tamam mı?”

Anna bu sözüme öyle güzel gülüyor ki ben ona bir kez daha hayran oluyorum, bu kadın diyorum içimden ne kadar da yerli yerinde gülüyor.

Yüzündeki gülüşü bozulmadan, “Tamam Osman Bey ama bir şey var,” diyor.

“Ne varmış?”

“Senin gibi esmer tenli birinden nasıl peynir dürümü olacak ki?”

“Ne olsun peki Anna, benden ne dürümü olur?”

Anna biraz düşünüp, “Zeytin ve yumurta dürümü,” diyor.

O zaman öyle güzel bir kahkaha atıyorum ki Anna’ya âşık oldum gitti oluyor. Ama iş arkadaşları arasındaki aşk, etik olmadığı için bu aşkı da kalbime gömüyorum. Bunda hiç zorlanmıyorum.

Anna odadan çıkarken, “Bir de Anna,” diyorum, “sakın çenemi bağlamayın, çünkü biliyorum, daha önce dedim, o bağ bana hiç yakışmıyor.”

Anna bundan ötesini sormuyor, hiç duymamış gibi yapıp odadan çıkıyor. Filmimin bundan sonrasını kendime oynatıyorum.

Yakup, ODTÜ Makine Mühendisliği Fakültesi binasının beşinci katından atladığında ışık hızına erişebilir miyim diye düşünmüyordu. Onu biz sonradan uydurduk. Sarışınlığını Haçlılara bağladığımız gibi, kendini öldürmesini de aşırı zekâsına bağlamaktı niyetimiz. Arkadaşımız Yakup'un ruhsal bünyesi doğuştan zayıftı, buna mukabil, o zayıflığı kabullenmeyecek kadar da inatçı ve isyankârdı, o bunun suçunu annesine atarak sorumluluktan kurtulmak istedi ama dünyada işler öyle yürümüyordu, o yüzden anneyi Tanrı ile bir tutmak ve hesabı ondan sormak çabaları bir sonuç vermedi diyemedik. Daha da önemlisi, Yakup dünyada olup biten bazı şeylere çok gıcık oluyordu, o yüzden kendini öldürdü de demek istemedik. Beyaz seramik kaplı duvarların ortasında, bir masada yatıyordu, çenesini bağlamışlardı, o bile bozamamıştı güzelliğini ama ağzını kapatmak dünyada ona yapılacak en kötü şeydi, tülbendi çözüp cebime koydum, hiçbir şey bağlamasın onu istedim, elini avucuma aldım, hoşça kal dostum, gittiğin yerde rahat et kardeşim dedim. Kadri, "Ben dayanamam onu öyle görmeye, içeri girmeyeceğim," dedi ve hassas benliğini soğukkanlılıkla korudu. Ama tabutuna omuz vermekten kaçamadı, o ve ben bir tahta kutuya konan dostumuzu, Gaziantep asri mezarlığına taşıdık.

Bu üçümüz için de hiç denenmemiş bir pozisyondu; yan yana dikey yürüdüğümüz, alt alta üst üste güreştiklerimiz, top peşinde koştuğumuz, sıradan sıraya kopya ulaştırdığımız, omuz omuza kayaya dayanıp sigara tüttürdüğümüz, eşantıyon viski şişelerini elden ele verdiğimiz, otobüsün en arkasındaki boruya kollarımızı geçirip dikildiğimiz, kurumuş derenin üstündeki taş köprüde yan yana

susup oturduğumuz, bira köpüğüne bulanmış pos bıyıklarmızı işaret ettiğimiz pozisyonların hiçbirine benzemiyordu. O artık sadece yataydı. Benim aklımdan geçen hayali ise en canlı haliyle, kaşıyla gözüyle, hep yüzlerimize yakın duran elleriyle, dirseklerine sıyırdığı beyaz gömleğiyle, şişen damarlarıyla, terli alnına yapışan saçlarıyla, başkaldıran binlerce soru dolu sesiyle idi.

"Cığerlerim umurumda değil, o açlık grevine ben de katılacağım."

"Çalmam artık onu, çizilmiş o saz."

"Selamlaşmayı bile bilmiyorlar abi. Mesela bak, ben bir gruba merhaba derken, diyelim bir kahveye gittim, ilk önce uzun zamandır görmediğime sarılır öperim, sonra onun yanındakini, sonra da diğerlerini. Bu durumda abi eğer uzun zamandır görmediğim dostum, en yakın sandalyede oturmuyorsa en yakında oturan mecburen en sona kalır abi. İşte ben bunları düşünürüm, güzelce sıraya koymaya çalışırım ki kimse onları daha az sevdiğimi sanmasın derim, ama kimse anlamaz benim bu yaptığımı. İşte beni asıl yoran bu, bunları düşünmek değil, bunları düşündüğümün anlaşılmaması. Ve tabii kimsenin benim gibi, bu şeyleri düşünmüyor olması."

"Sen kapı tutar mısın Osman, yani hani bir kapıdan geçersin de arkandaki de rahat geçsin diye kapıyı tutarsın ya, öyle tutar mısın? Ben tutuyorum abi, ama basıp geçiyorlar, bir teşekkür bile etmiyorlar, öküz mü sence bunlar abi? Bence öküzler, öküz oğlu öküzler..."

"Ne var biliyor musun Osman, şu Meursault var ya, ben onu çok iyi anladım, bana da oluyor hep öyle şeyler, annem ölse mesela, cenazesinde çorabımın kayıp teklerinin nereye gittiğini, domatesleri doğrarken neden suyunun aktığını düşünürüm... Akıl bu abi, radyo mu ki bir düğmesine basıp kapatсын ya da düğmesini

kıvırıp istediğin dalgada durdurasın. Olmaz işte, insan akli öyle kolay zapturapt altına alınamaz.

Onu toprağın altına koyup eve geldiğimizde doğruca banyoya girdim, kapıyı kilitledim, aynanın karşısına geçtim, cebimdeki tülbendi çıkarıp başıma sardım, çenemin altında bir düğüm attım, yatağa girdim. Derin, hıçkırıklı bir uykuya daldım. Yatak, acıları biraz olsun dindiriyordu. Sabah olduğunda, tülbent elimdeydi. Yakup'un öldüğünü en baştan, yeniden hatırladım. Gözümde biriken yaşlar boynumdan aşağı akıp gittiler, geçtikleri yerleri kor gibi yaktılar, yeni hıçkırıklarım dinene kadar yatağımdan çıkmadım. Sonra her şey bir ışık olup geçti gitti, bir miktar kalleş zaman bu defa yardımımıza koştı, yaşamaya devam dedi bize, geriye bir burun sızısı kaldı. O zaman anlamıştım, dünyanın tüm zamanları toplanıp gelseler bile bu türlü sızıyı geçiremeyeceklerdi, biliyordum.

Haklıydın kardeşim, cenazeler konusunda da, akıllar konusunda da, Meursault konusunda da çok haklıydın. Senin üstüne bir kürek toprağı atarken üç "Kulhüvallahü" bir "Elham" okumak varken, aklımdan geçen o şiir neyin nesiydi?

Yukarısı yukarda, aşağısı aşağıda biraz
Horozla merdiven ortada
Canım horoz! merdivende renkleniyor
Çocuğu çocukluyor bir düdüğün kırmızısı
Annemi çağırıyor on kulaçlık bir iplik
Başımı iğiyorum su kovasına;
Ne kadar balık düşünüyorsam o kadar balık.¹

1. Edip Cansever, "Horozla Merdiven".

Anna beni temizledikten sonra mis gibi oldum. Yatağında bir süre sözlük okuyup kuru boyayla sevdiğim kelimelerin üstünü boyadım. Evet kelimelerle de bir işim var benim. Bazılarını, bir atın başını okşar gibi okşamak gelir içimden. Bazılarını da duvara fırlatıp parçalamak, ayaklarımla ezip un ufak etmek, sonra da üstlerine kusmak gelir bazen içimden. Aslında kitaplardaki halleriyle hiçbirisiyle bir alıp veremediğim yoktur, niye olsun zaten, deli değilim ya ben. İnsan kelimeyle dövüşür mü, normal insan dövüşmez, dövüşmemeli. İşin aslı, elimde normal olduğumu iddia edecek kadar kuvvetli delillerim yok, bununla beraber normalliği kabullenecek kadar özgüvenim de yok. Aksine normalliğe başkaldıran tekinsiz dürtülerim var ama şimdi bunun üstünde durmamıza lüzum yok, zira bildiğiniz gibi beni zaten bir masaya yatırdık, istediğimiz gibi inceler, bir kanaate varırız. Lafı dağıtmadan kelimelere dönersek benim derdim, onların kitaplarıdaki halleri değil, bazılarının dile gelmiş halleridir. Bunlara birkaç örnek verecek olursam mesela, “ya sev ya terk et”teki terk, “yerli ve milli”deki milli, “arkadaşlarıma talimat verdim”deki talimat, “müzakereler noktasında”ki nokta, “kadim halkımız”daki kadim, “serpme kahvaltı”daki serpme ve kahvaltı, “selfie”deki selfie, “dış mihraklı”daki mihrak, “bölünmez bütünlüğümüz”deki bütün, “sohbet edelim”deki sohbet, “keyif aldık çok”taki keyif, “her şeyin başı eğitim”deki her şeyin başı eğitim, üstüne kusmak istediklerimdenidir. Sevdiğim kelimeleri ise rengârenk boyarım. Duyunca mutlu olurum. Bugün “haletiruhiye” mavi, “şapparig” beyaz, “tahayyül” yeşil, “havsala” sarı, “yeknesak” kahverengi, “müphem” mor, “mücerret” pembe, “vesvese” taba, “vuslat” mavi, “müdana” sarı, “mahcup” yeşil, “tumturak” eflatun, “mahşer” kırmızı oldu mesela. Bir süredir kitaplarımı kuru boyalarla gökkuşağı gibi boyuyorum. Kuru boya kutusunun üstünde güzel kızlar var.

Saçları uzun, sarı, kumral, siyah; gözleri yeşil, ela; kirpikleri ipeksi ve kıvrık. Işıltılı, güzel, pembe, mavi, sarı elbiseler giymişler. Başlarını yana çevirip güzel gözleriyle karşıya bakıyorlar. Bu bakış onları çok güzel gösteriyor. Onlara bakmak hoşuma gidiyor. Anna'nın teneke kutulardan bulup getirdiği bu kızlar aslında Yeşim'indi. Şimdi ise benim oyuncağım oldular. Onlara bakarken madem sonuç bu olacaktı, keşke diyorum içimden, keşke vaktinde bu oyunlara teslim olsaydım, keşke o cızırtılı aklımı bu güzel kızlarla bozsaydım da Platon'a öykünüp Platonik olacağıma, Don Juan'a öykünüp Juantonik olsaydım. Zira biliyordum, bende o potansiyel vardı. Ama ben ahlakın da peşine düşüp her şeyi birden istiyordum. İçimdeki aç kurdun kadınlara neler yapabileceğinden korktuğumdan, onları kendimden korumak da gene bana düşmüştü.

Temizlik, yemek, sözlük okuma ve kelime boyama işim bittiğinde saat öğleden sonra üç olmuştu. Gölge ışığı kovmuş, odaya güzel bir rayiha getirmişti. Başucumdaki defterimi alıp günün tarihini attım. O gün en sevdiğim kelimeyi seçtim ve *haletiruhiye* yazdım, üstünü maviyle boyadım. Sayfanın altına, *İmza: Günün Kelimesi Seçim Kurulu Başkanı – Osman Korgan* yazdım. Defteri kapayıp başucuma koyarken en son yazdığım günün tarihine baktım, bir ay öncesine denk geliyordu. Zaman nasıl da tekdüze geçmişti, madem öyleydi, o zaman, o günler gök kubbede yok olup gitsinlerdi, umurumda olmazdı. Demek ben herkesin yaptığını yapmamış, bir günlük yerine bir aylık tutmuştum, demek ben bu şahane sıra dışılığım-la, istesem aylık değil, yıllık bile tutardım. Arada geçen tekdüze günleri dünya çöplüğüne postalardım. Öte yandan, ecnebi filmlerde söylendiği gibi, Tanrı'ya şükür mü desem, lanet olası mı desem bilmiyorum. Eskiden beri, yani hayatım boyunca, tekdüze olmayan tek bir şey vardı, o da bendim. Kendimi bir zıpızıpın içine koymuştum ve

ayaklarımı ara sıra yeryüzüne vuruyordum, böylece kâh göğe fırlıyor kâh kış üstü yere çakılıyordum. Demek ayaklarım hep günahkârdı ve cezayı çoktan hak etmişlerdi. Yere vuran ayaklarımın kontrolü ise her zaman bende olmuyordu. Demek aslında işin içinde başka işler vardı. O da benim karanlık sırrımdı ve her karanlık sır gibi bir gün açığa çıkmaya mahkûmdu. Bütün iş, o günün ne zaman geleceğindeydi. Edebiyatı parçalayarak da olsa söylemeliyim ki ancak o mahkûmiyet gerçekleştiğinde, günahkâr Osman'ın ruhu ölmeden önce özgürlüğüne kavuşabilecekti belki. O ise ne yazık ki sadece iyi bir ihtimaldi, belki de sonsuza dek ateşlerde yanmaya devam edecekti.

O gün, o uğursuz gün, hayatımdaki en tekdüze günlerden biri olarak başlamıştı ama aslında hiç de tekdüze olmayan şeylere gebeydi.

Tıp fakültesini bitirmiş, mecburi hizmetimi yapmak için Birecik'e gönderilmiştim. Yirmi beş yaşındaydım ve hayatın aslında çok da eğlenceli olmadığını halihazırda anlamış durumdaydım. İstanbul'dan bavulumu alıp anamın babamın elini öpmek, kardeşlerimi görüp geçmişimin yerinde durup durmadığını yoklamak, ortak varoluşumuza dair hafıza tazelemek ve onlara yeniden veda etmek için memleketime gitmiştim. Derdim onlarla yaşayamamak değildi, hatta artık yaşayamayacağımdan emindim, ben onların hasretini seviyordum. Derdim, var oldukları bilgisini temize çekmek, bir kâğıt gibi katlayıp iç cebime koymak ve gittiğim her yere taşımaktı. Zira, bir zamanlar onlarla yaşayabilecek kadar yüreğimin, sabrımın ve günlük sıradan hayat sevincimin olduğunu ara sıra da olsa hatırlamaya, karanlık ormanlarda kayboldukça bir ağacın yeşeren yüzüne bakarak yönümü bulur gibi ihtiyacım vardı. Evime dönmüş, annemin elinden yemekler yemiş, babamdan gizli sigaralar içmiş, odama girip gizlice devrimin yasını tutmuş, odamdan çıkıp birer lira karşılı-

ğında ablalarımın siyah noktalarımı sıkmalarına müsaade etmiştim. Bir ayın sonunda büyük ablamın sıktığı portakal suyunu termosla koyup elime tutuşturmasıyla, bir otobüse binip o özel yapım, unutulmuş, vakur ilçeye doğru yola çıkmıştım. Geçmişim bir otobüs terminalinin kaldırımıyla asfaltı arasındaki o küçücük yere dökülen bir sürahi suda birikip tuzlu acı bir göl gibi geride kalmıştı. Birecik bana hasta çocuklarıyla, yaşlılarıyla, bezgin sessiz kadınlarıyla, yorgun düşmüş erkekleriyle, gücüyle insanı ürküten boz yeşil Fırat'ıyla, dağların ufak tefek kayalık inlerinde, dehlizlerinde bir sır açıklayacakmış gibi gezinen kelaynaklarıyla kucak açmıştı. Hasta insanlar, acıyı kanıksamış sakin bakışlarıyla kapımda sıraya giriyorlar, beni de hasta ediyorlardı. Gözlerindeki o yumuşak, uslu acının, aslında görüldüğü kadar acı olmadığını, asıl acının benim onlara bakan gözlerimde olduğunu sonradan anladım ben. Gözlerim orada sadece zavallılık görüyordu. Birecik'in sokaklarında öylesine bir hüznün vardı ki Fırat'ın bütün suyu taşsa o hüznü dağıtamazdı. Çamurlu bulanık bir su birikintisinin içinde kalmış *Centrum* yazılı tabelanın yazıları sinek pisliklerinden ve pastan okunmaz hale gelmişti ama gene de *centrum*'luk iddiasından vazgeçmemişti. İşte o iddia insanın gözlerinden kuru yaşlar getiriyordu. Gülmekle ağlamak arasında biriken, akamadıkça cam kırıkları gibi katılaştan yaşlardan doluyordu içime. Oysa o kasabada, evlerin içinde ne patlıcanlar közlenip ne rakılar içiliyor, ne kemanlar çalınıp ne şarkılar söyleniyormuş meğer, ben bilememişim. O kasvetli kasabada, tüm zerreleriyle asıl acıyan benmişim de haberim yokmuş, çünkü, en başta kendim olmak üzere her şeyin, herkesin, taşın toprağın, neşenin, hüznün, dilin, sohbetin, sokaktaki kör ışığın, gürül gürül akan ürkütücü nehrin, benden bile daha yabancıları taşıyan küçük arabaların, otobüslerin, kamyonların geçtiği kasvetli köprünün yabancısıydım. Ve dün-

yada olup biten her şeye üzüliyordum. Kara asfaltlarda gece gündüz yirmi kilometrede bir durdurulup tepeden tırnağa aranan bize de, arayan o küçücük jandarmalara da, otobüsten indirilen küsmüş ve korkmuş delikanlıya da, tek kelime Türkçe konuşamayan yaşlı teyzeye de, devrim-siz kalan ülkeme de, o boklu suya dikili tabelaya da çok üzüliyordum. Devrim artık bir hayal olmuştu. Vatanın huzur ve refahı için insanlar işkence görmek, paşalar ise Batılılaşmak için balolarda valsler yapmak zorundaydılar. Benimse tek dayanağım meyhanelerdi. Dünyayı değiştiremeyeceğime göre kendimi değiştirmeliydim. Her akşam içimdeki cam kırıklarıyla içmeye başlayıp birinci kadehte devrim şiirlerini, ikinci kadehte Aylin'i, sonra anemi, sonra Fidan'ı, sonra Yakup'un hatırasını, herkesi sırayla sarılıp sarılıp öpüyor, gecenin sonunda garson Mirkelam'ı da öpüp neşe içinde evime doğru yola koyuluyor ve yatağıma düşüp uyuyordum. Rüyamda ne devrimi ne kasvetli köprüyü ne hasta çocukları ne de jandarmayı görüyordum; her gece düşümde sadece Aylin vardı, mimozanın altındaki bankta oturuyor; saçları rüzgârda uçuşuyor ve yüzüne dökülen incecik tellerin arasından bana, sadece bana, gülümsüyordu. O gece, o melun gece de, onu görmek için yatağıma düşmeye gidiyordum. Bu defa nehrin karşı kıyısındaydık. Nehir boyu gidilecek çardak altı, camları kırık, masalarında muşamba örtülü, zeminleri nehrin taşlarıyla döşeli, kışın ortalarında sobaların kurulduğu, yazın asmaların serinlettiği kırık meyhaneleri birer birer, sırayla dolaşmak için Birecik eşrafından ikinci el bir kaplumbağa araba satın almıştım. Kaplumbağama binip meyhaneleri geziyordum. Yabancıyı olmadığım yegâne dünya, kaplumbağamın beni götürdüğü yerlerdi.

O gün çıplak lambaların aydınlattığı meyhanede üç-beş şiir okumuş, bir hâkim, bir öğretmen bir de ben, şiirlerin romanların dünyayı kurtaracağına inanmak için iç-

miştik. Kasabanın doktoru Osman, beş on çocuğun ciğelerini dinlemiş, ateşini ölçmüş, kulaklarına boğazlarına bakmış, ilaçlarını yazmış, hediye getirilen yumurtaları, yün çorapları, başı kesilip temizlenmiş tavukları alıp içindeki cam kırıklarına banmış, sonra da meyhanesindeki işinin başına geçmişti. Kimse ona dur doktor, böyle araba kullanılmaz dememişti, doktorun her hali kudretliydi; ayığı da, sarhoşu da o kaplumbağayı istediği yere götürürdü. O gün, arabamın frenine basamayacak kadar sarhoş olan ayağımın bir hayata mal olan günahının bedelini ödemesini içtenlikle dilemiş olmalıydım ve Tanrı o sırada sadece beni duymak için orada olmalıydı ki Yeşim'in babasının arabamın tekerlekleri altında parçalanmasına izin vermişti. O direksiyona sarhoş oturmama göz yuman Tanrı ise o sırada ortalarda yoktu. Ey Tanrım madem beni yaratmıştın, neden iyi bakmadın, beni neden terk ettin ki? Evrenini büyütmele mi meşguldün? Beni bu yatağa bağlayan bu günahın bedelini öderken duyduğum mutluluğun nedeni bu olmalıydı. Peki ya Yeşim, benim güzel, tatlı, iyi kalpli kızım, onun günahı neydi de, bu karanlık sırrın içinden çıkan babaya mahkûm olmuştu? Aslında bu yatakta yatmak hiçbir bedel değildi; asıl cehennem azabı, onun gerçekleri öğrendiğindeki dehşetine ve yıkımına şahit olmaktı. Yıllarca baba diye sevdiği adamın, gerçek babasının katili olduğunu öğrenmesi idi. Asıl cehennem, onun adını bir türlü koyamadığı eksikliğin çaresizce peşinde koşmasını seyretmekti. Bu yatak cennettimdi, cehennem ise kapıdaydı. Yeşim'e hayatının noksanını nasıl geri verecektim ki? Bu soruyu yattığım yerde kendime soruyorum.

Şimdi dinle Osman Efendi madem sordun söyleyelim. Sen derdinin Yeşim'in hayatının noksanını vermek olduğunu mu sanıyorsun? Yanılıyorsun. Senin derdin vicdanını aklamak, öteki dünyaya gitmeden önce sırtındaki kamburdan kurtulmak. Bunun için ne planlıyor-

sun? Kızını karşına alıp bak kızım yıllardır sen beni bir baba olarak sevdin ama ben var ya, ben senin babanı öldürdüm demeyi mi?

Yani kamburunu usulca yere indirip sonra Yeşim'in sırtına yüklemeyi mi? Aferin Osman Efendi, güzel plan, seni alkışlıyorum, hem de ellerim kabarana kadar. Söyle kurtul, öteki dünyaya kuşlar gibi günahsız ve hafif git. Bırak artık o düşünsün. Hem böylece hayatının noksanı tamamlamış olursun.

Peki Osman Efendi, seni dinledim, aslında sen de haklısın, kızımıza gerçeği asla söylemeyelim, yalanımızı sürdürelim, kamburumuz bizim sırtımızda dursun, sırrımız bizimle beraber mezara girsin. Kızımıza hiç olsun bu iyiliği yapalım. Bir kerecik olsun kendimizi düşünmeyelim, cehennem ateşinden korkmayalım, yanacaksak yanalım... Bırakalım dünyayı bir kere de cesaretimiz döndürsün.

* * *

Bu sabah Anna'nın dostu Hatice'nin hasretiyle uyan-
dım. Ne zamandır ortalarda yoktu. Aslında, Hatice ve Anna'nın mutfaktan gelen seslerinin hasretiyle demeliyim. Hayatımı şu haliyle bir minestrone'ye benzetecek olursak Hatice'nin işi, o bulanık suda yüzen küçük küçük doğranmış kabaklar, havuçlar, patatesler, kerevizler, bütün bütün atılmış bezelyelerin yanında, dişe gelmeyen, göze görünmeyen, yokluğuna alışılan, varlığı fazladan bir lezzet katan tuz olmaktı. Kadri bezelye, Yeşim kereviz, Anna patates, Hatice'nin melek işvereni İpek Hanım ise sudaki hidrojen. Kaşıktaki suyu ancak höpürdeterek içersen varlığı ortaya çıkan sessiz su elemanı. Ama hiçbir çorbamın içinde işe alındıklarını bilmiyorlardı. Yalnızlığı seve-
rim, insanları değil diyen herkes gibi ben de yeterince

uzun süre yalnız kalınca bir sabah ansızın insan hasretiyle yanarak uyanıyorum. Ve tükürdüğümü yalıyorum, ki nasıl da mide bulandırıcı. Bu sabah olan oydu.

"Hatice nerelerde?" diye sordum Anna'ya.

"Bilmem, epeydir yok ortada," dedi.

"Hiç bu kadar uzatmazdı arayı. Merak etmiyor musun?"

"Az ediyorum, çok değil."

"Neden telefon edip sormuyorsun?"

"Bilmem. Sen mi merak ettin onu Osman Bey?"

"Ettim evet. Ama o senin arkadaşın, benim değil."

Ona, Hatice'sinin benim çorbamdaki tuz gibi bir şey olduğunu söylemedim. Anna böyle abartılı benzetmelerden hoşlanmazdı, benim gibi oturduğu yerden, daha doğrusu yattığı yerden film çeviren birinin böyle edebiyat parçalamasından ise hiç hazzetmeyeceği kesindi. Sağlam kadındı o, sapasağlam, ciddiye, zayıflıkları bile çelik gibiydi. Kendini sağaltması, bir canlı yayına, bir yatalağa bakmaya, bir de çocuk patığı işlemeye bakardı, hepsi o. Tuz benzetmemle alay etse, hakir görse haklı oldurdu, ona fazla anlam yüklediğim kesindi, mutfaktan gelen bir kadın sesinin çorbamda tuz olacak nesi olabilirdi ki, ama bu benim bileceğim şeydi. Yattığım yerde kimi istesem tuz yapardım. Filmler benim filimlerimdi, hayaller benim hayallerim, günahlar da her zaman benim günahlarımdı. Nesimi'nin, *hoş olayım olmayayım, o yar benim kime ne* dediği gibiydi. Mutfaktan gelen ses de benim tuzumsa kime ne idi.

"Telefon etmek sadece benim merakımı giderir, olanı değiştirmez ki?"

"Bu nasıl bir mantık, kendin için ara o zaman."

"Olaylar beni bulacaksa bulurlar. Onların peşine düşmeyi sevmem, telefon ise en sevmediğim şey. Olayları kovalamaya yarar. Oysa beklemeyi bilmeli insan."

Peki Anna dedim içimden sen bekle, ben beklemem, bir şeyler yaparım, çünkü bir kadın ortadan kaybolursa birilerinin bir şeyler yapması lazım, hiçbir şey yapamam sayı sayarım. Bak dinle Anna, sen de benim gibisin, hiç tekdüze değilsin, hem de fazlasıyla çiftdüzesin... Nerden anladım dersin isminden. İsim deyip geçme Anna, isim çok önemlidir, içinde gizli manalar saklıdır. Bak şimdi, An-na; A bir, n iki, n, üç, a dört. Çift etti işte. Ya Osman? O bir, s iki, m üç, a dört, n beş. Eyvah, olmadı Anna, mahvolduk, hesaplarım tutmadı. Ama Anna üzülmeylem, yapacak şeylerimiz bitmedi, en başa dönelim, bundan böyle bana Osman değil, Osma diyelim. Böylece Anna, O bir, s iki, m üç, a dört. Çift etti işte. Bir de Anna yarın sabah kahvaltısında mutlaka dörder zeytin yiyelim, sakın tek sayıda yemeyelim. Dört, altı ya da sekiz de olabilir. Ama en güzeli dört olur. Böylece tekdüzelikten kurtuluşumuz tescillenmiş, adımız da bize layık olarak çiftdüze olmuş olur... Ama evet Anna, bunlar sızıntılar; yatmaktan olmalı, sen bunlara aldırma, duy geç beni. Neler oluyor deme sakın. Sabırlı ol, bekle. Hatice elbet bir gün dönecektir. Ama o dönene kadar ben sana filmimden bir bölüm daha oynatayım.

Seher'in öldüğü gün ile doğduğu gün aynı oldu. O zaman onun bir mezar taşında nasıl görüneceğini bilmiyordum, henüz çocuktum bunun da ötesinde ölümle henüz karşılaşmamıştım. Ölümün o soğuk yüzü derler ya, bu laf yalandır, benim gördüğüm ölümün bir yüzü varsa eğer, o asla soğuk değildi, önce ateş gibi öfke dolu ve yakıcıydı, sonraları ben büyüdükçe, çaresizce tutsak eden bir hayat anlamsızlığına dönüştü. Dönüştüğü yerde öylece kaldı benimle.

Annem terli ıslak yatağından günler sonra çıktı, Abdullah Efendi'yi çağırdı ve Seher ile ilgili ilk cümlelerini kurdu.

“Buz Baba’yı çağırın, konuşacaklarım var.”

Kadim ebemiz olduğu gibi kadim bir din hocamız da vardı. Sırası gelene dinî eğitim vermek için kapımızı çaldı, ara sıra da geçmişlerin ruhuna ve hayır için mevlit okumaya gelirdi. Sofadaki divana oturur, bastonunu duvara dayar, o günün beslemesinin elinden bir fincan orta kahveyi içer, sonra işine başlardı. Kemal, Safiye ve Leman yaşları tuttuğu için birlikte ders aldılar, ben küçük olduğum için sona kaldım ve özel ders aldım ama cevapları zaten biliyordum.

“Söyleyin bakalım Allah kaç tane?”

“Bir.”

“İki olsa ne olurdu?”

“İki olsa, biri güneş doğudan batsın, diğeri batıdan batsın derdi.”

“Ölünün arkasından hangi sure okunur?”

“‘Fatıha Suresi’.”

“Oku bakalım.”

“Bismillahirrahmanirrahim...”

“Aferin.”

“İslamın şartı kaç?”

“Beş.”

“İmanın şartı kaç?”

“Altı.”

Dersler kolaydı. Kuran’ı öğrenmek sadece Safiye Ablama kismet olmuştu. Benim sıram gelene kadar laiklik ve modernlik biraz yol almıştı.

Annem yatağından çıktığında, Buz Baba’yı misafir odasında kabul etti. Odanın kapısı açıktı, sofadaki pencerenin içine oturmuş dışarı bakıyordum, birazdan beyaz uzun elbisesiyle deli Hortum geçecek ve arkasındaki çocukları korkutmak için karga sesi çıkaracaktı. Ben de korkacaktım ama onu beklemekten vazgeçmeyecektim. Eğer dünyada korkulacak bir şey varsa korkmalıyım

sanki, o yüzden bir yandan Hortum'u bekliyor, bir yandan da anneme bakıyordum, gözüm kulağım misafir odasıındaydı. Konuşulanları duyuyor, tedirginliklerin nöbetini tutuyordum adeta. Bir ben korkarsam ne kadar korkulacağını bilirdim, korkardım geçerdi, böylece savuşturulurdu belki kötülükler. Öyle sanırdım.

"Kız olursa adını Seher koyacaktık. Kız oldu..." dedi annem.

Buz Baba susup bekledi. Annem devam etti.

"Mezar taşına ne yazılacak?"

"Her şey dinî vecibelere göre yerine getirildi. Cemal Efendi'nin talimatı vardı zaten. Bir tek namazı kılınmadı."

Annem eğreti örttüğü eşarbının ucunu ağzına alıp gözlerini pencereye dikti.

"Neden?" diye sordu.

Onu böyle yaparken ilk defa görüyordum, ama sonraları ara sıra eşarbını ısırıldığını, eşarby yoksa başparmağını ısırıldığını gördüm. Bunlar onun acı ve korkunun eline düştüğünde sığındığı kovuklardı. Dişleriyle kederi, korkuyu, acıyı kemiriyor, şeytana karşı koymaya çalışıyordu belki de. Seher için benden daha çok acı çektiğini ilk o zaman anlamıştım.

Buz Baba'nın sakın, yavaş ama güçlü sesini duyuyordum, ona tane tane anlatmaya başladı. O anlattıkça annem eşarbını yedi ve ağladı.

"Şayet doğan çocuk canlılık işareti göstermemişse, ağlamamış, aksırmamış, esnememiş, ölü olarak doğduğuna kanaat getirilmişse yine bir isim verilir, yıkanır, bir beze sarılır, ama namazı kılınmadan defnedilir. Ölü olarak doğması sadece namazdan mahrum bırakır, diğer hususlar aynen icra edilir. Hatta düşük dahi böyle defnedilir. Ölü olarak doğan, yahut düşen çocuğun yıkanıp beze sarılarak defin yapılması, insanlığın kerameti içindir. İnsan oluşu onu böyle bir hizmete layık kılar. Çünkü insan

küçük de olsa mükerremdir, hürmete layıktır. Çocuğun adı Seher kondu ve yıkandı, bir beze sarılıp defnedildi, bunlar Kuran'a uygundur. Çünkü çocuğun vücut yapısı tamamlanınca ona ruh üflendiği, o andan itibaren tam insan olduğu Kuran'ın hükmüdür. Allah Teâlâ şöyle buyurur: *Yarattığı her şeyi güzel yaratan odur. İnsanı yaratmaya sulanmış topraktan (tîn) başlamıştır. Sonra onun soyunu süzölmüş bir özden, dayanıksız bir sudan yaratmıştır. Sonra onu düzenli bir şekle sokmuş ve içine ruhundan üflemiştir. Sizin için kulaklar, gözler ve gönüller var etmiştir. Ne kadar az şükrediyorsunuz!"*

Annem öğreneceğini öğrenmişti, ismiyle müsemma Buz Baba, buz gibi anlatmıştı her şeyi. Onu Meryem Bacı'nın ikramlarına bırakıp odasına gitti, aynalı ceviz gardrobunun üst rafından Kurani Kerimi aldı, yatağının yanı başındaki koltuğa oturdu, eşarbını düzgünce bağladı ve okumaya başladı. Yemek ve uyumak dışında kalan zamanlarında günlerce Kuran okudu, nice sonra odasından çıktı ve Seher'i de, kendimi de rahat bırakmamı söyleyecek kuvveti ve öfkeyi buldu kendinde. Öfkeli sesi içimde öylesine büyük bir huzur yarattı ki o an çocuk aklımla kafamı karıştıran bu duyguyu yıllar sonra anladım. Bir çocuk için annesinin öfkesi, yas tutmasından bin kat yeğdi. Sonra hayatım boyunca zaman zaman bu güven dolu duyguya muhtaç oldum ve onu öfkeliendirecek şeyler yaptım, karşılığında endişelerimden kurtulup anlık huzurlarla yetindim. Günah defterim böyle böyle kabardı. Korktukça annemi üzdüm, o üzüldükçe korktum, sonunda onu öfkeliendirerek ikimiz için de geçici ama güvenli kısa zamanlar yarattım. Kısır döngü böylece sürdü.

O gün annem odasına gittiğinde, Hortum'un yaklaştığını gördüm, pencerenin içinde ayağa kalktım, demirlerle tutunup bir karga gibi bağırdım. Onu çok korkutmuşum, bunu benden hiç beklemediği halinden belliydi,

yüzünde ihanete uğramışlık, şaşkınlık ve acı dolu bir ifade ile yokuş aşağı koşarak uzaklaştı. Beyaz elbisesi ayaklarına dolanıyordu. O gün kimin acısının en büyük olduğunun hesabını yapamayacak kadar yorgun düştüm. Oysa bu önemliydi, genellikle pencerenin içine oturur bu tür hesapları yapardım. O zamanlar uçak düşerken maskeyi önce annelerin takması gerektiğini bilmiyordum. Bilseydim eğer, bunu anneme söylerdim.

Seher'in mezarını ilk kez gördüğümde on bir yaşındaydım, küçücüktü, başucundaki beyaz mermerin üstünde "Seher Korgan 1959" yazılıydı. Belki de o taş ve o yaşanmamış hayat yüzünden çocuk doktoru olmaya karar verdim. Seher ölmeseydi, annem onun yasında boğulmasaydı ya da daha açık söylemek gerekirse hayatın, üstelik sadece kendi hayatının da değil, tüm insanlık hallerinin, varoluşun tüm trajedilerini paketleyip o küçücük son damlaya yüklemeseydi, belki de ben bayraklı arabası olan bir vali ya da Fenerbahçe'nin yıldız bir futbolcusu olmak isterdim.

* * *

Bu sabah bir düşten uyanır gibi uyandım. Düş gitmiş esrikliği kalmıştı. Bazen, bir dünyada uyuyup başka bir dünyada uyanır gibi oluyorum ve kendime şaşıyorum, bu kadar sabitken bunca seyahati nasıl da beceriyorum diye. Bazen de yatağımı bir gemi gibi hayal ediyorum, gözlerimi kapadığımda, suların üstünde süzülen bir katamaranın kaptanıymışım numarası yapıyorum kendi kendime. Yatağım olsa olsa bir katamaran olur zira. Öyle zarafetle süzülen bir yelkenli olacak değil ya. Ya da bir uzay gemisi belki. Bu durumda... Kaptanın seyir defteri:

Saatli Maarif Takvimi: Yıl Hicri Kameri: 29 Şaban 1437- Hicri Şemsi 1394- Rumi 23 Mayıs 1432.

Yeni Hilal: Ramazan ayının hilali, Türkiye saatiyle 16.52'de ilk defa Afrika'nın doğusunda Büyük Okyanus'tan itibaren görülmeye başlayacaktır.

Günün Tarihi: Dünya Çevre Günü

Erkek: Alâaddin – Kız: Meral. Yemek: Şehriye çorbası, taze fasulye, makarna.

Anna'nın terliklerinin sesi ortada yoktu henüz. Demek vakit çok erkendi. Başucumdaki saati kırmış, yerine de bir guguklu saat koyamamış olduğum için saati bilemedim. Biraz bekledim, sonra bir kere öksürdüm; ne Anna'nın ne de terliklerinin sesi vardı. O zaman sabahın çatallı sesiyle Anna diye seslendim, gene ses yoktu. O anda içimde tarifi imkânsız bir endişe belirdi. Yeşim, Kadri ve Hatice'den sonra Anna da mı beni terk etmişti? İşte şimdi layığımı bulmuştum, artık bu yatakta çürüyüp gidecektim. Demek yataylığa sığınmıştın Osman Efendi, hadi bakalım şimdi de açlığa, pisliğe, acıya, ölüme ve çürümeye sığın dedim kendi kendime.

Kendimi paniğin ellerine bırakmadan önce bir süre gözlerimi kapayıp bekledim, kaptana suni teneffüs yaptırıp, nefes al kaptan, nefes ver kaptan, al ver, al ver... Belki çok derin uykudadır ve sesimi duymamıştır, birazdan daha kuvvetle bağırır uyandırırım dedim içimden. Yeterince beklediğime kani olunca bir kez daha, bu sefer çok daha kuvvetle bağırdım.

"Annaaaa!.."

Ses yoktu.

İnsan yatarken, dış dünya öylesine keskinleşiyor ki olanlar olduklarından daha canlı, daha yakın, daha net, daha çarpıcı ve çok daha gerçek oluyorlar. Anna'nın yokluğu, yattığım yerden keskin bıçak gibi tehdit ediyordu beni. Gerçek felaketlerin kendisinden çok, gelme ihtimali korkutur ya insanı, öylesi bir korku ele geçirmek üzereydi benliğimi. Kalabalıkta annesini kaybetmiş ço-

cuk gibiydim, kalp atışlarım hızlanmaya, ellerim terlemeye başlamıştı. Birazdan, kalabalıkta çocuğunu kaybetmiş bir annenin korkusuna yetişecekti korkum. Anna yoktu. Ölüm arzum buraya kadardı demek. İş ciddiye binince, bir vantuz gibi hayata yapışmaya çalışma, insanlık adına utanç verici bir dilenme, boynu bükük bir yalvarma haline bürünüverecekmişim meğer.

“Allahım beni koru. Anna’yı bana geri yolla.”

O şişeler boyu geçen masa başlarında, “Benimki yavaş bir intihar birader,” diyen Osman Efendi neredeydi şimdi?

Kollarımla gövdemı yukarı çekip yatağın içinde doğruldum. Anna bunu mahsus mu yapıyordu acaba? Yoksa bana kızmış mıydı? Ama onu kızdıracak ne yapmış olabilirdim ki? Bu çok saçma bir soruydu. Bakmak zorunda olduğu bir hasta olmak, kızmak şöyle dursun, nefreti bile hak ederdi aslında. Ama haksızlık etmemeliydim. Anna öyle bir insan değildi. Ayrıca, düşündüm, kendimi onun yerine koydum, hayır, Anna benden nefret falan etmezdi. Zira bir hastaya bakmak, ölüme meydan okumaktı aslında. Bunu yapabilmesi için insanın çok büyük fedakârlıkların üstesinden gelebilecek bir şahsiyeti olması gerekmezdi. İnsanın bir hastaya şefkat ve özenle bakabilmesi için tek ihtiyacı olan şey ölüm babaya yakınlığı içtenlikle hissetmektir. Onu hem sevip hem ondan korkmak gerekirdi. O halde Anna neredeydi? Birazdan tuvaletim gelecekti, nasıl temizlenecektim? Ya ağrılar, ağrılar başlayınca ne olacaktı? Başucumdaki sürahide çok az suyum kalmıştı. Bu şahane yatakta geberip kokup gidecek miydim? Ne olacaktım? Kara toprağa gömülene kadar ruhum acılar içinde kıvranacak mıydı? Günahların bedelini ödemek esasen böyle mi olacaktı?

“Günaydın Osman Bey.”

Anna aniden karşımda beliriverdi.

“Günaydın Anna,” dedim.

Sesim öyle neşeli çıktı ki Anna'nın yüzünde buna şaşırdığına dair bir ifade belirdi.

"Güzel bir rüya mı gördün? Yüzün gülüyor."

"Güzel rüya insanı mutlu eder mi sence?"

"Eder tabii, niye etmesin ki?"

"Etmez bence, uyandığında o güzel rüyanın neden gerçek olmadığına isyan eder, kederlenirsin, oysa kâbuslar öyle değildir, kâbustan uyanmak insanı çok mutlu eder, oh çok şükür Tanrım gerçek değilmiş dersin, mutlu olursun. Mesela bir yılbaşı partisinin ertesi günü mü daha güzeldir, yoksa bir hastaneden taburcu oluşun ertesi günü mü?"

Anna gene belli belirsiz gülümsedi. Konuyu uzatmasak daha iyi der gibiydi ama ben anlatmaya devam ettim. Konuşarak o günkü kurtuluşumu kutluyordum sanki. Anna'nın bu fikrime karşı ileri sürebileceği tezi de geçirdim aklımdan. Onun yerine koydum kendimi, düşündüm. Zira ihtimallerin adamıydım ben, hayatım boyunca hep ihtimalleri süzüp geçirmiştim aklımdan. Belki de bu yüzden yılların tortusu birikti zihnimde. Mesela, "Peki yılbaşından önceki gün mü daha güzeldir, taziyeden önceki mi?" diyebilirdi ve böylece eşitlik sağlanmış olurdu. Ama Anna bu sefer konuyu uzatmayı lüzumsuz gördü. Bense kaldığım yerden devam ettim.

"Mesela," dedim, "sen hiç düşünde annenin öldüğünü görüp hıçkırarak uyanmadın mı?"

"Hayır, ben annemi hiç tanımadım ki düşümde öldüğünü göreyim?"

Bu cevabının üstüne, "Terliklerinin sesi gelmeyince bana öyle oldu işte, annem ölmüş gibi oldum," demedim Anna'ya. Kahvaltımı getirirken sürahimi ağzına kadar doldurmasını istedim.

"Perdeleri açar mısın?" dedim sonra.

Anna perdeleri açıp mutfığa gitti. Belli ki saat daha

çok erkendi, Anna geç kalmamıştı. Benimki aklıma üşüşen ihtimallerin getirdiği bir panikti besbelli.

Geri geldiğinde, "Annen?" dedim.

"Aklını kaybetmiş," dedi.

"Nasıl?"

"Beni doğurduğunda... Korkmuş benden, beslemek istememiş beni. Tek yaptığı bir koltuğa oturup patik örmekmiş. Günler boyu patik örmüş. Sonra bir gün ortadan yok olmuş."

"Kim anlattı bütün bunları sana?"

"Büyükanнем, beni o büyüttü, çok iyi kadındı o."

"Neden korkmuş senden?"

"Büyükanнем anlattı bir kere, bu çocuk demiş, bu tatlı çocuk büyüyecek ve bir gün ölecek, öyle mi? Böyle olmuş işte. Vazoya konan çiçeklere takmış önce; üç gün sonra ölecekler, nasıl da kederlenmeden sevebiliyorsunuz bunları deyip durmuş. Sonra bir gün ölüsünü bulmuşlar, bir kayalığın dibinde, atlamış, elbisesinin cebinden bir çift pembe bebek patiğı çıkmış."

Anna bunu anlattığında yatalak olduğuma lanetler okudum içimden, yatalak olmasaydım Anna'ya böyle şeyler sormazdım, o da anlatmazdı ya da bir şekilde anlatmaya başladyısa kaçır giderdim oradan. İşe gitmem lazım Anna derdim, seninle hayatına dair konuşacak bir dakikam bile yok, hele acılıysa hayatın, hiç yok. Bebekleri kurtarıyorum ben biliyorsun Anna derdim, sen sadece temizlik yap, beni besle ve kenara çekil, bana hayatının trajedilerini sakın anlatmaya kalkma derdim, hatta onu bile dememe gerek kalmazdı, kravatımı takıp çantamı alır işime giderdim, bebekleri kurtarırdım, önüme gelenden başka hasta bebek var mı diye sormazdım hiç, hepsi o kadardır derdim içimden, kurtardığım kadar; kandırırdım kendimi. Temizlikçilerin trajedileri sadece kendilerini ilgilendirir derdim içimden. Şimdi ise bebek patiklerine yanmak zo-

rundayım, varlığı bile bilinmeyen bir annenin yasının tutuluşuna şahit olmak zorundayım. Kaç Osman Efendi kaç, yattığın yerde nereye kaçacaksan oraya kaç, yorganın altına kaç, uykuya kaç, rüyaya kaç; ne kurtaracak bebek var etrafta ne de senin dermanın, sen en iyisi ölüme kaç.

“Bana da bir patik örer misin?” diye sordum aniden.

Anna elinde sürahi, olduğu yerde kaldı, sonra sakince yorganımı kaldırıp ayaklarıma baktı. Sanki ilk kez görmüş gibiydi, yüzünde öylesine güzel bir gülüş belirdi ki ikimizi de o sabah, çift düze bir mutluluk hali sardı.

“Kırk dört numara,” dedim.

Peki ya Yeşim, Yeşim kime patik örecekti?

İpek Hanım beyaz geceliğiyle evyenin başında sigara içiyor. Sabahın bu saatinde elinde küçük bir viski bardağı var. Yüzü solgun. Pencereyi sonuna kadar açtı, kadehini kaldırdı ve gülümsedi. Dudakları kımıldadı. “Şeref” dedi sanırım. Böylesi bir hareketi ilk kez yaptı, üstelik sabahın bu saatinde şahsen tanımadığı yatalak komşusuna. Sonra arkasını dönüp içeri gitti. Perdeleri bir süredir kapalıyken, belli ki bir eşik geçilmişti. Hatice’yi sorsana dedim Anna’ya.

“Gitmiş o,” dedi.

“Nereye gitmiş?”

“Bir âşığı varmış, çocuklarını ve kocasını bırakıp kaçmış.”

Tıpkı Yeşim’in annesi gibi diye geçirdim aklımdan. Aşkına sadık ne çok kadın vardı dünyada, uğruna neleri yıkıp geçiyorlardı, kendi canlarından olan evlatlarından bile vazgeçebiliyorlardı. Bir benim Aylin’im yapamamıştı bunu. Korkak Osman’ı çekip almamıştı korkaklığının elinden, ikimizi de aşkın hakkını verememenin günahından kurtaramamıştı. Sonunda aşk intikamını almıştı işte, iki mum gibi ayrı ayrı yanıp tükenmiştik. Adalet kâinatın

ruhuydu gerçekten de. Bize bahşedilen bu şahane halin madem ki kıymetini bilememiştik, bir daha başımıza tekrarı gelmezdi, aşk öyle boşa harcanacak, çarçur edilecek bir şey değildi, aşk dünyada insanın başına gelebilecek en güzel, önünde secde edilecek en ulvi bir haldi. Biz bu günahın bedelini elbet ödeyecektik, bu aşikârdı.

Anna içeri gidip elinde temizlik malzemelerimizle geldi. İki havlu, su dolu leğen ve güzel kokulu sabunumuz.

“Nereden biliyorsun?”

“Neyi?”

“Hatice’nin gittiğini.”

“Onlara gittim, bu sabah erkenden. Sen uyuyordun Osman Bey. İpek Hanım gece sabaha kadar ışıklarını söndürmedi, merak ettim.”

“Hani sen kimseyi soruşturmazdın?”

“Soruşturmadım zaten. Sadece bir şeye ihtiyacınız var mı?” dedim.

“Var mıymış?”

“Hayır yokmuş. Ben de döndüm, tam merdivenlere yönelmiştim ki arkamdan seslendi, asansörle insene dedi. Tamam dedim, gerisingeri asansöre yöneldim, düğmesine bastım. O sırada kapısını örtmeden beni bekledi, omzuyla kapıya yaslandı, desteğe ihtiyacı vardı. Hatice dedi, artık gelmiyor, senin haberin var mıydı, yok dedim benim bir şeyden haberim yok, neden gelmiyor ki diye sordum, işte o zaman söyledi.”

Anna çelik gibiydi, duygularına nasıl da hâkimdi. Kuvvetli insanın, insanları sevme şekli kadar güzel bir şey yoktur hayatta. Öylesine mesafeli, dolaylı, arkadan, sessizce, yeri geldiğinde gizlice ve kırılıp dökülmeden severler ki insanı, yardımları paha biçilmez olur. Buna karşılık en ufak bir borç yüklenmezsiniz sırtınıza, zaten sağlamdır o ve yaptığı her şeyi küçük parmağı ile yapabilecek kadar kudretlidir. Sırtınızı bir çınarın gövdesine da-

yar gibi dayarsınız ona. Alacağınızı alır keyfinize bakarsınız. Ara sıra onunla kaçınılmaz bir duygusal an yaşamaya kalkarsanız o durduğu yerde durur ve şırmarmayalım işimize bakalım der. Keşke Yeşim'in de Anna gibi bir annesi, ya da en kötü, Anna gibi bir babası olsaydı diye geçirdim aklımdan.

Hatice'nin gidiş haberi içimi burktu, sisli bir keder çöktü etrafa aniden. Ayrılıkları hiçbir zaman sevmedim. Hele bana yakın olmayanların gidişini hiç sevmedim. Hayır doğru duydunuz, yakınlarımın gidişlerine o kadar da içerlemiyorum artık, aksine, bu gidişler içimde bir yenilenme ve özgürlük hissi ile karışan bir tür huzur bırakır oldu nicedir. Çocukluğumda çektiğim ayrılık acıları bir sisin dağılması gibi dağıldı gitti, annesiz kardeşsiz geçen okul yıllarımda ayrılığın ilk gecesi yastığımı ıslatan birkaç damla gözyaşı da kurudu. Erkek adam ağladı, sustu, kimselerin ruhu duymadı.

Gerçi bir süre sonra yakınım da kalmadı. Hayır ölmediler, annemiz babamız hariç hepsi hayatta, kardeşlerim ve tüm diğer akrabalarım kaya kovuklarındaki mantarlara benzediler, onlarla bir bağ kurabilmem için, özel teçhizatlarını donanıp yola çıkan mağaracılar, dağcılar gibi olmak zorundayım. Kendimi ruhsal, hatta bedensel olarak hazırlamalı, tüm gücümü toplamalıyım. Her bir bağ için dağcıların oyuklara attığı kancalı ipler gibi, ben de geçmiş anılarımızı bulup tam o noktalara kancalar atmalıyım ki onlara tutunup tırmanabileyim ve tırmandığım yerde kardeşlerime, akrabalarımın değebileyim. Ama artık çoğu zaman bunu yapacak ne isteğim ne de takatim oluyor. Onların da olmadığını biliyorum. Belki sadece Safiye Ablam'da biraz kalmıştır, o da kökten bir kopuşa direnmek için, zor günler için biraz saklamıştır. Bu yüzden telefonun bir ucunda ben, bir ucunda kardeşlerim, birbirimize ayda yılda bir şöyle cümleler kurarız:

“İyiiz çok şükür.”

“Eniştten bir kalp krizi geçirdi.”

“Gizem Londra’dan kabul aldı.”

“Büyük dedemizden kalan bir arsa varmış, ondan bize de hisse düşmüş.”

“Sen onu satmayı mı düşünüyorsun?”

“Yeşim nasıl, uzun zamandır sesi çıkmıyor?”

“Yeşim Hindistan’a gitti.”

“Tansiyonum inip çıkıyor, seni görmeye geledim.”

“Geldiniz işte, yeter o kadar.”

“Hep böylesin. Yeter o kadar ha? Peki, iyi bakıyor mu kadın?”

“Anna. Çok iyi bakıyor.”

Ayda yılda bir de, telefonun iki ucunda da gerçek konuşmalar olur. O an nedeni belirsiz bir şekilde bir kapak kendiliğinden açılır.

“Bir beddua mı aldık acaba?”

“Neden beddua alalım abla?”

“Böyle olacak kardeşler miydik biz?”

“Ne olmuş ki bize? Gayet iyiiz. Evet böyle olacak kardeşlerdik, çoğu kardeş böyle olur zaten. Bizim tek farkımız rahatımıza düşkünlük; hiçbirimizin hayat boyu sever gibi yapacak kadar emek vermeye takati olmadı, olan gücümüz ancak çocuklara, dostlara, karılara, kocalara yetti, ayrıca dürüstüz biz, aile dediğin şeyin yalan olduğunu çok önce anladık ve vakti geldiğinde o yalandan kurtardık kendimizi. Ayrıca hepimiz gereğinden fazla akıllıydık. Uzun süre kullanılmayan hislerimizi ustaca kaybedip yerine kullanacaklarımızı koyduk.”

“Tuhaf oldun sen iyice Osman, gerçi hep bir değişiktin ya...”

“Tuhaf olmadığımı biliyorsun abla, sadece söze döküyorum dürüstçe, sizse ara sıra kabullenememe hastalığına tutuluyorsunuz, neyse ki çabuk geçiyor.”

“Üzülüyorum çok, böyle konuşma.”

“Evet biliyorum, ama bence üzüldüğün şeyin bu olduğunu sanıyorsun. Gerçekte kim bilir neye üzülüyorsun. Ama haklısın, insan bu trajik hayatın kendisine üzülüyorum demeyi çok geç akıl ediyor, o yüzden yıllar boşuna bahaneler bulup onlara üzülüyoruz sanmakla geçiyor.”

“Yeşim’e ne zaman anlatacaksın?”

“Neyi?”

“Gerçek babası olmadığını.”

“O biliyor. Bence o zaten her şeyi bilerek gelmiş dünyaya ama bildiğinin bilinmesini istemiyor. Daha da kötüsü benim bile bunu unutmamı umuyor. Belki de daha da iyisi demeliyim. Ama gerçek şu ki Yeşim de tıpkı sizin gibi hayatın kendisinin kaçınılmaz trajik bir özü olduğunu henüz keşfedemedi. Keşfetmesini diler miydim, bilmiyorum, insan için hangisi iyi bilmiyorum.”

“Neler diyorsun?.. Zaten seni anlamak hep zordu...”

“Hindistan’a bu yüzden gitti belki, ne aradığını bilemeden, hayatında eksik olanı, gerçek anne babasını bulmak için. Anlamaya çalıştığım için hep sorularımla gündünüz beni. Cevapları bulmak ise her zaman çok zor.”

“Belki de sorun çok fazla okuman. Kitaplar mutluluğunu elinden aldılar belki de. Bak Kemal Abime, ne kadar mutlu.”

Ta içimden gelen bir kahkaha atıyorum. Kahkaham onu da peşine takıyor, bir süre gülüyoruz telefonun iki ucunda. O anda yatalak olduğumu düşünüyoruz ikimiz de. Cidden kardeşim sen neden mutlu değilsin? Tesadüfi bir kanca, şans eseri nasıl da işini görüyor. Bizi bir anlığına çocukluğumuza götürüyor. İşte bu... Ayda yılda bir yakalanan komik bir an. Hepsi bu. Birbirimizi ancak çocukluğumuzu görünce tanıyabiliyoruz ve ancak o zaman sahipleniyoruz ama bu çok nadir oluyor. Yetişkinliğimizse birbirine yabancı. Yeşim’e, dedi, ne zaman anlatacaksın her

şeyi. Yeşim'i ne sanıyor? Bir dizi karakteri mi? Final sezonunu mu bekliyor? Üstelik yüzlerce bölümü kaçırmış, ilk sezonda takılmış kalmış. Buna içerleyecek halim yok, ben de yeğenlerimi tanımıyorum ki. Telefonun ucundaki ablama, film arasında tuvalete gitmek zorunda kalmış bir arkadaşşıma o yokken neler olduğunu anlatır gibi anlatmak istiyorum aniden. Kısık sesle. "Yeşim vardı ya küçük kız, işte meğerse onun babasını doktor öldürmüş, bir gece hastanedeki işinden çıkmış, yorgun argın kasabaya yakın kırlıktaki bir meyhaneye gitmiş, bir yandan içmiş, bir yandan Aylin'ini düşünmüş, düşündükçe içmiş, içtikçe düşünmüş, acı, neşe, aşk, hasret, pişmanlık hepsi birbirine karışmış, sonra masadan kalkmış, bir sürü para bırakarak hesabı ödemiş, sonra garsonlara sarılıp öpmüş, sonra kaplumbağa arabasının direksiyonuna geçmiş, kontağı çevirmiş, yola koyulmuş, o sırada küçük kızın babası bir karaltı olarak tarladan dönüyormuş, işte doktor o karaltıyı görmemiş, fark ettiğinde frene basmak için artık çok geçmiş, o lanet ayak o frene geç bile yetişememiş, karaltıyı fırlatıp atmış, karaltı bir tarafa, altı delik ayakkabıları bir tarafa fırlamış, başından sızan kan toprak yolun ortasında katran gibi kara bir göl oluşturmuş, gölün kırmızı olmadığını doktordan başka kimse görmemiş, arabasından inmiş, katrana elini daldırmış, yüzüne gözüne sürmüş, karaltının yanına dizlerinin üstüne çökmüş, ağlamaya başlamış, bir süre sonra yorgun düşüp yanına uzanmış, sabaha kadar gözyaşları akmış, katrana karışmış, sabah onu görenler, geceleyin sarhoş olduğunu hiç bilmemişler, yalnızca kara elbiseli ırgat Mustafa'nın karanlıkta yol kenarında yürümekte olduğunu, bunun ne kadar yanlış, ne kadar tehlikeli bir şey olduğunu bilmişler, doktor evine gidip aynaya bakmış, yüzündeki kanın siyah değil, Aylin'in kazağı gibi kıpkırmızı olduğunu görmüş, bir ay sonra, babasının yokluğunda, belki de yoksunluğunda kor gibi ateşlenen kü-

çük kızı, annesi bir daha almamak üzere doktorun kollarına bırakıp esas yavuklusuna kaçmış. Zaten amcasının oğlu Mustafa ile hiçbir zaman evlenmek istememişmiş...”

Tam bu sırada diğer seyirciler, “Hışş gürültü yapmayın,” diye uyarırlar, ben de, “Tamam sustuk. Hadi seyret, gerisini anlarsın, bir şey yok ki, Türk filmi zaten, hemen anlaşılır,” derdim. Film sona erdiğinde ışıklar yanardı, salona döner, kendimi yalancı çıkarırdım ve şöyle haykırdım. “Türk filmleri, her zaman hikâye olamayacak kadar trajik gerçekleri gösterirler. Buna itiraz etmeye kalkan olursa ant olsun yakarım!”

İşte ayaklarım böyle günahkâr oldular. Şu örme patiklere layık güzel ayaklarım, ne gazdan ayağını çekebildi ne de o lanet olası frene basabildi. Bu yüzden bu yatağa mahkûm olduğumdan adım gibi emindim. Zira adaletin kâinatın ruhu olduğunu çok iyi biliyordum.

Telefonda ablama verdiğim cevaba dönecek olursak kendimi toplayıp bir yabancıya ya da yeni tanıdığım bir arkadaşaya verir gibi, tane tane cevap verdim; en iyi dostlarım kitaplarımın yok yere suçlanmasına razı olmadım. Söyledim ya, adalet kâinatın ruhuydu.

“Bu yatay halimde bana bunu söyleyebildiğine göre, demek mutlu olmakta fazlasıyla başarılıymışım abla. Demek ki düşündüğünün aksine kitaplarım beni ayakta tutmuş.”

Gene bir kahkaha dalgası. “Ayakta, ha! Ne ayakta ama...”

İşte böylelikle ‘kahkaha ile dram: 0’, ‘biz: 1’ oluyoruz.”

“Neyse abla, birazdan Anna beş çayımızı demleyecek ve yanında mahlepli çörek getirecek. Sevmek zorunda olmadığım için o kadar çok seviyorum ki Anna’yı. Bak Kemal ile aynı yerde buluştuk. O bir uçtan, ben bir uçtan geldik, tek farkımız bu.”

“Peki ya biz? Leman ile ben?”

“Sizi...”

“Kapatalım mı?”

“Kapatalım. Zaten ben onu artık...”

“Mezara kadar mı?”

“Hoşça kal kardeşim, gözlerinden öperim.”

“Hoşça kal abla, ellerinden öperim.”

İşte ailemiz buydu, birbirimizin öpülmedik yerini bırakmadan yaşamaktı, sözlü saygı, sözlü sevgi her şeyden önce gelirdi.

Mutfaktan gelen ses yok olmuştu demek. Başımı yastığa koyup iki kadını dinleyemeyecektim artık. Anna çay fincanı ve çöreklerle karşımdaydı. Saat beş oluvermişti yani. Porselen fincandaki buharı tüten sıcak çay ve mahlepli çörek tam kucağımdaydı. Çöreğimden bir lokma ısıırıp çayımdan bir yudum aldım. Ve Anna'ya, “Oturamaz mısın? Çayı birlikte içelim,” dedim. Anna kabul etti, çayını alıp berjere yerleşti. Geniş kalçaları güzelce kapladı oturduğu yeri. Onun böylesi yerleşmesi hoşuma gidiyordu. O kalçalarla nasıl da yerleşik ve oturaklı idi. O koltuktan bir çırpıda kalkıp gitmesi ihtimali yokmuş gibi geliyordu insana. Oysa bu bir yanılsamaydı, Anna işini yapmak için zıp diye kalkardı oturduğu yerden ama ben o dolgun geniş kalçalarından medet umardım, otursun kalsın isterdim, hatta ayağının birini altına alsın ve kalkarken terliğinin tekini gözleriyle değil, yerdeki tek ayağıyla arasın. Ve bu sahne bana annemin ayaklarını bir anlığına geri getirsin isterdim. Anna bunu yapmazdı. O yüzden ben hayal etmek zorunda kalırdım. Koltuğun altına kaçan terliği ayaklarıyla arayan o kadını hayal ederdim. O annem olurdu...

* * *

Filmimin buralarını hızlı çekimde oynatacağım. Zira zamanın kendi akışıyla oynatırsam, o küçük kızın ellerine bir daha yakından bakarsam, sizin de bakmanıza sebep olursam başta ben, hepimiz salonu terk ederiz. Ya da gözlerimizi yumarız. Onun tatlılığına öylesine aşık oluruz ki başına gelenleri yüreğimiz kaldıramaz.

Yeşim'in babasının cenazesi sessizlik içinde bitti. Bir adam sessiz sedasız toprağa verildi. Annesi dahil hiç kimse ardından ağlamadı, öylece sustu kaldı, oturduğu yerde biraz çatlamış ellerine, biraz da çatlamış duvarlara baktı, bakarken aklına oğlunun saçlarına sinmiş yanık anız ile kurumuş terinin kokusu geldi. İşte o zaman bir gözünden bir damla yaş aktı. Doktor Osman, cenaze namazında saf tuttu, üç gün taziye evinde oturdu. Kimse Doktor Osman'a yan gözle bakmadı, onu suçlayıcı bir tavır takınmadı. Oysa Birecik'te bir köpek ölümü için bir adam öldürülebilirdi, bu tabii olarak hakkın bir tecellisi sayılabilirdi. Kimse Doktor Osman'ı öldürmeye kalkmadı, zira Doktor Osman ölseydi yerine yeni doktor gelene kadar çok çocuk ölür giderdi, köylüler bunu bilirdi. Köyün bunu bilemeyecek, ancak hakikati en derinden sezebilecek haldeki yiğit delilerine ise köylülerce birer daire çizildi, böylece onların elleri kolları bağlı kılındı, bir hak tecellisini daha yerine getiremediler. Doktor Osman sağ kaldı. Sonra yaşadığı her gün Yeşim'e bakıp bir yiğit köy delisinin sopasıyla can vermediğine yandı. Doktor Osman, Yeşim'i ilk kez taziyede, annesinin çiçekli şalvarına küçücük güneş yanığı elleriyle sımsıkı tutunurken gördü. Doğduğundan bu yana geçen dört senede ne kadar uzamışsa o kadar olan kurumuş tiftik gibi dalgalı kınalı saçları kafasına yapışmış gibiydi, ona dikkatlice bakan Doktor Osman ile göz göze geldikçe, utanıp yüzünü çiçekli şalvara gömüyordu. İki koca yeşil göz şalvarın büzgüleri arasından biraz korku, daha çok merakla kalabalığa ve

dünyaya bakıyor, şalvarın emniyetinden medet umuyordu. Küçük Yeşim'in annesi kadar güzel olacağı belliydi. Doktor Osman, bu güzel anneye kızına ömür boyu yetecek kadar parayı elleriyle teslim etti. Karaltının hayatı ucuza gitmemiş oldu. Ailenin onları rahat bırakması için arkadaşı Hâkim Ayhan'dan yardım istedi. Hâkim Ayhan sevilen ve sayılan bir adamdı, bir sözüyle aile kenara çekildi. Ama aşk söz dinlemedi. Yeşim'in annesi paraları aldı, Yeşim'i Doktor Osman'ın kucağına bıraktı kaçtı. Yeşim seneler sonra ortaya çıkan anneyi görmeyi reddetti ama uzaktan üvey kardeşlerine yardım etmekten kendini alamadı. Sonra Hindistan'a gitti, bir anne baba bulamamıştı ama onların yerine bir köpek, bir kedi, bir fare, bir maymun buldu, onlara baktı, besledi, onları dünyada her şeyden çok sevdi. Doktor Osman'a yazdığı periyodik mektupların içine torunlarıymışçasına o hayvanlarla birlikte çekilmiş resimlerini koydu.

* * *

Yeşim'i kucağıma alıp koğuştaki yataklardan birine yatırdım, ateşini ölçtüm, kırk dereceydi, göğsü hırıltıyla inip kalkıyor, nefesi gitgide sıklaşıyordu ve ara sıra hiç de normal olmayan bir neşeyle gülüyor, kızarmış gözleriyle bana bakıp kendi kendine ninni söyler gibi sesler çıkarıyordu. Dört yaşında bir çocuk o ateşle her an havale geçirebilirdi. Korku içinde hemşire hanımı çağırdım, bu çocuk her günkü hastalarımın biri değildi, özeldi, biliyordum, özelliği sadece babasını öldürmüş olmam değildi, o farklıydı. Onu soyup ıslak havlularla serinletmesini söyledim, bu arada ilaçlarını hazırlayıp ilk dozu enjekte ettim, koluna iğneyi batırırken, oldu mu şimdi bu der gibi gözlerime baktı ve ağlamak bile sayılamayacak küçük belirsiz bir ses çıkardı. Onun bu sessiz metaneti yü-

reğime öylesine dokundu ki annesinin gitmiş olmasına hiç üzülmediğimi ve onu bir daha hiç bırakmak istemeyeceğimi düşündüm o an. Yeşim o tatlılığıyla o güne kadar gördüğüm hiçbir çocuğa benzemiyordu, sanki içine olgun bir insanın ruhu girmişti, ya da ilahi bir ruh üflenmişti. Benzersiz bir çocuktü. Benimse içimde bir babadan çok, bir annenin hisleri filizleniyordu. Hayır seksüel durumumda bir bilinmezlik yoktu, hâlâ kadınları, en çok da Aylin'i, aslında bir tek Aylin'i seviyordum. Bana içimdeki o annelik hissini, annesi Yeşim'i ellerime verirken, bohçasıyla birlikte yedek sütünü bırakır gibi verip gitmişti. En kötü anne bile böylesi sihirbazdı demek. Belki de bu işte Tanrı'nın parmağı vardı, ama biraz kolaya kaçmıştı. Madem öyle, yarattığımız ve boşta kalmış bu annelik hissini en yakın bedene yükleyelim olsun bitsin mi demişti? Ertesi gün ve daha ertesi gün Yeşim'in tedavisine devam ettik. Sonunda ateşi düştü. Tedavisi sırasında uğraştığımız rutin işler, zor anlarda uğraşılması gereken tüm teferruatlar gibi, alışılması gereken durum her ne ise ona alışılması için gereken zamanı vermişti bana. Sağlam bir çocuk kapıma bırakılsaydı ona bu denli kolay alışır mıydım, kabullenir miydim bilmiyorum, evrenin kesinlikle gizli bir bildiği vardı. Yeşim o yedi günün sonunda benim kızım olmuştu. O gün hastanede masamda oturuyordum, taziye de sessizce ellerine bakan çenesi dövmeli yaşlı kadın, yanında genç bir kadınla odanın kapısında ydı.

Genç kadın kapıdan başını uzatıp, "Doktor bey," dedi.

"Buyur bacı," dedim. Elimdeki sigarayı küllüğe basıp söndürdüm.

"Biz Yeşim'i almaya geldik, bu kaynanam, Yeşim'in nenesi, ben de yengesiyim," diye, bir çırpıda kendilerini tanıttı. Unutulmuş olduklarından emindi.

"Biliyorum," dedim, "sizi taziye de görmüşüm, tey-

zeyi de tanıyorum ben zaten. Ama çocuk hasta, onu hastaneden çıkaramam şimdi, hem annesi onu bana bıraktı.”

Kupkuru çıkmıştı sesim, karşılaştığım bu hiç de tekdüze olmayan yeni durum karşısında ne yapacağımı, nasıl hareket etmem gerektiğini bilemez haldeydim, acemi, şaşkın ve tereddütlüydüm. Ama o zamanlar bende de açık seçik adını koyamadığım bir güç ve inanç varmış demek. Hem kendime, daha doğrusu aileden gelen parasal imkânlarıma güveniyordum hem de yetiştiğim evde gördüğüm “sonradan edinilmiş onca kız evlat”, bilindik bir haldi. Yoksa benim yaşında genç bir erkek buna nasıl cüret ederdi ki. Köklerinin öğrettiği şeylerle ne zaman karşılaşsa insan onlara hemen bir aşinalık sağlıyordu demek. Çocuğa sahip çıkabilirdim, ona kendim bakamasam bile yanı başımda iyi yetişmesini, büyümesini, okumasını sağlayabilirdim, hayatını kurtarabilirdim. Ama ailesi kapıma gelmişken onu nasıl alıkoyacaktım, yoksa onun için iyi olanın, iyi imkânlar içinde yaşamak, iyi okumak olduğu külliye bir yanılsama mıydı? Gerçekte onun yeri, her şeye rağmen nenesinin yanı mıydı? Ne de olsa o insanlar kendi kanından, kendi canındandı, ona ait olan hayatı tüm gerçekliğiyle yaşayacak, zorlama bir ortamda yetişen yapay bir laboratuvar canlısına dönüşmeyecekti. Bu sorular hızla gelip geçti kafamdan. Kalıp çöreklenmelerine izin vermedim. Sonunda karar vermiştim, çocuğa ben bakacaktım ve ne olursa olsun ona vereceğim hayatın yapay, zoraki, sevgisiz ve inançsız olmasını sağlayacaktım.

Nenenin ve yengenin hallerinde, alçakgönüllü gibi durmakla beraber vakur ve biraz da korkutucu, insanda toparlanma hissi uyandıran bir şeyler vardı. Acının gücüydü belki. O gücün karşısında yapılması gerekeni yaptım, toparlandım. Genç kadının kocası, Yeşim’in amcası ortalarda görünmüyordu.

“Amcası nerede çocuğun?” diye sordum.

“Damda,” dedi genç kadın.

“Ne suçu var? Ne zaman girdi?”

“Adam vurdu. Temmuz’un beşinde bir sene olacak.”

“Kimi?”

“İtimize çarpan bir adamı...”

Nene ile yenge, çocuk hastanedeyken, bahçeye bir kilim serdiler, üstüne oturdular. Geceleri ayazda yattılar, gündüzleri kavuran sıcağın altında peynirle soğanı yufkaya sarıp yediler, ellerini açıp dua ettiler, çocuğu bekle-diler. O günler boyunca onları ikna etmek için uğraştım, kâh yalvardım kâh kızdım. İkna edemedim. Ta ki Yeşim tamamen iyileşip kendine gelinceye kadar, bu durum böyle sürdü. Ayağa kalkınca, iştahı yerine gelip birkaç lokma yemeği kendi isteğiyle yemeye başlayınca, o benzersiz tatlılığıyla hastanenin neşe kaynağı oluvermişti. Koğuşun kapısında yengesini görür görmez koşarak boy-nuna atıldı ve küçücük kurumuş güneş yanığı elleriyle ona öylesine sıkı sarıldı ki yengenin yüzünde tarifi im-kânsız bir mutluluk ifadesi belirdi. Sonra kucaktan indi ve kaldığı yerden sevmeye devam etti, küçücük elleri o şanslı kadının avucunun içinde kayboldu. Hemşire ha-nımla yan yana o hastane koridorunda, olağanüstü bir şeyler seyrederek gibi seyrediyorduk olanları. Bu olağanüs-tülüğü gerçekten gördüğümüzün birbirimiz için şahidi olacaktık belki de. Bu çocuk ona değen her insana için-den bir kucak sevgi çıkarıyordu, bu ona bahşedilmiş bir hediye-ydi. Bundan artık kesinlikle emindim. Onları öyle görünce tereddütlerim daha da kuvvetlendi, onun yen-gesiyle bile kuvvetli bir bağı vardı. Verdiğim tüm karar-lar benimle birlikte yerle bir oldu. Çok üzgündüm. Bu durumda bu çocuğu alamazdım.

“Alın götürün,” dedim, “ama iyi bakın ona.” Eşyaları-nı hazırladım ve yeni bir para zarfı yaptım.

“Her ay size para vereceğim, buradan gidince yollamaya devam ederim,” dedim.

Nene, kuru, yavaş ve kırık Türkçesiyle, “Hayır,” dedi, “sağ ol, istemeyiz, vereceğini verdin zaten, hem de iyi baktın ona. Ver çocuğu gidelim.” Buna hiç şaşırma-mış-tım, bu insanların dürüstlüğü ve tok gözlülüğünden bir an bile şüpheyeye düşmemiştim, yoksulluklarıyla ters orantılı asil bir gururları vardı, gözlerine bakınca, gerçeklikleri apaçık görülebiliyordu. Hayır böyle düşündüğüm için hiç de romantik değildim, kasabadaki aydın dostlarım, başta Hâkim Ayhan ile bu konuları uzun uzun düşün-müş-tük, okumuştuk, konuşmuş-tuk, romantik olmamak için gerekli tedbirleri almış-tık. Hakim Ayhan, “*Yaban*’ı oku doktor, bu kadar kaptırma kendini bu kasabaya, köye,” diye içtenlikle uyardı-ben-i. Zira kendi yufka yü-reğini *Yaban*’a ve *Yaban*’ı haklı çıkaracak birkaç talih-siz olaya emanet etmiş-ti. Bazı uyanıklar, Türk köylüsüne gü-ven olmaz, yeri gelince, kötüdür, kurnazdır, onlar üzerin-den romantik hayaller kurma sakın demiş-ti kulağımıza. Ama işin aslı öyle değildi; işçi, köylü, şehirli, okumuş, okumamış, zengin, fakir, iş adamı denen insanoğlu, öyle kategorize edilemeyecek kadar karmaşıktı. Hepimiz hem çok kötü hem çok iyiydik. Bunu en başta kendimden bi-li-yordum. Bir karaltıya çarpmış, ertesi gece başımı yastığa koyunca kendimi affetmek, vicdanımın sızısını dindir-mek için kafamın içinde ne numaralar çevirmiş ne baha-neler bulmuş-tum. Aman ne yazıktı, doktor olmuş, çok şeyler öğrenmiş, gencecik, zavallı Osman üzülmesin, hapse girmesindi. Hem bu kasabanın ona ihtiyacı vardı. Zaten bilerek yapmamış-tı ki. Vicdanımı güzelce aklamış-tım. “Ey karaltı kardeş,” demiş-tim içimden, “evet ben seni dün gece arabamın tekerlekleri altına almak suretiyle öldür-düm ama bir sor bakalım bana, niye öldür-düm, işin aslı ne bir sor. Ben seni senin yüzünden öldür-düm aslın-

da. O rakıları hep senin kurtuluşunu düşündüğüm için içtim, seni jandarmanın elinden, ağanın elinden, yoksulluğun ve cahilliğin elinden nasıl kurtaracağımızı düşünürken ne yaptığımı bilmedim, içtim durdum. Tabii seni bu kadar çok düşünürken, arada Aylin'i de düşündüm, zira sen de biliyorsun ki her şeyin başı Aylin'dir aslında." Görüldüğü üzere romantik olmamak için, onların, olayların, hayatın, insanın gerçek yüzünü görmek için gereken donanıma sahiptim.

Öte yandan insanın içinde şüphe doğuracak durumlar yok değildi. O topraklarda bir kız çocuğunun, üstelik annesi ahlaksız çıkmış, âşığının peşinden gitmiş küçük bir kız çocuğunun bu kadar sahiplenilmesi tuhaftı. Ama işte gerçek şuydu ki her olay, her insan biricikti. Yeşim de biricikti. Yeşim'in nenesi ve yengesi iyi kalpli insanlardı ve şefkatliydiler, asla para peşinde değillerdi. Onlar da biricikti. Biliyordum.

Onu vereceğimiz gün hemşire hanım Yeşim'i güzelce temizledi, yeni aldığımız temiz giysilerini giydirdi ve yedeklerini bir çantaya koyup hazırladı. Nene ve yenge, koridorun başında bize doğru geliyorlardı. Buluşmamıza yakın, Yeşim küçük bir fino gibi öne fırladı ve küçücük ayaklarıyla nenesiyle yengesine doğru koşmaya başladı, ikisinin birden bacaklarına sarılıp kaldı, uzunca bir süre bırakmadı. Onu öyle görünce öylesine şiddetli bir acı hissettim ki Seher'in öldüğü gün hamamın kapısından burnuma gelen yanık odun, nem ve terli tülbent kokusunun aynısını duydum sanki, ağlamamak için zor tuttum kendimi, az kalsın iki damla erkek adam yaşı akıtacaktım, hem de hastanenin orta yerinde, hem de bir küçücük çocuk ve onca kadının yanında. İçimde bir şeyler gürültüyle kırılıp döküldü, az kalsın ona dünyanın en büyük kötülüğünü yapacaktım diye geçirdim aklımdan. Ama biraz sonra hayatımdaki en güzel ikinci şeyin başı-

ma geleceğini hiç bilmiyordum. Evet insan başına gelen güzel şeylerin sayısını ezbere bilir. Zira onlar, ayın güneşin dünyanın yan yana gelişi gibi çok nadir doğa olaylarına benzerler. Güneşin tekrar tekrar doğup batması gibi, her Allah'ın günü insanın aklına gelirler, bugünkü akbillerin bittikçe yeniden yüklenmesi gibi insana yaşama gücü yüklerler. Öyle olmasaydı, hayat boyu gerçekleşen o üç-beş güzel an yeniden yeniden hatırlanmasaydı, insan bu anlamsız dünyada yaşamını sürdürmeye nasıl devam edebilirdi ki. İşte o birinci şey, Aylin'in bana rüyasını anlatmasıydı. "Seni rüyamda gördüm, mimozaya çıkmış bir dalında oturuyorduk ve el ele tutuşmuş parka bakıyorduk," demesiydi. Parktaki bankta oturuyordu ve gömleğinin manşetiyle oynuyordu. İkinci şeyse o gün oldu.

Hemşire hanım çantayı yengeye uzattı, "Güle güle gidin," dedi. Ben de ondan kopya çekerek aynı şeyi söyledim, "Güle güle gidin."

İşte tam o anda, o şahane şey oldu, Yeşim, nenesi ve yengesinin elini bırakıp kucağıma atladı ve başını omuzuma gömüp sımsıkı boynuma sarıldı. Sonunda olmuştu, hayatımda ilk defa ben Osman'ı kayıracak bir şey yapmadan, Osman kendiliğinden kurtulmuştu. İşte dedim, bu küçük kız ve bu insanlar hakkındaki iyi düşüncelerim nedeniyle Tanrı mükâfatlandırdı beni. Peki ya karaltı, onun ölümünün cezasını kim verecekti? Bu soruyu çabucak def ettim kafamdan. Yeşim'in sevgisinin sihrini bozmamalıydım. Bir kez daha Osman'ı kayırmıştım. Ama işin aslı, zihnimin karanlık yerlerinde bu kayırmayı zedeleyecek örümcekler çalışmaya devam ediyordu ve kulağıma hayatın gerçeklerini fısıldıyordu. "O kadar sevinme Osman Efendi, her güzel sevinçli ânın, yerini hemen acılı, sıkıntılı, buhranlı bir ana bırakma ihtimali vardır, tıpkı az önce tersine tanık olduğun gibi. Ama o

kadar da üzölme, bu hayat salıncak gibidir, bir oraya bir buraya sallanırken oylar bizi.”

Bir yıl sonra mecburi hizmetim bitti. Yeşim, ben ve köyde herkesçe sevilen, kimsesiz ve çocuksuz bir karıkoca, İstanbul'a gitmek üzere arabamıza bindik. Valizlerimizin fazlasını kaplumbağanın tepesine kendirlerle sıkıca bağladık. Nene, yenge ve adam vuran amca, rıza göstermişti. Yenge arkamızdan bir kova su döktü, nene dudakları kıpırdayarak uzun dualar okudu. Ve o iyi insanlar rızalarından hayatları boyunca hiç caymadılar. Çenesi dövme, kuru çatlak dudaklı, kambur ama gene de ulu nene, ben arabaya binerken arkamdan seslendi.

“Oğlumun namazlarını da kılmayı ihmal etme.”

O günden sonra sadece bir kişi için beş vakit namaz kıldım, o da nenenin oğlu, kızımın babası karaltının namazlarıydı. Onun namazlarının selamını verip Osman'ın bardağına rakısını koydum.

* * *

Yeşim'in onuncu yaş gününde, o benim kızım olalı tam altı yıl olmuştu. O zaman hâlâ işimin başındaydım ve çok çalışıyordum. Çocukları kurtararak dünyayı kurtarabileceğimden hâlâ ümidim vardı ama bu kahramanlık işinde, tüm kahramanlar gibi güç takviyesine de ihtiyacım vardı. O yüzden karaltının öğle ve ikinci namazlarını kaza edip Kahraman Osman'ın rakısını akşam namazından sonra koyuyordum. Zira onun takviye güç kaynağı oydu. Onsuz dünyayı kurtarmaya kalkmak akıl işi olmazdı.

Ancak Doktor Osman okumuş ve aydın bir insan olduğu için bu kaynağa ancak Yeşim uyuduktan sonra bağlanıyordu. O zaman Hilal Ablası, Yeşim'i çoktan yatırmış oluyordu. Zaten Batılılaşmış ailelerde çocuklar vaktinde uyutulurdu, ki uykularını iyi alıp büyüüp ser-

pilsinler, sağlıklı bedenler ve zihinlere sahip olsunlar, ayrıca ortalıkta olan kötü şeylere hiç şahit olmasınlar. Çünkü Batılı aileler bazı şeyleri yapmaktan her zaman imtina edemeyebilirlerdi. Ama taraf tutmamalıyız, her zaman adil olmalıyız, Batılılaşmanın hakkını Batılılaşamayana yedirmemeliyiz, gerçekleri açık seçik ortaya koymalıyız, zira onlar da bazı daha kötü şeyleri hiç de dürüst olmayacak şekilde gizli kapaklı yapmaktan imtina edemezlerdi. Sözelimi Batılılaşanlar, dünyanın gidişine üzdüklerinden kusana kadar içki içebilirler, dünyayı kurtaralım derken ateşe verecek kadar sigara içebilirler, hatta içlerindeki iyi niyetlilik emniyetiyle şeffaflık ve dürüstlük adına da, medeniyetin bir tecellisi olarak, evli evsiz konuklarıyla flört edebilirlerdi. Belki böylelikle içlerindeki şeytanı küçük ödüllere kandırıp daha büyük günahlara bulaşmaktan kurtulurlardı. Batılılaşamayanlar ise, söylemeye dilim varmıyor ama, içimizdeki şeytanı bastıralım derken her türlü flört ötesi hadiseyi, hatta çoluğa çocuğa dalmayı dinî kılıflara sarıp ortalık olmayan yerlerde yaşayarak büyük günahlarla insanlığı yerle bir edebilirlerdi. Son tahlilde öyle demekte Freud haklıydı, “İnsan zihninin içi var yaa, aman Allahım ooo nasıl da fokur fokur kaynıyor”du. Ama Osman bu Batılılaşmış yetişkin işlerinden sadece birini yapmaktan kaçınmıyordu. O da içki içmekti. Zira o geceleri içmeden uyuyamıyor, uyursa da rüyasında insan kılığına girmiş canavarlarla boğuşuyor, zulüm gören fakir insanların sefaletini seyretmek zorunda kalıyor, Aylin ve Kadri’nin düğünlerinde nikah defterini şahit olarak imzalıyor, kurtaramadığı hasta çocukların mezar taşlarına isimlerini nakşediyordu. O kâbusların ertesinde, sabah kalkıp oh rüyaymış bile diyemiyor, hepsinin gerçek olduğunu biliyor, gene de yüzünü yıkayıp işinin başına geçiyordu. İşte böyle geçen zamanlarında, Yeşim’in onuncu yaş gününde, ki o günün gerçek doğum günü olup olma-

dığını kesin olarak bilmese de, ona bir yavru köpek hediye etti. Yeşim köpeğine de insanlara duyduğu kadar, hatta daha da güçlü bir sevgi duydu ve ona aşkla bağlandı. Köpeği de ona. Köpeğin geldiği gün Yeşim öylesine sevindi ki evde bir bayram havası estirdi, babasının boynuna sarıldı, onu defalarca öptü. Her öptüğünde bıyığına sinmiş alkol ve sigara kokusunu duydu, hiç sesini çıkarmadı. O gün babası, bazı gecelerde olmaya başladığı gibi, Yeşim yatağa gitmeden içmek zorunda kalmıştı, çünkü artık uyuyamamanın dışında, içmeden kutlama yapacak neşenin kırıntısını bile bulamıyordu. Ancak içkinin yardımıyla Yeşim'in o günkü neşesine katılabildi.

"Evet, adı ne olacak bakalım?" diye sordu.

"Yarın koyacağım adını, bakalım rüyamda ne isim çıkacak," dedi Yeşim. Her haliyle Osman'ı şaşırtmaya devam ediyordu. Şimdi de rahmetli annesi gibi rüyaya yatacağını söylüyordu. Olacak şey değildi bu, inançlı bir insan değildi ama neredeyse ruhların yeniden gönderildiğine inanacaktı. Yeşim o akşam yatağına giderken aklından isimler bile geçirmedi, bir deneme bile yapmadı, Max, Paşa, Tom, Karabaş, Fino... hiçbir şey söylemedi. Ertesi sabah günlerden pazardı, baba kız birlikte kahvaltıya oturdular. Hilal Ablası onlara sucuklu yumurta yaptı, ekmek kızarttı ve Yeşim için ekmekleri küçük küçük lokmalara ayırıp üstüne Sana yağı ve toz şeker koydu. Bu onun en sevdiği şeydi. Belli ki ikisinin de köyde alıştığı lezzetti, zamanla Osman da onlara katıldı. O sabah da masada tereyağı ve bal dururken onlarla birlikte Sana yağı ve toz şekeri afiyetle yerken, "Zara olsun," dedi Yeşim. Doktor Osman bunu duyunca çay bardağını masaya bıraktı, bir sigara yaktı.

Şaşkınlık içindeydi, bu isim Yeşim'in babası ve amcasının ölen köpeğinin ismiydi.

"Evet kocaman babamı, siyah saçlarını ve Zara'yı

hatırlıyorum ama sen gene de bunu sakın kimseye söyleme baba,” dedi. İşte Yeşim her şeyi bildiğini böyle söyledi babasına. O işi de kendi halletti. Dört yaşını hatırlıyordu. Bu çocuk kesinlikle aşkındı.

Osman’a unut dediği şeyi hatırlattığında ise on dört yaşındaydı. Bir ikindi vakti okuldan gelmiş, formasını çıkarıp fitilli kadife haki bermuda şortunu, sarı tişörtünü giyip Zara ile gezmeye çıkmıştı. Akşam yemeğinde, Hilal Ablasının yaptığı patates kızartması ve kuru köfteye elini bile sürmemişti, oysa en sevdiği yemektir.

“Neden yemiyorsun?” diye sordu Osman.

“Canım istemiyor.”

“Bir şeye mi canın sıkıldı, okulda bir şey mi oldu?”

“Yok okulda bir şey olmadı.”

“Kötü not?”

“İngilizceden on aldım.”

“Buna mı üzüldün, yoksa bir de on bir mi varmış?”

Yeşim biraz hüzünlü gülümsedi.

“Yok,” dedi.

“Peki o zaman ne?”

“Bugün Zara’yla geziyorduk, Kavaklığa gittik, tasmaşını çıkardım, bir arkadaş buldu kendine, bir sokak köpeği onunla çok eğleniyordu.”

“Ee buna mı üzüldün?”

“Yok...”

“Peki ya ne?”

“Zara bir adamla oynamak istedi, adam onu tekmeledi, her tarafına, karnına, bir sürü tekme attı. Zara yere kapaklandı, bir süre kalkamadı, çok canı yandı, ağladı.”

“Kimmiş o manyak?”

“Onu bulup öldüreceğim. Ciddiyim.”

“Peki, üzülme, ben bulurum onu... Şimdi Zara’ya bakarım, ilaç veririm, iyileşir merak etme.”

“Amcamın yaptığını yapacağım.”

Bu son cümleyle bir deprem olmuştu. Osman'ın tüm vücudu bir toprak yığınının altında kalmıştı, göğsünün üstüne bir beton düşmüştü sanki. Ne yapması, ne demesi gerektiğini bilmez haldeydi. Kızı gerçekleri bilse onu öldürmek isteyebilirdi demek. Ölümden korkusu yoktu, bundan kesinlikle emindi, ölüm kurtuluşu olurdu ama kızının canını acıtacak gerçekler ödünü patlatıyordu. O yüzden o acıyla ve suçlulukla yaşama pahasına gerçekleri hiçbir zaman açıklayamayacaktı. Ağırlığın altından güçlkle kalktı, kendini toparladı. Onunla onun olduğu yerden, ta yukarılardan konuşmaya devam etti.

“İstersen onu ziyarete gidebiliriz.”

“İstemem,” dedi Yeşim.

Her deprem sonrasında olduğu gibi doğa yeni filizler vermişti. Doktor Osman eli ayağı zihni bu filizlere dolanarak yerinden kalktı, sendeleyerek mutfağa gitti ve bir bardak rakı ile dimdik döndü. Güç kaynağına bağlanmıştı.

* * *

Bu sabaha karşı telefon çaldı. Guguklu saatim henüz alınmadığı ve başucu saatimi kırmış olduğum için saatin tam kaç olduğunu bilmiyorum. Ama bu zamansız telefonun kim olduğunu çok iyi biliyordum. Bu saatte arayan sadece Kadri olabilirdi. Kendini dünyanın merkezi sanan ve aslında belki de merkezi olan Kadri. Kanada'da akşam üstü olmalıydı, viskisini içerken beni aramak aklına düşmüştü kesin, ve beni çok göresi gelmişti kesin. Onun canının çektiği şeyi canının çektiği anda yapması gerekirdi, ötesi istese de umurunda olamazdı. Arayan o olduğu için ve sevgi dolu koca sesiyle hasretini bildirmek için aramış olduğu için zamansız, korkutucu telefonuna kızılamadığı gibi, üstün konuma geçiverirdi Kadri. Sırrı buydu. Sevgisiyle ağızımıza sığsa, bizi bizden

çok severek sık boğaz etse, sevişmeyi de kendi ritmine göre kendisi yönetse, öpmek istediğinde öpse, kaçmak istediğinde kaçsa dahi biz onu hep affetmek, hep hoş görmek, hep sevmek durumunda olurduk. Çünkü o, tutku dolu bir coşkunun sahibiydi ve en başta kendisi o coşkuya söz geçiremezdi, işte onu özgür ve güçlü kılan bu gerçekliği idi. İçinden gelen sesleri kısılabilecek, bir parça durup düşündürecek, durup bir nefes aldırarak bir tutku değildi onunkisi, onu, beni, herkesi, her şeyi bir sel gibi önüne katar götürürdü. Tutkunun elinde oyuncak olduğuna dair bir farkındalığı da yoktu Kadri'nin. Ve böylece cezai ehliyeti de yoktu.

“Osman, uyan baba, şimdi bir plak koydum senin için, ne çalıyor bil bakalım?”

“Ne çalıyor Kadri?”

“Dinle bak!” Telefonu müziğe yaklaştırdı. Orhan Baba'nın sazının sesi geldi kulağıma. Sonra dudağının üstünde mızık misali duran siyah bıyıklarından çıkıyormuşçasına gelen o bildik sesi. Bu seste isyan ile teslimiyet daima yan yanaydı ve acıya kemendini atmış, taştan taş sürüklüyordu.

Hatasız kul olmaaz,
Hatamla sev benii..

“Olur Kadri. Hatanla severim seni. Ne içiyorsun?”

“Viski, şerefine içiyorum.”

“Tamam şerefimize olsun da... Viski ne?”

“Niye? Orhan Baba'yla viski olmaz mı diyeceksin?”

“Olmaz aslında Kadri ama oluyor işte, olmuş işte, ne diyelim, çünkü artık Orhan Baba da viski içiyor?”

“Şerefe o zaman.”

Peki o zaman, diye geçirdim aklımdan, o halde ben de içimdeki pikaba bir plak koyayım, düet olsun.

Batsın bu dünya, bitsin bu rüya
Ağlatıp da gülene, yazıklar olsun
Dolmamış çileler, yaşanmamış dertler
Hasret çeken gönül, benim mi olsun..

Ama benim şarkımı bir tek ben ve sabahın ilk ışıkları dinledi. Kadri konuşmaya devam etti.

"Biletimi aldım babacım, haftaya oradayım. Taşları diz. Anna'ya söyle keki çırpırmaya başlasın."

"Söylerim Kadri."

"Sesin soğuk mu, bana mı öyle geldi?"

"Yok Kadri, yok paşam, sesim soğuk değil, sesim neden soğuk olsun, yatay vaziyetteyim ya ben Kadri, yatayken insanın sesi soğuk çıkıyor olabilir, ses telleri düşeyken daha iyi titreşiyor sanırım."

"Doktor doktor konuştun gene."

"Yok öyle değil, yatalak yatalak konuştum."

"Duygu sömürüsü yapma Osman, sana yakışmıyor, sen yattığın yerde dünyayı döndürürsün, boşuna uğraşma acımam sana bilirsin."

"Bilirim, acımazsın." Telefonu kapamadım ama dediklerinin gerisini de dinlemedim. Ülkenin durumuna uzaktan nasıl üzüldüğünü anlatıyordu. Yabancı basında gerçekler açık seçik yazılıyormuş, gidişat çok karanlıkmuş. Yalan söylemiyordu, çok üzüldüğüne inancım tamdı ama benden teselli beklememeliydi. Bu ülkede yaşayan hiç kimse kimseyi teselli edecek halde değildi. O yüzden kulaklarımı tıkadım ona. Kendi sesime kulak verdim. Acısan Aylin'i alıp dünyanın bir ucuna gitmezdin dedim içimden. Acısan bir de üstüne ona ihanet etmezdin. Sana yakıştı mı peki bu Kadri? Ona ihanet etmek sana yakıştı mı? Kaç kadın sevdin? Söyle paşam, Aylin'in üstüne kaç kadın daha sevdin sen? Madem bir sürü kadın sevebilecektin niye lafa önce sen atladın Kadri? Niye ben Aylin'e

âşığım dedin? Bana sor, de ki, Osman sen Aylin'in üstüne kaç kadın sevdin? Bak, elime bak, gördün mü? Sıfır. Ben ondan başka hiçbir kadını sevedim. Şimdi bana acıdın mı Kadri? Acımalısın bence, bana çok acımalısın.

Kadri'nin sesi kulaklarımda çınladı. Evliliklerinin birinci yılıydı daha. Benim hâlâ kolum bacağım kesilmiş gibiydi. İçimdeki can çekilmişti, ruh demeliyim belki de, bir bitki gibi oturduğum yerden kıpırdamıyor, sabahları yorganın altından çıkamıyordum. "Bunun onunla ne ilgisi var Osman, bu Aylin'i sevmiyorum demek değil ki..." O an elimde bir silah olsa vururdum belki Kadri'yi. Onun yerine elimdeki kadehi düşürdüm ve masadan kalktım. Ben kalkarken acıyla gülümsediğini gördüm. Demek o da biliyordu her şeyi. Sonraki ihanetlerini de anlatmadı zaten bana. Her birini parfümünden, tıraşından, saçını geriye doğru tarayışından, yakasındaki beyaz gülden ve bacak bacak üstüne atışından anladım ben. Kösnül aşk hiçbir zaman kendini gizleyemezdi. Aslında aşkın hiçbir türlüsü kendini gizleyemezdi. Kadri tüm kadınları coşkuyla sevmeye devam etti ve içinde en ufak bir suçluluk hissetmedi. Kadri'yi neden affettiğimi ise çok sonra anladım ben. O Aylin'in kendisini alarak bana onun hayalini ve ölümsüz aşkını hediye etmişti. Hiçbir kadın, ne kadar uzun sürerse sürsün hiçbir zaman dilimi onu elimden alamamıştı. O ise çok daha azına razı olmuştu ve o azı tamamlamak için hayatı boyunca başka kadınlarca kucaklanmayı beklemiş, o duygunun peşinde koşmuştu. Osman: 1, Kadri: 0'dı. İsterse satrançta yüz kere şah mat desindi, bu yatay halimle kazanan bendim. Bir ara onu bulup soracak olursanız, onun da aynı şeyi söyleyeceğine bahse girerim.

"Kadri: 10, Osman: 0. Neden mi? Çünkü Osman Efendi, sen aslında korkaktın, bir kadını sevmekten hep ödün patladın, onları kaçırmak için elinden geleni yaptın. İşin aslı sen onları çok gözünde büyüttün, bir kadınla

olmak için Tanrı olmak gerekir sandın ve kendi Tanrısallığında küçücük bir noksan bulunca, grip olmak gibi mesela, arkana bakmadan kaçtın. Oysa Osman şunu bil ki onlar da tıpkı bizim gibi insandılar.”

Ona cevabım şu olurdu: “İşte Kadri paşa, senin de anlamadığın buydu. Tüm kadınlar tıpkı bizim gibi insan olabilirler ama Aylin başkaydı.” Sonra da en derindeki Osman kulağıma gerçeği fısıldardı: “Eksik söylüyorsun Osman Efendi, senin derdin onunla olabilmek için Tanrı olma zorunluluğu değildi, senin derdin onun seni Tanrı gibi görmesi arzusu.”

Peki ya Aylin’i bulup ona sorsak? “Sence Aylin? Sence kim kazandı?” desek. O bize ne derdi?

O bize susardı, tek bir kelime bile söyleyemezdi, çünkü o sessizlik yemini etmiş, kendi isteğiyle kapatıldığı kız kulesinde uzun saçlarını tarayıp aynaya bakmakta ve susarak ikimizi de cezalandırdığını düşünmekte, belki de ikimizden başka herkese kırmızı kazağını göstermek için hayaller kurmakta olurdu. Kadri ne demişti bir geldiğinde? O zamanlar hâlâ dikeydim, o tarihî meyhanede karşılıklı oturmuş rakılarımızı içiyorduk. Her zaman yaptığımız gibi, buluşmamızın gücümüzü aşip bizi çok da yormaması için lafı karıştırarak, oradan buradan, önemsiz konulardan, havadan sudan konuşmamıza yardım edecek, bizi sığ sularda yüzdürecek, gecenin sonunda canımız acımadan hasret gidermiş ve üstelik, sahip olduğumuz kadim şeyin hâlâ bizde kalmaya devam etmesi için gereken yıllık bakımını da yapmış olarak evlerimize dönmemizi sağlayacak bir üçüncü bulamamış, baş başa kalmıştık. Bu seferki baş başalığımızda genellikle elimizden tutup aramıza giren satranç ya da tavla da yoktu. Tarihimiz, çocukluğumuz, duygularımız, kızgınlıklarımız, yenilgilerimiz ve zaferlerimizin capcanlı yaşadığı o ulaşılmaz kara parçasının kıyılarında kürek çekip

geziniyor ama ne o ne de ben karaya çıkıyorduk. Rakı bile bizi bizden alıp karanın kucağına atamıyordu. Çünkü bizim geçmişimizdeki her şey öylesine gerçektir ki merakına ve arzusuna yenilip geriye bakan o an taş kesileceğini bilirdi. Aylin'in adını ikimiz de anmıyorduk. Ta ki Kadri o zoraki sabra bir son verip ondan söz edene kadar. Aslında o göğsünü gere gere Aylin diyebilirdi, on kere diyebilirdi, yüz kere diyebilirdi. Çünkü Aylin onun karısıydı. Bense ancak o Aylin deyince, adını ağzıma almadan onun uzattığı minicik uca tutunup, "Sahi o nasıl?" diyebilirdim. Bu hep böyle olurdu. Gene öyle oldu.

"İyi. Nesnelerle arası çok iyi, ona bir kat ayırdık, çatı katı, satın aldığı ayakkabıları oraya diyor. Çantaları ve giysilerini de, ama en çok ayakkabılarını seviyor."

"Kadınlar sever," dedim bilirmiş gibi. Bildiğim bir şey yoktu aslında. Bana bunu söylediğinde gözümün önüne gelen, elli sene önce onu ilk kez mavi süet botlarını bağlarken gördüğümdeki haliydi.

"Bana bir keresinde ne dedi biliyor musun?"

"Ne dedi?"

"Ondan bağımsız, ama ona ait olan ve giydirebileceği tek şey onlarmış. Elleri de öyleymiş ama eldivenle yaşanmazmış, bir de güzel eldiven aradığında öyle çok seçenek yokmuş. Oysa ayaklar, ayaklar bütün gün onun gözünün önündeymiş, onları süslemek bu nedenle hoşuna gidiyormuş. Bir de bir gün bana, kusura bakma sana yük oluyorum ama birilerinin bunlarla ilgilenmesi lazım dedi. Parayı kastediyordu. Onca insanın emeği var bunlarda dedi. Ayrıca insanların bir sürü ayakkabısının olmasının beklenmesi onun suçu değilmiş, o yüzden yüzlerce resmini çekip 'Facebook'ta paylaşmak zorunda kalıyormuş. Yani başka türlü nasıl mümkün olabilirmiş ki, suretlerini yaratmadan nasıl yapacaktı onca şeyi."

"Çalışmıyor mu?"

“Hayır, çocukları sevmiyormuş, onlara bir şeyler öğretmekten ise tiksiniyormuş. Çocuk sahibi olmak da istemedi hiç.”

“Bilmiyordum,” dedim. Bunu bir şey söylemiş olmak için dedim zira söyleyecek hiçbir şey yoktu.

“Çocuk sahibi olmak istememek öyle büyütülecek bir şey değil,” diye ekledim.

“Evet büyütüyor değilim zaten ama bunu neden yaptığını biliyorum.”

“Neden yaptı?”

“Kendisi çocuk kalmak istediği için.” Sonra ekledi, “Günün yarısını da yorganın altında geçiriyor, kendini en iyi hissettiği zaman yatağında geçirdiği zamanlarmış, öyle söylüyor.”

Kadri bütün bunları korktuğu için anlatmıştı bana. Korkulacak bir şey var mı diye, birisi daha düşünsün, varsa o kişi de bilsin istemişti. İşte o şanslı insan bendim. Cevabımı almıştım, Aylin çok da iyi değildi. Evet sonunda olan olmuş, artık ikimiz de taş kesilmiştik.

O anda geçmişte Aylin’i korkutan sözlerimi düşündüm. O parkta her karşılaşmamızda ona yaptığım korkutucu şeyleri. Saçma deyip sırtını dönüp gitmemişi, o benden daha çok korkmuştu. Çünkü onun da kafası tıpkı benimki gibi her ihtimale fazlasıyla açıktı. Zavallı tatlı Aylin’im.

Kafamın içindeki filme dalmışken Kadri’nin telefondaki son cümlesini duydum.

“Aylin de geliyor bu sefer benimle.”

O zaman içimden haykırdım, “Ayağa kalk Osman, ayağa kalk. Kaçmalısın. Hani *günümüzde aşk bir şeye karşı komaktı* ya. Madem hiçbir şeye karşı komadın, o zaman kaç!”

Anna'nın altıncı çalışma günlerinden birinin daha akşamı oldu. Beni o günkü nöbetçiye teslim etmek üzere doyurdu, temizledi, küçük çantasını da hazırlayıp kapının önüne koydu. Sokağa çıkmanın birinci şartı olan ince naylon çoraplarını giymişti. Beni hazırladığı gibi kendini de hazırlamıştı. İnsan içine çıkacak özeni göstermiş, saçını çalışma günlerinden farklı taramış, kulaklarının kenarına birer tarak takmıştı. Boynuna da küçük bir mendil fular bağlamıştı. Siyah dar eteği her zamanki gibi ütülü ve gergindi. Kapı çaldı, "Merhaba," dedi bir ses. Gelen, yedinci gün nöbetçisi Leyla'nın sesi değildi.

"Buyurun İpek Hanım hoş geldiniz," dedi Anna. Neler oluyordu, Leyla neredeydi, karşı penceredeki kadının kapımızda ne işi vardı?

"Osman Bey, kusura bakma sana söylemedim ama bugün çıkmak için acelem var. Hayattaki tek akrabamı göreceğim, kuzenim, memleketten daha bu sabah geldi, işe başlayana kadar sadece bir boş günü var, görmeliyim bugün. Yani hasret gidermek için değil de, biraz bilgi vereyim ona, biraz da para. Leyla'nın vize için randevusu varmış, ancak öğleden sonra gelebilecekmış. Ben de İpek Hanım'a rica ettim, kabul etti sağ olsun, Leyla gelene kadar senin yanında kalacak. Sen uyurken Yeşim Hanım'la da konuştum, tamam dedi. Olduğu yerde telefon iyi çekmiyordu, arayamıyorum sık dedi, selam söyle babama dedi. İyiymiş. Nepal'deymiş şimdi."

Anna bunları bir çırpıda söyleyiverdi. Zaten itiraz etme şansım yoktu ama ona kızmadım. Mecbur kalmasa böyle bir şeyi asla yapmazdı, o öyle emrivaki yapacak bir kadın değildi, her zaman özenli ve düşünceliydi ama şimdi kendi önceliğinin benden daha önemli olduğuna karar vermiş olmalıydı. Adildi. Bir bebek gibi gıyabımda kararlar veriliyordu. Tıpkı çocukluğumda, ablalarımın, annemin, beslemelerin elindeki halime dönmüştüm. Buyursunlar istedikleri gibi tasarruf etsinlerdi, zaten ben kendi-

mi çoktan masaya yatırmamış mıydım? Belki de bunun olması gerekiyordu diyordu içimden bir ses, yoksa dünyadaki olaylar zincirinde bir eksiklik kalırdı. Madem aylardır onu pencereden gözlüyordum, bir gün karşılaşmamız, sistemin kapanması için şarttı belki de. Gitgide aneme benziyordum, olayların oluşunda gizli manalar bulup bağlantılar kuruyor, her birini bir sebebe yoruyordum.

“Hoş geldiniz,” dedim.

“Hoş bulduk,” dedi, sesi sigaradan kurumuş, çatlamış ama gene de yumuşaktı. Üzerinde kocaman cepli, askılı, mavi keten bir elbise, gri bir hırka, ayaklarında dümdüz bez ayakkabılar vardı. Hırkasının düğmeleri düzgünce iliklenmişti ama kemikli gerdanı hâlâ açıktı. İncecikti. Pencerede görüldüğünden de inceymiş diye geçirdim aklımdan. Dalgalı saçlarında birkaç tutam beyazı vardı ama boyanmadan öylece bırakılmıştı. O haliyle yaşsız ve cinsiyetsiz gibiydi ama çok güzeldi. İnsan daima ona bakmak istiyordu.

Anna kapıdan çıkmadan yanıma gelip kulağıma eğildi, “Biliyorsun,” dedi, “büyük aptesini günde bir kere yapıyorsun, onu da sabah hallettik, diğerine gelince, ördük tam şurada elinin altında, o yüzden rahat ol, endişe edecek bir şey yok.”

İşte bir yataylık imtiyazı daha ortaya çıkmıştı, öyle muntazam bir yataydım ki sistem tıkır tıkır işliyordu, uslu bir köpek gibi günde bir kere dışkıla, ağrı kesicilerini al, karaltının namazlarını kıl, kitaplarını oku ve kafanın içindeki filmini oynatmaya devam et. Güzel, gelişmiş, ileri model bir yataydım ben artık, kimse bu konuda elime su dökemezdi. Buyursunlar efendimdi. Evet, Leyla’nın vizesi bana beyaz gecelikli kadının kendisini getirmişti.

Anna kapıyı kapar kapamaz İpek Hanım bana tek kelime etmeden kütüphanemin başına gitti, gözlüğünü takıp kitapları incelemeye başladı.

"İşığınız yandığında kütüphanenizi görüyordum, etkileyici ve baştan çıkarıcıydı," dedi.

"Aman Allahım, yoksa baştan mı çıktınız?" dedim.

Güldü, "Tabii," dedi, "kitaplar beni hep baştan çıkarır, inkâr edecek değilim."

Sonra birkaç tanesini seçip içlerine baktı. Bir tanesini alıp berjere oturdu. Yüzünde tarifi imkânsız, mutlu bir ifade vardı.

"Kendi kitabımı bilerek getirmedim, normalde kitapsız adım atmam ben ama bu kütüphanenin bana ne ikram edeceğini görmek istedim. Böylesi heyecan verici değil mi? Sizin de okumakta olduğunuz bir kitabınız vardır herhalde, böylece konuşmadan huzur içinde oturabiliriz," dedi. Pencereden bu halini hiç görememişim demek, meğer aslında çok mutluymuş diye geçirdim aklımdan.

"Evet var tabii, siz rahatınıza bakın efendim," dedim.

"Aslında," dedi, "bir eksikimiz var. Bir de karşımızda seyredecek bir Ege Denizi olsaydı o zaman ölümsüzlüğü yakalamış gibi olurduk ama olsun bu kadarı da yeter."

"Ölümsüzlük bu kadar kolay mı?" dedim.

"Yani lafın gelişi öyle dedim, ama işin aslı benim için kolay sayılır, bakın burada oturup sizi beklerken hem bir iyilik yapıyor olacağım hem de en sevdiğim şeyi, bir kitabın sayfalarında başka dünyaların içine sızıp mest olma halini yaşayacağım. Bunu yaparken vicdanım huzur içinde olacak ve hiçbir suçluluk hissi duymayacağım, ki genellikle bu hisle yaşarım, bilirsiniz medeniyet suçluluk duygusu üzerine kuruludur. Her neyse işte bu kitabı aç bir kurt gibi tüketeceğim. Kendim için bundan iyisini hayal edemem."

"İyi," dedim, "başımız göğe erer o zaman birazdan."

Gülümsedi, alay ettiğimi pekâlâ biliyordu ama hiç umurunda olmadı. Kitabını açtı. O zaman merakıma yenilip, "Hangisini aldınız?" diye sordum.

“Eski Ustalar,” dedi. Sonra o da merakına yenilip, “Siz ne okuyorsunuz?” diye sordu.

“*Gilgamiş Destanı*,” dedim.

Evet sonunda başımız göğe erdi. Gözümle gördüm. O gün film makinemin düğmesine bile basmam gerekmedi. Çünkü İpek Hanım’la ben yan yana, hiç konuşmadan “oku” emrini yerine getirdik. Ben o gün karaltının namazlarını kılmayı da ihmal etmedim. İpek Hanım, her namaz kılışında kitaptan başını kaldırıp, “Allah kabul etsin,” dedi.

Ben iki kere başucumdaki ördeğe işlemek için, “Biraz müsaade eder misiniz, ihtiyacımı göreceğim,” dedim. Gözlüğünü çıkarıp elinde kitabıyla dışarı çıkıp müsaade etti. Beş dakika sonra geri geldi, berjerine yerleşti, kaldığımız yerden devam ettik. Bir kere de ben ona müsaade ettim, o ihtiyacını giderdi.

Kucağımda açık duran kitapta Enkidu ile Gilgamiş boğuşuyorlardı. Tıpkı yıllar önce Kadri, Yakup ve bana olduğu gibi, yaptıkları şey dövüşmek mi sevişmek mi, karışıyordu. Onların boğuşmasından yorgun düştüm, başımı yastığıma yasladım ve parkıma baktım, akşam ışığı inmeye başlamıştı. En güzel saati gelmişti parkın.

İpek Hanım, bir kez daha kitabından başını kaldırıp, “Leyla gelmeyecek, nasılsa bekleyen biri var diye kaytaracak bence,” dedi. Öyle olmasını diledi açıkça.

Dileği kabul oldu. Leyla gelmedi.

Gece yarısına doğru, kitabı kapayıp kütüphanedeki yerine güzelce yerleştirdi ve işaretparmağıyla son bir kere daha sırtına dokundu. Allahaismarladık der gibiydi. Sonra gözlüğünü çıkarıp katladı ve keten elbisesinin cebine koydu. Elleri cebinde bana döndü.

“Ben o kitabı okuyalı yıllar oldu. Nasıl buldunuz?” dedim.

“Müthiş,” dedi, “insan sırf bu ustaları okumak için yaşamak istiyor. Yoksa niye yaşayalım ki?”

“Siz de bir sanat fanatığınızın anlaşılan,” dedim. Güldü.

“Hiç unutmamışsınız romanı. Bu kitap tam da bir sanat fanatığının iç dökmesiydi.”

“Yok ben kendimi kastetmiştim, kitaplar olmasa ölürüm diye düşündüğüm çok oldu. Benzer düşünüyormuşuz demek istemiştim. Ama haklısınız, unutmadım, okuduğum hiçbir kitabı unutmadım. Hepsi benden haberi ya da habersiz hücrelerime kazındı. Ama biliyor musunuz, aslında Reger sadece bir sanat fanatığı değildi, bana kalırsa o yaşama katlanabilmek ve kendini oyalamak için canla başla çalışan çok gayretli biriydi. Mütemadiyen okuyor, dinliyor, yazıyor ve düşünüyordu. Bunların sonunda öfkeleniyor, sonra affediyor, sonra tekrar öfkeleniyor, tekrar affediyordu. Kah insanları reddeden bir insan tutkunu, kah ülkesinden nefret eden bir vatansever, kah aşkı yalancı meme gibi emen bir bebek, kah sanatın üstüne kusan bir sanat tutkunuydu.”

“Siz de mi öylesiniz?”

“Evet bence ben de Reger gibiyim, yani oyalanma işinde onun gibi bir usta değilim ama özünde ben de onun gibiyim, belki de tüm insanlar bizim gibiler ama farkında değiller...”

İpek Hanım sustu, pencerenin önüne gelip dalgın dalgın parka baktı, kendini dinledi. Acaba ben nasılım diye düşündü belki, ben de Reger gibi miyim... Sonra bana dönüp, “Belki de sadece usta olanlar bunun farkına varanlardır. Onca sanat eserini o nedenle ürettiler, hayata katlanmak için,” dedi.

O zaman Thomas Bernhard’a bir dakikalık saygı duruşu, buyurun, dedim içimden. Başucumdaki saati kırmış olduğum ve guguklu saatim de hâlâ gelmemiş olduğu için bir dakikayı hesaplayamam diye düşündüm. Ama olsun, daimi yatay duruşumun içindeki her hangi bir dakikayı kabul buyur Thomas.

Anna'nın anahtarının sesini duydum. Kapı açıldı, kapandı. Anna karşımdaydı.

"Neden döndün? Ben seni yarın bekliyordum."

"Akşam yemeği yetti bana," dedi, "insan yatağını arıyor, başka yerde geceyi geçirmek zor."

Dinlenmiş ve mutlu görünüyordu. Bir kuzenle akşam yemeği yemek iyi gelmişti ona. Geçmişte de kalsa bir ailesi olduğunu, kaya kovuğundan çıkmadığını hatırlamıştı. Beni İpek Hanım'dan devraldı. Onunla kaldığımız yerden devam ettik. Şimdi ikimiz de daha mutluyduk, İpek Hanım'ın dedikodusunu yapacaktık, ömrümüz uzayacaktı. Sanat lazımdı insana ama insana insan daha çok lazımdı. Belki hakkında bir-iki şaka yapar gülerdik bile.

"İpek Hanım'ı da sevdik Anna'cığım," dedim.

"Aman, benden çok sevmeyin de," dedi. Allahım dedim içimden nasıl da paylaşılamayan bir yatayım ben, nasıl da şanslıyım.

"Yalnız," dedim son olarak, "Hatice çok yanılmış biliyor musun?"

"Ne hakkında?"

"İpek Hanım'ın ona hep çok haklısın Hatice diyerek çok saygı gösterdiği konusunda."

"Nasıl?"

"Hep başından savmak için yapmış. Sadece kitaplarını seviyor o ve kitaplardaki insanların. Kitaplardaki temizlikçileri, kitaplardaki anneleri, kitaplardaki âşıkları, meczupları, fakirleri, hastaları, delileri. Kendi temizlikçisine ise bir dakika bile tahammülü yok. O yüzden hep 'haklısın, haklısın' ondan bir an önce kaçıp kurtulmak için. O yüzden de hep suçlulukla yaşıyor bana kalırsa. Gerçek insanları sevmediği için. Hatice'nin merak ettiği derdi o."

"Öyle miymiş?"

"Öyle," dedim söylediğimden emin olarak. Yiğit yigidi gözünden tanır demiş ya atalarımız, İpek Hanım ve benim gibilerde ise korkak korkağı gözünden tanıyor.

Sonra aklıma Hatice'nin methiyeleri geldi. İpek Hanım iyi insan bana nasıl da saygı gösteriyor demişti. Doğruydu İpek Hanım iyi insandı ama onun sandığı gibi bir iyilik değildi onunki. O bir kişinin iyiliğiyle, memnuniyetiyle yetinemezdi. Onun gözü çok daha yükseklerdeydi. Olması imkânsız bir şeyin, sadece Hatice'nin değil, tüm insanların kurtuluşunun peşindeydi. Eh o da olmayacağına göre kitapların içine saklanmaktan başka çare kalmamıştı.

* * *

Nihayet filmimin sonuna geldik. Öte yandan hâlâ canlı olduğum için bazı yeni perdeler açılacak, yeni sahneler çekilecektir ama bundan sonrasını size göstermeye lüzum görmüyorum. Sizin de gördüğünüz gibi artık merak uyandıracak bir şey olacağı yok. Yataylığımla ara sıra Yeşim'in ara sıra Kadri'nin sesini duyarak, nadiren de yüzlerini görerek, her gün bir kere Aylin'i düşünerek, Anna'nın ve kitaplarımın inayetiyle mutlumsu bir halde ölümü bekleyeceğim. Yüzde yüz mutluluk diye bir şey olmadığını bildiğimden bu kadarıyla çok mutlu olduğumu varsayacağım. Merak ediyorsanız söyleyeyim, artık karıncalar da yok. Tertemiz uyuyor, tertemiz uyanıyorum, böylece bir esaretten daha kurtulmuş, özgürleşmiş haldeyim. Filmimin sonuna geldiğimiz için bu kısmı çok net. Zira şimdi anlatacağım olay çok yakın bir zamanda gerçekleşti. Zaman acıları unutturmak ve böylece vazifesini yerine getirmiş olmak için gerekenleri yapacak fırsatı henüz bulamadı. Belki de, Anadolu şehirlerinin girişlerindeki yollara zakkumlar ile aydınlatma direklerinin birbiri ardına dizildiği gibi, hayat yolu da bir acı, bir mola, bir acı, bir mola olacak şekilde dizilmişti ama bizim yaşadığımız topraklarda, herhalde elektrik pahalı olduğu için,

zakkumların arası boş bırakılmış, aydınlatma işi bulutsuz gecelerde çıkacak ayın paşa gönlüne kalmıştı. Böylece size söz verdiğim gibi bana nasıl inme indiğini açıkça anlatabileceğim. Ama fazla uzatıp kafanızı da şişirmeyeceğim. Zira sizin de bir parça aydınlık için ayın insafına kaldığınızı çok iyi biliyorum. Ayrıca, bir doktor olarak bu duruma gelmemdeki sorumluluklarımı da kesinlikle reddetmeyeceğim. Hepsinin bilincindeyim, yaptıklarımla övünmüyorum ama inkâr da edemem. Size daha önce söylediğim gibi, yıllar boyunca vücudumu bu iş için hazırlayacak alışkanlıklarım, TEKEL ürünleriyle olan sağlam dostluğum, hepsi, büyük doktor dayımın ifadesiyle, birer "vakıa"dır. Çok sigara içtim, çok içki içtim, az yemek yedim ve oturduğum yerden kıpırdamadan düşünme ve dünyadaki kötülüklere sızlanma işleriyle meşgul oldum, perdeleri kapattım, sızdım, kapattım, sızdım. Arada bir hayat belirtisiyle uyandım, perdeleri araladım, dünyaya baktım, sonra gördüklerime dayanamayıp tekrar sızdım. Hayatım bu döngüyle geçti. Vücudum hazırды ama gene adil olalım, her hazır vücuda inme inmiyordu; bazı ilave şartlar gerekiyordu bunun için, ki benim başıma onlardan biri de geldi. Zaten en başta söylediğim gibi, bir de bedelini ödemem gereken günahlarım vardı. Aylin'e parkta dua et Deccal olmayayım demiştim. Deccal olmadım ama siz de gördünüz ki günah işledim. İnsan bir şeyin olmasından korktuğu için mi korktuğu şey başına gelir, yoksa başına gelecekleri içten içe bildiği için mi korkar, bu benim için daima muammadır.

Sonunda o gün, vücudumun o her türlü belaya açık, en uygun şartlarıyla televizyonun karşısındaydım. Henüz varlığını sürdürebilen özel kanallardan biri açıldı. Her şey ekranda beliren o buzdolabı görüntüsüyle başladı. Hayır, bu bir reklam değildi. O buzdolabı, bir evin penceresinden giren kör bir kurşunla ölen on üç yaşında

bir kız çocuğu ile ilgiliydi. İçine çocuğun ölü bedeninin yerleştirildiği buzdolabıydı. Şehir ablukadaydı ve sokağa çıkma yasağı vardı. Anası babası yapmıştı. Yerleştirmiş, kapağı kapamışlardı. Defnedilene kadar kokmasın diye.

Yıl iki bin on beşti, yüzyıllardan yirmi birdi, Saatli Maarif Takvimi'nde *Kız: Cemile; Günün yemeği: Cemi-le'nin sevdiği soğanlı bulgur pilavı* idi.

İşte o gün, o an, dünyanın üzerindeki gözyaşı yüklü kara bulutlar benim bedenime de indi. Daha doğrusu, binlerce taşa dönüşmüş bir dolu yağdı gökten, birinin üstünde benim başımın adresi yazılıydı, doğru yere düştü. Bacaklarım bir anda tutmaz oldu, önce ellerim sonra tüm vücudum uyuştı, buz kesti. Olduğum yere yığılmışım, Yeşim söyledi. Böyle olmasaydı belki delirirdim, bu olaydan sonra insanlık âleminden en az bir kişiye inme inmesi şarttı, o nedenle beni yere seren inmeye müteşekkirdim. Artık perdeler açılmalıydı, kurşunlar gözünün önünü görmeliydi...

Ne düşündüğünüzü biliyorum. Evet haklısınız, yat-tığım yerden slogan atıyorum. En başta söyledim; hımbı-lım, ne kokan ne bulaşanım.

Ne demişti şair?

Diyorum, bir şeye karşı komaktır günümüzde aşk.

Haklıydı, benim gibilere aşk haramdı.

Siyah gözlü kız kendi gökkuşağını ne yaptı bilmiyordum, yutmuştur belki diye geçirdim aklımdan, zamanı gelince çıkaracaktır da dedim, kimselere söylemeden umut ettim. Kızların neler yutabileceğini o zamanlar tam bilmiyordum ama benim kızımın o kızlardan olmadığı da bilmiyordum. O kendi gökkuşaklarını toplamak yerine başkalarınınkini toplamakla meşgul bir kızdı. Başka dünyadandı.

Ayşen Bayazıt Melik bu sıkı örgülü romanında anlatıcı kahramanını hep aynı yerde tutuyor: hasta yatağında. Yaşamını zihninin "sine-ma"sında izleyen Doktor Osman için gençlik günlerinde yaşanan tutkulu aşkın da, meslek ve aile hayatının da açılıp kapanan perdeler gibi yanıltıcı bir yanı vardır: Sahnede hep aynı dekoru, hep aynı oyuncularını gördüğümüzü düşünürüz. Ama onlar her seferinde değişen suretlerdir... *Perdeler*'in savrulan kahramanları, Türkiye'nin son otuz yılda değişen ruh halini hikâye ediyor.

17,5 TL
KDV DAHİL

ISBN: 978-975-07-3739-8

